

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

της
ΔΟΥΜΤΣΗ ΘΩΜΑΪΣ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Λογιστική και Χρηματοοικονομική

Θεσσαλονίκη, 2019

Περίληψη

Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση είναι ένα γεγονός που επηρέασε την Ελλάδα στο μέγιστο βαθμό και αυτό αποτυπώθηκε στην οικονομία της χώρας αλλά και τις επενδύσεις. Στη παρούσα εργασία περιγράφονται στοιχεία για την έναρξη και εξάπλωση της χρηματοοικονομικής κρίσης στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, ακολουθείτε η μέθοδος της μελέτης περίπτωσης (case study) και η πραγματοποίηση ανάλυσης των δημοσιευμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων μιας ξενοδοχειακής επιχείρησης. Μέσα από αυτή την ανάλυση, μελετούμε, πως η κρίση επιδρά στις ελληνικές επιχειρήσεις που εντάσσονται στον κλάδο του τουρισμού.

Η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη. Αρχικά, στο θεωρητικό μέρος γίνεται μια επισκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικής με τη χρηματοοικονομική κρίση, της έννοιας τουρισμός αλλά και τις μεθόδους ανάλυσης χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Στο πρακτικό μέρος γίνεται μία παρουσίαση του υπό μελέτη ξενοδοχείου αλλά και του τρόπου που λαμβάνουν χώρα οι διαδικασίες για την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης στον ξενοδοχειακό κλάδο με ανά έτος σύγκριση των αριθμητικών αποτελεσμάτων της έρευνας.

Ωστόσο, η χρηματοοικονομική ανάλυση μιας επιχείρησης δεν αντανακλά το συνολικό πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί στην χώρα λόγω της χρηματοοικονομικής κρίσης στον τουριστικό κλάδο, όμως, είναι η αρχή για πιο ενδελεχή έρευνα στο μέλλον.

Λέξεις κλειδιά: Χρηματοοικονομική κρίση, τουρισμός, ξενοδοχείο, χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Abstract

The global financial crisis is an event that has affected Greece to the greatest extent possible, and this has been reflected in the country's economy and investment. This thesis describes the start and spread of the financial crisis in Greece. Specifically, what follows, is the case study method and the analysis of the published financial statements of a hotel business. Through this analysis, we study how the crisis is affecting Greek businesses in the tourism industry.

The work is divided into two parts. The first part, consists of a review of the literature on the financial crisis, the concept of tourism and the methods of financial statement analysis. The second part, is a presentation of the study of a hotel, as well as the way the financial analysis procedures are conducted in the hotel industry, with an annual comparison of the numerical results.

However, the financial analysis of a business does not reflect the overall problem created in the country due to the financial crisis in the tourism industry, but it is the beginning for more thorough research in the future.

Keywords: Financial crisis, tourism, hotel, financial statements

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη	2
Abstract	3
Πίνακας περιεχομένων.....	4
Κατάλογος των πινάκων	6
Κατάλογος των διαγραμμάτων	6
Κεφάλαιο 1 – Εισαγωγή	6
1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	7
1.2 Σκοπός εργασίας	8
1.3 Δομή Εργασίας.....	8
1.4 Η αρχή της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης	8
1.5 Η χρηματοοικονομική κρίση στην Ελλάδα	9
1.5.1 Η υποβάθμιση από τη Standard & Poor's Financial Services LLC	10
1.5.2 Η προσφυγή της Ελλάδος στον μηχανισμό στήριξης	10
1.5.3 Η επιβολή του περιορισμού διακίνησης κεφαλαίων (capital controls)	11
1.5.4 Οι συνέπειες του δανεισμού	12
1.6 Συμπεράσματα	12
Κεφάλαιο 2- Επισκόπηση βιβλιογραφίας	13
2.1 Εισαγωγή	13
2.2 Χρηματοοικονομική κρίση	13
2.2 Δημόσιο χρέος και Ελλάδα	16
2.3 Γενικά περί τουρισμού.....	17
2.4 Η έννοια του τουρισμού.....	18
2.4.1 Το ξενοδοχείο.....	19
2.5 Η κατηγοριοποίηση του τουρίστα	20
2.6 Η ιδιαιτερότητα του τουριστικού προϊόντος.....	21
Κεφάλαιο 3 - Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων.....	22
3.1 Εισαγωγή	22
3.2 Θεσμικό πλαίσιο	22
3.2.1 Λογιστική διαχείριση ξενοδοχειακών μονάδων.....	24
3.2.1.1 Το αξιόπιστο λογιστικό σύστημα.....	26
3.2.2 Κατάταξη των ξενοδοχείων σύμφωνα με το σύστημα αστέρων	26
3.2.3 Γενικές παραδεκτές λογιστικές αρχές.....	27
3.2.3.1. Η αρχή της συνέχειας της δραστηριότητας της οικονομικής οντότητας (Going concern concept)	27
3.2.3.2. Αρχή της αυτοτέλειας της λογιστικής μονάδας (Accounting entity principle)	28
3.2.3.3. Αρχή της σταθερότητας της χρηματικής μονάδας (Stability of monetary unit assumption)	28
3.2.3.4. Αρχή της Περιοδικότητας (Periodicity principle).....	29
3.2.3.6. Αρχή της συντηρητικότητας (Conservatism principle)	30
3.2.3.7. Αρχή του ιστορικού κόστους (The historical cost concept)	30
3.2.3.8. Αρχή της πραγματοποιήσεως του εσόδου (Revenue realization principle).....	31
3.2.3.9. Αρχή της αντικειμενικότητας και της δυνατότητας επαληθεύσεως (Objectivity and verifiability concept)	31

3.2.3.10. Αρχή της συνέπειας στην εφαρμογή των λογιστικών μεθόδων (The consistency concept).....	32
3.2.3.11. Αρχή του ουσιώδους των λογιστικών πληροφοριών (The materiality concept).32	32
3.2.3.12. Αρχή της πλήρους ή επαρκούς αποκάλυψης (Adequate or full disclosure principle).....	32
3.3 Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις	33
3.3.1 Ισολογισμός ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Balance Sheet ή Statement or Financial Position).....	34
3.3.2 Αποτελέσματα Χρήσης ή Κατάσταση Εισοδήματος (Profit and Loss Account ή Income Statement)	36
3.3.3 Κατάσταση χρηματοροών (Cash Flow).....	37
3.3.4 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Changes in Equity)	38
3.3.5 Προσάρτημα ή οι Σημειώσεις (Notes to the Financial Statements)	39
Κεφάλαιο 4	41
Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων του ξενοδοχείου Holiday inn Thessaloniki41	
4.1 Εισαγωγή	41
4.2 Παρουσίαση του ξενοδοχείου.....	41
4.3 Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ξενοδοχείου	42
4.4 Οι χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες	44
4.5 Δείκτες κερδοφορίας ή αποδοτικότητας	44
4.5.1. Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους.....	44
4.5.2. Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους.....	46
4.5.4. Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων	47
4.5.5. Δείκτης αποδοτικότητας παγίων περιουσιακών στοιχείων.....	48
4.5.6. Δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού.....	48
4.6. Δείκτες ρευστότητας	49
4.6.1. Δείκτης γενικής ρευστότητας.....	50
4.6.2. Δείκτης άμεσης ρευστότητας.....	51
4.6.3. Καθαρό κεφάλαιο κίνησης.....	52
4.7 Δείκτες δραστηριότητας.....	54
4.7.1 Μέση διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων	55
4.7.2 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων	55
4.7.3 Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού	56
4.8 Μεταβολή του κύκλου εργασιών.....	57
4.9 Συμπεράσματα έρευνας, περιορισμοί και προτάσεις για μελλοντική έρευνα	59
Κεφάλαιο 5 - Συμπεράσματα.....	61
Βιβλιογραφία	66
Ελληνική βιβλιογραφία.....	66
Ξένη βιβλιογραφία	67
Νομοθεσία.....	68
Διαδικτυακές πηγές.....	68
Παραρτήματα.....	70

Κατάλογος των πινάκων

Πίνακας 1: Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους.....	45
Πίνακας 2: Δείκτης γενικής ρευστότητας.....	50
Πίνακας 3: Δείκτης άμεσης ρευστότητας.....	51
Πίνακας 4: Καθαρό κεφάλαιο κίνησης.....	53
Πίνακας 5: Μέση διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων.....	54
Πίνακας 6: Κυκλοφοριακή ταχύτητα παγίων περιουσιακών στοιχείων..	55
Πίνακας 7: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού.....	56
Πίνακας 8: Εισερχόμενος τουρισμός 2017.....	61
Πίνακας 9: Διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ, κατά μήνα, αφορά το έτος 2009.....	62
Πίνακας 10: Διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ, κατά μήνα, αφορά το έτος 2012.....	63

Κατάλογος των διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1- Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους	46
Διάγραμμα 2- Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους.....	47
Διάγραμμα 3- Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων	47
Διάγραμμα 4- Δείκτης αποδοτικότητας παγίων περιουσιακών στοιχείων.....	48
Διάγραμμα 5- Δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού.....	49
Διάγραμμα 6- Δείκτης γενικής ρευστότητας.....	51
Διάγραμμα 7- Δείκτης άμεσης ρευστότητας.....	52
Διάγραμμα 8- Καθαρό κεφάλαιο κίνησης.....	53
Διάγραμμα 9- Μέση διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων.....	55
Διάγραμμα 10- Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων..	56
Διάγραμμα 11- Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού.....	57

Κατάλογος των εικόνων

Εικόνα 1: Υπόδειγμα ισολογισμού.....	35
--------------------------------------	----

Κεφάλαιο 1 – Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η παρούσα διπλωματική εργασία δημιουργήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών του τμήματος λογιστικής και χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Αποτελεί μια προσπάθεια κατανόησης του ρυθμού που η οικονομική κρίση εισέβαλε στην οικονομία της χώρας και κατ' επέκτασιν επηρέασε τις επιχειρήσεις που υπάρχουν στο κλάδο του τουρισμού.

Ο τουριστικός κλάδος είναι ένας πολύ βασικός παράγοντας που συμβάλει στην εξισορρόπηση της οικονομίας και την ομαλή διεξαγωγή του πλούτου που αφορά στην ανάπτυξη των χρηματοοικονομικών της χώρας, ώστε, να υπάρχει μια εύρυθμη λειτουργία στο εσωτερικό της. Με λίγα λόγια, συμβάλει στο Α.Ε.Π σε μεγάλο ποσοστό και βοηθά και τις υπόλοιπες επιχειρήσεις να είναι βιώσιμες, χάρη στη πολυπλοκότητα που προσφέρει μέσω των υπηρεσιών του, καθώς, είναι ένας σημαντικός κρίκος στην αλυσίδα που ονομάζεται ελληνική οικονομία και επιχειρηματικότητα.

Επειδή όμως οι επιχειρήσεις τουριστικού ενδιαφέροντος είναι πολλών ειδών, η συγκεκριμένη εργασία αφορά την εξέταση ενός ξενοδοχείου. Φυσικά, η μελέτη δεν μπορεί να διεξάγει ακριβή αποτελέσματα για τον επηρεασμό της οικονομικής οντότητας από την χρηματοοικονομική κρίση, καθώς υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν τα οικονομικά στοιχεία μιας επιχείρησης, όπως για παράδειγμα, το οικονομικό περιβάλλον στο οποίο αυτή δραστηριοποιείται.

Η μέθοδος που θα χρησιμοποιηθεί είναι η μελέτη περίπτωσης (case study) με άντληση των δεδομένων από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές κυρίως μέσω του διαδικτύου¹ και την ιστοσελίδα της υπό μελέτη επιχείρησης.

---

1. Μέσω του Γ.Ε.ΜΗ και της εφημερίδας της κυβερνήσεως

1.2 Σκοπός εργασίας

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να πραγματοποιηθεί μια χρηματοοικονομική μελέτη που να αφορά μια ελληνική τουριστική επιχείρηση, και πιο συγκεκριμένα μια ξενοδοχειακή επιχείρηση με ανάλυση των οικονομικών της καταστάσεων (σύμφωνα με τις μεθόδους ανάλυσης χρηματοοικονομικών καταστάσεων) από την αρχή της κρίσης έως και τις τελευταίες δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις.

1.3 Δομή Εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελείται από πέντε κεφάλαια. Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο κεφάλαιο αναλύεται ο σκοπός της εργασίας, έπειτα παρουσιάζονται στοιχεία που αφορούν τη χρηματοοικονομική κρίση στην Ελλάδα αλλά και παγκοσμίως.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, γίνεται μια επισκόπηση της βιβλιογραφίας από συγγραφείς, Έλληνες και ξένους. Διατυπώνεται η άποψη τους που αφορά αρχικά στην χρηματοοικονομική κρίση και έπειτα στον τουρισμό. Παράλληλα, δίνονται κάποιοι ορισμοί πάνω στο υπό μελέτη θέμα για να είναι εφικτό να κατανοηθούν κάποιες έννοιες.

Στο τρίτο κεφάλαιο αποτυπώνουμε το θεσμικό πλαίσιο που εμπερικλείει τις έννοιες επιχείρηση, ξενοδοχείο και γίνεται λόγος για τις γενικές παραδεκτές λογιστικές αρχές που είναι συνώνυμο της λογιστικής επιστήμης.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, παρουσιάζονται και αναλύονται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ξενοδοχείου Holiday Inn Thassaloniki προκειμένου να διεξαχθούν (στο επόμενο κεφάλαιο που είναι το πέμπτο και τελευταίο) τα συμπεράσματα σχετικά με τον επηρεασμό των ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων από την χρηματοοικονομική κρίση της τελευταίας δεκαετίας.

1.4 Η αρχή της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης

Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση ξεκίνησε το 2008 -επεκτάθηκε το 2009 και στη χώρα μας- επέχει καταστροφικές συνέπειες για τις χώρες που υπέκυψαν σε αυτήν αλλά και τους πολίτες των εκάστοτε χωρών, καθώς, επηρεάζει μεγάλο μέρος της

καθημερινότητας τους. Επιπροσθέτως, η χρηματοοικονομική κρίση, είναι ένα κυρίαρχο ζήτημα των κρατών που προσπαθούν να βρουν τρόπους για την αντιμετώπιση της.

Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση ξεκίνησε αρχικά από τις Η.Π.Α. και την εταιρεία Lehman Brothers Holdings Inc, η οποία ήταν μια οικονομική οντότητα μεγάλου βεληνεκούς παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και η τέταρτη μεγαλύτερη επενδυτική τράπεζα των Η.Π.Α.², έπειτα, εφόσον πτώχευσε αυτή η εταιρεία, ξεκίνησε η κρίση η οποία εξαπλώθηκε με αύξουσα ταχύτητα στις υπόλοιπες χώρες και οικονομίες. Ο κυριότερος λόγος έναρξης και εξάπλωσης της κρίσης, ήταν, η αγορά στεγαστικών δανείων με πολλούς κρυμμένους κινδύνους και η κερδομανία των τραπεζών οι οποίες στην προσπάθεια απόκτησης οικονομικών ωφελειών, υποτίμησαν τους κινδύνους που προέκυπταν επενδύοντας τα χρήματα των πελατών τους. Ο δανεισμός από τις τράπεζες για την αγορά κατοικίας στις Η.Π.Α. και την Αγγλία, ξεπερνούσε το 120% της αξίας του ακινήτου. Το πιο μεγάλο ρίσκο λάμβανε χώρα όταν οι τράπεζες δάνειζαν σε πολίτες που δεν κατείχαν περιουσία και εισοδήματα με κατάληξη να μην καθίσταται δυνατή η αποπληρωμή του δανείου που λάμβαναν. Αυτά τα δάνεια είχαν την ονομασία «subprime» και φυσικά, δημιούργησαν προβλήματα στις τράπεζες.

1.5 Η χρηματοοικονομική κρίση στην Ελλάδα

Η διεθνής χρηματοοικονομική κρίση επήλθε στην ευάλωτη ελληνική οικονομία γρήγορα και αμετάκλητα. Βέβαια, η τελευταία ανάγεται στην ευρωπαϊκή οικονομία (και φυσικά στην ευρωζώνη) αλλά και την παγκόσμια οικονομία. Στις υποπαραγράφους αυτής της ενότητας διεξαχθεί μια ανασκόπηση των γεγονότων που αφορούν την ελληνική οικονομία -κατά την σύγχρονη εποχή- λόγω του ότι αυτή είναι εξαιρετικά ελλειμματική.

---

2. Η Lehman Brothers Holdings Inc. ήταν η τέταρτη μεγαλύτερη επενδυτική τράπεζα στις Ηνωμένες Πολιτείες (πίσω από τις Goldman Sachs, Morgan Stanley και Merrill Lynch), την επιχειρηματική δραστηριότητα στην επενδυτική τραπεζική, τις πωλήσεις μετοχών και συναλλαγών (ιδιαίτερα τα ομόλογα των ΗΠΑ), την έρευνα, τη διαχείριση επενδύσεων, τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια και την ιδιωτική τραπεζική. Η Lehman λειτούργησε για 158 χρόνια από την ίδρυσή της το 1850 μέχρι το 2008. (πηγή: https://el.wikipedia.org/wiki/Lehman_Brothers)

Εξάλλου, από το 1974 και έπειτα, κατά τη μεταπολιτευτική πορεία της Ελλάδος έως και το 2008, διαδραματίστηκαν ποικίλα γεγονότα στην οικονομία της χώρας. Κάποια από αυτά ήταν μια σειρά από εκτεταμένους δανεισμούς που οδήγησαν σε μια ταχεία διόγκωση χρέους.

1.5.1 Η υποβάθμιση από τη Standard & Poor's Financial Services LLC

Η Standard & Poor's Financial Services LLC αποτελεί μια αμερικανική επιχείρηση που παρέχει υπηρεσίες χρηματοοικονομικού περιεχομένου. Είναι τμήμα της S&P Global, η τελευταία κοινοποιεί μελέτες οικονομικού περιεχομένου και αναλύσεις που αφορούν τα αποθέματα, τα ομόλογα και τα εμπορεύματα. Η S&P είναι ένας από τους μεγαλύτερους οίκους που παρέχουν αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας. Στις αρχές του 2009 ο ίδιος οίκος υποβάθμισε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας από (A) σε (A-) με αντίκτυπο την άνοδο του κόστους δανεισμού της χώρας.

1.5.2 Η προσφυγή της Ελλάδος στον μηχανισμό στήριξης

Η ελληνική κυβέρνηση κατέβαλλε προσπάθειες προκειμένου η χώρα να δείξει συνέπεια στις διεθνείς αγορές και να γίνει προσαρμογή των επιτοκίων μέσω της μείωσης τους. Ωστόσο, αυτές οι πρακτικές επέφεραν τη λήψη μέτρων αναφορικά με τη μείωση των δαπανών, που όμως δεν είχαν αποτέλεσμα και έτσι η Ελλάδα κατέφυγε στη λύση εισχώρησης στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στη βοήθεια από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Η αποκάλυψη για την παρέμβαση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στα χρηματοοικονομικά της χώρας πραγματοποιήθηκε τον μήνα Απρίλιο του 2010 από τον πρωθυπουργό Γεώργιο Α. Παπανδρέου. Τον Μάιο του 2010, η Ελλάδα αιτήθηκε εγγράφως 80 δισεκατομμύρια ευρώ από τις χώρες που βρίσκονταν στην ευρωζώνη και 30 δισεκατομμύρια από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Στην έγγραφη αίτηση επισυνάπτονταν τρία μνημόνια εκ των οποίων: το πρώτο ήταν το "Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής", ακολουθούσε το "Τεχνικό Μνημόνιο

Συνεννόησης" και τέλος το "Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής".

1.5.3 Η επιβολή του περιορισμού διακίνησης κεφαλαίων (capital controls)

Την Παρασκευή 26 Ιουνίου 2015 ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας γνωστοποίησε τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος³ (υπουργός οικονομικών ήταν ο Γιάνης Βαρουφάκης). Το βράδυ της ίδιας ημέρας ο υπουργός οικονομικών της Γερμανίας, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, ζητά να επιβληθούν “capital controls” στην Ελλάδα με αποτέλεσμα να επέλθει ο πανικός στους πολίτες. Η δημιουργία συνωστισμού στις Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές (ΑΤΜ) αλλά και τα βενζινάδικα ήταν πλέον γεγονός καθώς οι αναλήψεις μετρητών άγγιξαν σχεδόν το 1 δισεκατομμύριο ευρώ. Η ελληνική κυβέρνηση μη έχοντας επιλογή δέχεται τον όρο με επιβολή τους το βράδυ της Κυριακής 28 Ιουνίου με Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου και δημοσίευση της στις 29 Ιουνίου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Έως και τις 20 Ιουλίου οι τράπεζες έκλεισαν επικαλούμενες την αργία. Το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών έμεινε κλειστό ως την 3η ημέρα του Αυγούστου.

1.5.4 Οι συνέπειες του δανεισμού

Όσον αφορά την Ελλάδα, η χρηματοοικονομική κρίση της τελευταίας δεκαετίας έχει σταθεί σημαντικός παράγοντας στην πραγματικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα, η ύφεση αλλά και οι ασταμάτητες οικονομικές προκλήσεις τοποθετούν την ελληνική οικονομία σε μια ανίσχυρη θέση διεθνώς και όσον αφορά τη σύγκρισή της, βέβαια, με παρόμοιου βεληνεκούς κράτη.

Η χώρα αναγκάζεται κάθε χρόνο να δανείζεται πολλά δισεκατομμύρια ευρώ για να καλύψει τις ανάγκες του Δημοσίου αλλά και τους τόκους που αφορούν το εξωτερικό της

---

3. Το δημοψήφισμα πραγματοποιήθηκε μια βδομάδα αργότερα στις 5 Ιουλίου) για τον ελληνικό λαό με το ερώτημα: «Πρέπει να γίνει αποδεκτό το σχέδιο συμφωνίας, το οποίο κατέθεσαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στο Eurogroup της 25.06.2015 και αποτελείται από δύο μέρη, τα οποία συγκροτούν την ενιαία πρότασή τους; Το πρώτο έγγραφο τιτλοφορείται «Reforms for the completion of the Current Program and Beyond» (Μεταρρυθμίσεις για την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος και πέραν αυτού) και το δεύτερο «Preliminary Debt sustainability analysis» (προκαταρκτική ανάλυση βιωσιμότητας χρέους)» και το αποτέλεσμα αυτού ήταν το όχι από τον ελληνικό λαό.

χρέος. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι και το γεγονός ότι οι ελληνικές τράπεζες δεν μπορούν να δανειστούν εύκολα από το διεθνές τραπεζικό σύστημα και έτσι είναι πιο δύσκολο να χορηγήσουν δάνεια στις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες δανειολήπτες δημιουργώντας μια αστάθεια στον επιχειρηματικό κύκλο.

1.6 Συμπεράσματα

Αδιαμφισβήτητα, η Ελλάδα έχει ένα δυνατό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, κι αυτό είναι το περιβάλλον που προσφέρει, καθώς βρίσκεται στη μεσόγειο, ένα μεγάλο μέρος της καλύπτεται από θάλασσα και από ένα απέραντης ομορφιάς φυσικό τοπίο ενώ το χειμώνα υπάρχουν περιοχές που καλύπτονται από χιόνι, ιδανική επιλογή για τους λάτρεις των χειμερινών αθλημάτων. Πολλοί ξένοι αλλά και γηγενείς τουρίστες την επιλέγουν για να περάσουν τις διακοπές τους. Είτε καλοκαιρινές είτε χειμερινές διακοπές, η Ελλάδα έχει να προσφέρει χαλάρωση αλλά και διασκέδαση στους τουρίστες της. Επίσης η χώρα έχει πολλά έσοδα από τον τουριστικό κλάδο για αυτό η χώρα πρέπει να επενδύσει παραπάνω στον τουρισμό και θα μπορέσει να απολάβει μεγαλύτερες ωφέλειες.

Κεφάλαιο 2- Επισκόπηση βιβλιογραφίας

2.1 Εισαγωγή

Η επισκόπηση βιβλιογραφίας αφορά μια μελέτη μέσα από βιβλία και επιστημονικές εφημερίδες που προσδιορίζουν τη κρίση, θέματα περί τουρισμού και μας δίνει να καταλάβουμε με ποιο τρόπο προσεγγίζουν το υπό μελέτη θέμα διαφορετικοί συγγραφείς.

2.2 Χρηματοοικονομική κρίση

Σύμφωνα με τον Boin (2009), τα τελευταία χρόνια, λαμβάνει χώρα μια σειρά θεαματικών κρίσεων και καταστροφών όπως η 11η Σεπτεμβρίου, Μαδρίτη και Λονδίνο, τσουνάμι στην Ασία, επιθέσεις στη Βομβάη, αλλά και η καταστροφή του χρηματοπιστωτικού συστήματος καθώς ο κόσμος των κρίσεων και των καταστροφών φαίνεται να αλλάζει.

Ως χρηματοπιστωτική κρίση (Financial Crisis) ορίζεται «η αιφνίδια και σύντομη χειροτέρευση όλων ή ενός συνόλου χρηματοοικονομικών δεικτών, όπως τα βραχυχρόνια τραπεζικά επιτόκια, οι τιμές των χρεογράφων, η χρηματοοικονομική θέση των ιδιωτικών επιχειρήσεων και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Χαρακτηριστικό γνώρισμα των κρίσεων αποτελούν οι πτωχεύσεις επιχειρήσεων, οι πανικοί στα ταμεία των τραπεζών και στο χρηματιστήριο και γενικότερα, η αποτυχία του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας⁴.» Φυσικά, σε μια χώρα μπορούν να υπάρξουν πολλών ειδών κρίσεις όπως αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο και μπορεί να είναι πολιτικές, οικολογικές, ανθρωπιστικές, αλλά η οικονομική κρίση που περιγράφουμε εδώ είναι παγκόσμια και έχει επηρεάσει και τη δική μας χώρα σε πολύ έντονο βαθμό.

Σύμφωνα με τον Nanto(2009), ο οποίος περιγράφει τον τρόπο που ο κόσμος αντιλαμβάνεται την οικονομική κρίση αλλά και το κυριότερο αίτιο που την προκάλεσε σε παγκόσμιο επίπεδο, αναφέρει ότι ο κόσμος αντιμετωπίζει τώρα τη χειρότερη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση μετά από τη Μεγάλη Ύφεση, αναφερόμενος βέβαια στην παγκόσμια οικονομική ύφεση του 1929. Αναφέρεται στην έκρηξη της

---

4. Πηγή: <https://www.dailyeconomics.gr/oikonomikoi-oroi/chrhmatopistwtikh-krish>).

φούσκας της αγοράς κατοικιών των Η.Π.Α. η οποία πυροδότησε ένα ντόμινο μεγάλων διαστάσεων που προκάλεσε χάος στις αγορές και τις χώρες σε παγκόσμια κλίμακα. Επίσης τονίζει ότι η ξαφνική απώλεια τρισεκατομμυρίων δολαρίων πλούτου, η προσθήκη δεκάδων εκατομμυρίων ανθρώπων στα ποσοστά των ανέργων και οι ιστορικές μειώσεις της οικονομικής δραστηριότητας συνέβαλαν στη δημιουργία νέων προκλήσεων για τους υπεύθυνους διαμόρφωσης πολιτικής. Ενώ εστιάζει στα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την ανάκαμψη από την χρηματοπιστωτική και οικονομική αναταραχή. Ωστόσο επειδή η συγκεκριμένη έρευνα που διενήργησε επί του θέματος πραγματοποιήθηκε το 2009, αναφέρεται στην αβεβαιότητα και τις κοινωνικοπολιτικές δυνάμεις που δημιουργήθηκαν προκαλώντας πολιτική αστάθεια και αυξάνοντας τους κινδύνους για την ασφάλεια που επηρεάζουν τα συμφέροντα των ΗΠΑ με τρόπους που δύσκολα μπορούσαν να φανταστούν ένα χρόνο πριν.

Συνεχίζει γράφοντας, ότι το έργο του: *The Global Financial Crisis: Foreign and Trade Policy Effects* είναι μια έκθεση που παρέχει μια γενική εικόνα των μεγάλων μη χρηματοοικονομικών επιπτώσεων της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, τόσο της πραγματικής όσο και της δυνητικής. Αν και οι επιπτώσεις της κρίσης δεν έχουν καθοριστεί πλήρως, κάνοντας μια ανασκόπηση στο παρελθόν και τη Μεγάλη Ύφεση, είναι ξεκάθαρο ότι μια παρατεταμένη και εκτεταμένη οικονομική συρρίκνωση μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στις κυβερνήσεις των χωρών αλλά και σε πράξεις απελπισίας που μπορεί να είναι καταστροφικές. Εξάλλου, ο Διευθύνων Σύμβουλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, κ. Dominique Strauss- Kahn, δήλωσε πρόσφατα ότι όσο η κρίση μεταδίδεται στις αναπτυσσόμενες χώρες, εκατομμύρια άνθρωποι θα ωθούνται στη φτώχεια και την ανεργία.

Ο Davies (2010), ο οποίος αναφέρεται στην κρίση που έπληξε τον κόσμο, αφού προκλήθηκε από προβλήματα που προέκυψαν στην αμερικανική αγορά χαμηλών πιστωτικών κινδύνων το καλοκαίρι του 2007 και σύντομα εξαπλώθηκε σε άλλες σχετικές και μη σχετικές χρηματοπιστωτικές αγορές με επακόλουθο την πραγματική οικονομία. Η παγκόσμια οικονομία, η οποία είχε σημειώσει αύξηση κατά 3,5% ετησίως κατά μέσο όρο στην διάρκεια της προηγούμενης δεκαετίας, υποχώρησε περισσότερο από 1% το 2009,

σημειώνοντας πολύ πιο έντονες πτώσεις στις προηγμένες βιομηχανικές χώρες. Έφθασε στο υψηλότερο επίπεδο, αν και οι μειώσεις του Α.Ε.Π. ήταν περίπου 6% στις πιο σημαντικές αναπτυγμένες οικονομίες. Εξάλλου, στα τέλη του 2009, η ανάπτυξη είχε αρχίσει να ανακάμπτει σε έναν αριθμό από αυτά τα προαναφερόμενα κράτη, όμως το πρόβλημα παρέμενε. Είναι σίγουρο ότι το οικονομικό κόστος θα συνεχίσει να γίνεται αισθητό για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η παγκόσμια ανεργία το 2010 είχε εκτιμηθεί ως κατά 15 εκατομμύρια υψηλότερη από ότι πριν από την κρίση. Υπήρξε επίσης μια μεγάλη απώλεια αξίας στον χρηματοπιστωτικό τομέα, με εκτιμήσεις που υπέδειξαν ότι οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις θα χρειαστούν ανακεφαλαιοποίηση ύψους περίπου 16 τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

Ο συγγραφέας του χρονικού της μεγάλης κρίσης, που αναφέρεται σε γεγονότα της τράπεζας της Ελλάδος και εστιάζει στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση η οποία είχε αρνητικές επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία, και συγκεκριμένα από τον Οκτώβριο του 2008 και έπειτα, που βέβαια η κρίση επιδεινώθηκε σε μεγάλο βαθμό, προκάλεσε και εξασθένηση των προσδοκιών που υπήρχαν. Όσον αφορά τον τομέα των δημόσιων οικονομικών, αναφέρει ότι το έτος 2008 το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ήταν μεγαλύτερο του 4% του Α.Ε.Π, αυτό είχε επίπτωση την υπαγωγή της χώρας στη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος τον Απρίλιο του 2009, καθώς το δημόσιο χρέος σε σχέση με το Α.Ε.Π αυξήθηκε, πλησιάζοντας το 97%.

Εξάλλου, συνεχίζει λέγοντας ότι οι εξελίξεις του 2008 ήταν μεγάλης σημασίας και ήταν ξεκάθαρο ότι η οικονομία είχε πάρει το δρόμο της επιδείνωσης, γεγονός που επιβεβαιώθηκε μέσα στον επόμενο χρόνο. Αν και καθ' όλη τη διάρκεια του 2008 είχαν γίνει αντιληπτές αλλεπάλληλες ειδοποιήσεις από το εξωτερικό που απαιτούσαν ιδιαίτερη προσοχή. Εξάλλου, Η μακρά περίοδος πολύ γρήγορης ανάπτυξης που είχε υπήρξε τα προηγούμενα χρόνια είχε ως βάση την “αφελή πρόβλεψη” καθώς το ίδιο θα μπορούσε να συνεχιστεί και τα ακόλουθα χρόνια, εφόσον υπήρχαν και συγκεκριμένοι λόγοι χάρη

στους οποίους οι επιπτώσεις που επέφερε η παγκόσμια κρίση καθυστερούσαν να φανούν πλήρως.⁵

2.2 Δημόσιο χρέος και Ελλάδα

Σύμφωνα με τους Δημήτρης Βαγιανός, Νίκος Βέττας, Κώστας Μεγήρ⁶: «Πότε συσσωρεύτηκε το δημόσιο χρέος; Ας εξηγήσουμε πρώτα τη διαφορά μεταξύ χρέους και ελλείμματος. Κάθε χρόνο, η κυβέρνηση έχει έσοδα, τα οποία προέρχονται π.χ. από φόρους, και δαπάνες, όπως π.χ. την καταβολή μισθών στους δημοσίους λειτουργούς. Αν οι δαπάνες υπερβαίνουν τα έσοδα, η κυβέρνηση σημειώνει έλλειμμα και πρέπει να προχωρήσει σε δανεισμό. Έτσι δημιουργείται χρέος. Επιπλέον, αν η κυβέρνηση έχει συσσωρεύσει χρέος από προηγούμενα έτη, κατά τα οποία λειτουργούσε σημειώνοντας έλλειμμα, το έλλειμμα κατά το τρέχον έτος αυξάνει περαιτέρω το χρέος. Πρέπει να τονίσουμε ότι η σχέση μεταξύ χρέους και ελλείμματος είναι αμφίδρομη: το έλλειμμα σε ένα δεδομένο έτος αυξάνει το χρέος που έχει συσσωρευτεί από τα προηγούμενα έτη αλλά και το συσσωρευμένο χρέος των προηγούμενων ετών αυξάνει το έλλειμμα στο τρέχον έτος. Το δεύτερο συμβαίνει επειδή οι πληρωμές τόκων που αφορούν το χρέος, το οποίο έχει συσσωρευτεί από προηγούμενα έτη, αποτελούν δαπάνη κατά το τρέχον έτος και προστίθενται στο έλλειμμα αυτού του έτους».

Σύμφωνα με τους Karyotis και Gerodimos(2015) είναι γεγονός ότι Ελλάδα στάθηκε στο επίκεντρο αυτής της παγκόσμιας κρίσης. Εξάλλου, μετά από περίπου δέκα έτη γρήγορης οικονομικής ανάπτυξης(περίπου στο 4% κατά μέσο όρο από το 2000 έως το 2008, Matsaganis,2011a) αλλά και αξιοσημείωτα επιτεύγματα, που αφορούν τη φιλοξενία των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004, η Ελλάδα είχε βρεθεί στο σημείο να αποτελεί το πρώτο και το πιο σοβαρό μέλος της ευρωζώνης. Όμως, ο μεγάλος, ξεπερασμένος και αναποτελεσματικός δημόσιος τομέας (π.χ. Featherstone και Παπαδημητρίου, 2008), η εκτεταμένη διαφθορά και η συστηματική αντίσταση στις μεταρρυθμίσεις από οργανωμένες ομάδες συμφερόντων (Kalyvas, et. al. 2012), είχε μετατρέψει την Ελλάδα

---

5. Πηγή : www.bankofgreece.gr. «Το χρονικό της μεγάλης κρίσης. Η Τράπεζα της Ελλάδος, 2008-2013», Αθήνα 2014.

6. Δημήτρης Βαγιανός, Νίκος Βέττας, Κώστας Μεγήρ: “Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα: Μεταρρυθμίσεις και ευκαιρίες σε μια κρίσιμη συγκυρία”(5 Αυγούστου 2010 σελ.5)

σε μια χώρα ιδιαίτερα εκτεθειμένη στην οργή της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης. Το σημείο που υπήρξε μια ανατροπή και η στιγμή που φάνηκε η σοβαρότητα του προβλήματός της, ήταν τον Οκτώβριο του 2009, όταν η νεοεκλεγείσα σοσιαλιστική κυβέρνηση δημοσιοποίησε ότι τα προηγουμένως αναφερόμενα δημοσιονομικά στοιχεία που αφορούσαν το δημόσιο έλλειμμα και το δημόσιο χρέος δεν ήταν σαφή. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρουν ότι ο λόγος προβλεπόμενου ελλείμματος για το 2009 αναθεωρήθηκε στο σημείο αυτό από 3,7% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) - ο αριθμός που αναφέρθηκε στην Eurostat την άνοιξη του 2009- σε 12,5% του ΑΕΠ. με το δημόσιο τμήμα να υπολογίζεται εκ νέου σε 115,1% του ΑΕΠ.

2.3 Γενικά περί τουρισμού

Ο τουρισμός είναι μια από τις πλέον αναπτυσσόμενες βιομηχανίες σε παγκόσμιο επίπεδο, στο ίδιο επίπεδο ανάπτυξης με την πληροφορική και τις μεταφορές. Αδιαμφισβήτητα αποτελεί έναν από τους κυριότερους λόγους ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας. Ο ρυθμός αύξησης των εσόδων παγκοσμίως οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην τουριστική βιομηχανία και στο τουριστικό προϊόν που έχει να προσφέρει η κάθε χώρα ξεχωριστά. Ο τουρίστας μπορεί να ταξιδέψει πλέον ευκολότερα από πόλη σε πόλη, από χώρα σε χώρα και από ήπειρο σε ήπειρο χάρη στην μεγάλη επέκταση του δικτύου συγκοινωνιών (αυτοκίνητο, πλοίο, τρένο, λεωφορείο, αεροπλάνο- είναι τα κύρια μέσα μεταφοράς του τουρίστα). Έπειτα, υπάρχει και μεγάλη ζήτηση στην αγορά για εξειδικευμένα άτομα πάνω στο τουριστικό κομμάτι, οπότε ο τουρισμός δημιουργεί και νέες θέσεις εργασίας. Ο ήδη υπέρογκος αριθμός τουριστικών προορισμών αυξάνεται διαρκώς δημιουργώντας νέες εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

Ο Sharpley (2018), αναφέρει ότι είναι γενικά παραδεκτό το γεγονός ότι οι ρίζες του σύγχρονου τουρισμού βρίσκονται στους βιομηχανικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς μετασχηματισμούς που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια του 19ου και τις αρχές του εικοστού αιώνα. Εξάλλου, η καινοτομία που σημειώθηκε στην τεχνολογία και τα επίπεδα εισοδήματος που τείνουν να αυξάνονται συνεχώς παράλληλα με τον ελεύθερο χρόνο που έχει στη διάθεση του ο άνθρωπος, παρείχαν τα μέσα για πιο εκτεταμένη συμμετοχή στα ταξίδια και τον τουρισμό. Οι αλλαγές στο κοινωνικό γίνεσθαι που

απορρέουν ιδίως από την ταχεία αστικοποίηση και τις νέες πρακτικές βιομηχανικής εργασίας προσέφεραν το κίνητρο για ταξίδια. Αν υποθέσουμε ότι ο τουρισμός είναι ένα φαινόμενο της σύγχρονης κοινωνίας, που αναδύεται ως ένα είδος αναπόφευκτου υποπροϊόντος αυτού τότε ο τουρισμός μπορεί να χαρακτηριστεί ως εκσυγχρονισμός της κοινωνίας.

2.4 Η έννοια του τουρισμού

Σύμφωνα, με τον Ηγουμενάκη (2013) διακρίνονται πέντε κύρια χαρακτηριστικά του τουρισμού που μπορούν να εξακριβωθούν εννοιολογικά και είναι τα παρακάτω:

«Ο τουρισμός είναι αποτέλεσμα μεμονωμένης ή ομαδικής μετακίνησης ανθρώπων σε διάφορους τουριστικούς προορισμούς και η διαμονή τους σε αυτούς τουλάχιστον επί ένα 24ωρο με σκοπό την ικανοποίηση των τουριστικών αναγκών ή επιθυμιών τους.

Οι διάφορες μορφές τουρισμού, όποιες και αν είναι αυτές, περιέχουν απαραίτητα δύο βασικά στοιχεία και συγκεκριμένα το ταξίδι στον τουριστικό προορισμό και τη διαμονή σ' αυτόν με την ευρύτερη έννοια του όρου, δηλαδή συμπεριλαμβανομένης και της διατροφής.

Το ταξίδι και η διαμονή λαμβάνουν χώρα εκτός του τόπου της μόνιμης διαμονής των ανθρώπων, που αποφασίζουν να μετακινηθούν για τουριστικούς λόγους.

Η μετακίνηση ανθρώπων σε διάφορους τουριστικούς προορισμούς είναι προσωρινού και βραχυχρόνιου χαρακτήρα, που σημαίνει ότι η πρόθεση τους είναι αν επιστρέψουν στον τόπο της μόνιμης διαμονής τους μέσα σε λίγες ημέρες, εβδομάδες ή μήνες.

Οι άνθρωποι επισκέπτονται διάφορους τουριστικούς προορισμούς για τουριστικούς σκοπούς, δηλαδή για σκοπούς άλλους από εκείνους της μόνιμης διαμονής τους ή της επαγγελματικής απασχόλησης τους.»

Ο J. Gouet ορίζει τον τουρισμό ως «τον τρόπο του να ταξιδεύεις, συνδυάζοντας σε διαφορετικές αναλογίες, σύμφωνα με τα άτομα, την περιέργεια του πνεύματος μαζί με τον πόθο να προσαρμοστεί κάποιος στα ξένα ήθη και έθιμα». (Βαρβαρέσσος, 2000)

Η διεθνής ακαδημία Τουρισμού ορίζει τον τουρισμό «ως το σύνολο των ανθρώπινων μετακινήσεων και δραστηριοτήτων, που προκύπτουν από την εξωτερική και πραγματοποίηση του πόθου που έχει κάθε άτομο για απόδραση και ο οποίος πόθος εκδηλώνεται σε διάφορους βαθμούς και με διαφορετική ένταση σε κάθε άτομο». (Κολτσιδόπουλος, 2000)

Στον επίσημο ορισμό που δόθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού το 1981, «ο τουρισμός θεωρείται μια δραστηριότητα που περιλαμβάνει μετακινήσεις, οι οποίες πραγματοποιούνται είτε διαμέσου διεθνών συνόρων είτε όχι, με διάρκεια πάνω από εικοσιτέσσερις ώρες και οι οποίες έχουν ποικίλα κίνητρα εκτός των λόγων μετανάστευσης και τακτικής ημερήσιας απασχόλησης».⁷

Σύμφωνα με τον Βαρβαρέσσο (2000), η λέξη τουρισμός προέρχεται από τη γαλλική λέξη tour και από την αγγλική λέξη touring που σημαίνουν περιήγηση. Και οι δυο λέξεις προέρχονται από τη λατινική λέξη tornus⁸.

2.4.1 Το ξενοδοχείο

Όσον αφορά τη λέξη ξενοδοχείο στα αρχαία χρόνια σήμαινε το πανδοχείο δηλαδή το οίκημα που είχε τον κατάλληλο εξοπλισμό προκειμένου να μπορέσει να προσφέρει στέγη και ορισμένες φορές τροφή μετά κάποιου αντιτίμου στους φιλοξενούμενους. Τα πιο παλιά ξενοδοχεία για τα οποία υπάρχουν στοιχεία βρίσκονταν σε σημεία που υπήρχε

---

7. Πηγή: www.world-tourism.org

8. Τόρνος ήταν η εργαλειομηχανή στην αρχαιότητα και χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα σαν έννοια. Τόρνος είναι λοιπόν η μηχανή που χρησιμοποιείται για την επεξεργασία και τη μορφοποίηση του ξύλου και του μετάλλου μέσω της σύσφιξης και της περιστροφής του υλικού. Γι' αυτό η συγκεκριμένη λέξη έδωσε νόημα στη λέξη τουρισμός καθώς αφού περιστρέφεται η εργαλειομηχανή, και γυρίζει έτσι και ο τουρίστας «γυρίζει» δηλαδή περιηγείται και ταξιδεύει. Η λέξη τουρισμός ακούστηκε για πρώτη φορά το 19ο αιώνα και σκοπό είχε να γνωστοποιήσει τα ταξίδια των Άγγλων στην Ευρώπη. (Πηγή: www.tornosnews.gr)

συνωστισμός και κυρίως αυτό συνέβαινε σε σημεία ιδιαίτερου ενδιαφέροντος όπως η Ολυμπία και η Επίδαυρος και σε διάφορες χρονικές περιόδους.

Ετοιμολογικά, η λέξη «hotel» στην αγγλική γλώσσα προέρχεται από τη λατινική λέξη «hospitium» που σήμαινε το ξενώνα που διαμένουν οι φιλοξενούμενοι αλλά και τη φιλοξενία. Η λατινική λέξη ωστόσο προέρχεται από τον αιολικό τύπο «έσπιος» της λέξης «εστία» που σημαίνει σπίτι.⁹

Στη σύγχρονη εποχή, το ξενοδοχείο είναι ένα κατάλυμα το οποίο είναι κατάλληλο για προσφορά χώρων διαμονής προς ενοικίαση σε πελάτες περαστικούς ή σε πελάτες επαναλαμβανόμενους. Η χρονική διάρκεια διαμονής δύναται να διαφοροποιείται από μια διανυκτέρευση ή σε περισσότερες από μια διανυκτερεύσεις, (ώρες, ημέρες βδομάδες ή και μήνες). Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι αυτού του είδους η ενοικίαση είναι διαφορετική από ότι η ενοικίαση μιας κατοικίας- σπιτιού.

Συνήθως στο ξενοδοχείο υπάρχει η δυνατότητα να διατίθενται χώροι για διάφορες δραστηριότητες, δεξιώσεις, συναντήσεις, συνέδρια όπου πιθανόν ο πελάτης- τουρίστας επιθυμεί να χρησιμοποιήσει προκειμένου να καλύψει κάποια από τις παραπάνω ανάγκες του.

2.5 Η κατηγοριοποίηση του τουρίστα

Ο Cohen (1972) μετά από έρευνα που έκανε επάνω στους τουρίστες τους κατηγοριοποιεί σε τέσσερις κατηγορίες (Γ. Υφαντίδου,2010) :

Τον οργανωμένο μαζικό τουρίστα. Αυτός ο τουρίστας δεν αναζητεί την περιπέτεια, αλλά επιζητεί τη σιγουριά κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του.

---

9. Πηγή: <http://www.tornosnews.gr/permalink/24874.html>

Τον ανεξάρτητο μαζικό τουρίστα. Έχει πολλά όμοια χαρακτηριστικά με τον οργανωμένο τουρίστα με τη διαφορά ότι έχει μεγαλύτερη ελαστικότητα στο πρόγραμμά του.

Τον τουρίστα εξερευνητή. Ο τουρίστας αυτός έχει οργανώσει μόνος του το τουριστικό του πακέτο.

Τον ανεργάτιστο τουρίστα. Είναι εκείνος που ταξιδεύει όσο το δυνατόν πιο μακριά από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του, συμβιώνει με τους ντόπιους που θα γνωρίσει στη διάρκεια του ταξιδιού του και γνωρίζει την κουλτούρα τους χωρίς να έχει σχεδιάσει το πρόγραμμα του.

2.6 Η ιδιαιτερότητα του τουριστικού προϊόντος

Ο τουρισμός πλέον ανάγεται ως μια οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα που μετεξελίσσεται σε διεθνή επίπεδο. Μπορεί να καλύψει όλο και περισσότερες κοινωνικές και εισοδηματικές ομάδες ανθρώπων με σκοπό την ικανοποίηση μιας βασικής ανάγκης που δημιουργείται στον κάθε άνθρωπο, τον τουρισμό. Τα προβλήματα που μπορεί να ανακύπτουν όσον αφορά το τουριστικό προϊόν εστιάζονται σε μια σειρά παραμέτρων, που αφορούν την ιδιαιτερότητα του πολυσύνθετου προϊόντος, το οποίο χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα, αδυναμία αποθήκευσης της προσφερόμενης υπηρεσίας και την ιδιομορφία να καταναλώνεται στον τόπο όπου παράγεται και μάλιστα τη στιγμή της παραγωγής.

Εξάλλου, το τουριστικό προϊόν είναι μια συνολική τουριστική -ή ταξιδιωτική- εμπειρία και σύμφωνα με τον Ηγουμενάκη (2013)¹⁰ για τον τουρίστα το τουριστικό προϊόν δεν είναι απλά και μόνο μια θέση αεροπλάνου, ένα κρεβάτι ξενοδοχείου, ένα εισιτήριο για την είσοδο σε ένα μουσείο, αλλά, ένας συνδυασμός αυτών ή ένα πακέτο, το οποίο περιλαμβάνει στη τιμή που προσφέρεται μία σειρά μεμονωμένων τουριστικών υπηρεσιών, που του εξασφαλίζουν την τουριστική εμπειρία.

---

10. Ηγουμενάκης, (2013) σελ. 231

Κεφάλαιο 3 - Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων

3.1 Εισαγωγή

Η ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την εύρεση και αντιμετώπιση των σφαλμάτων και δυσκολιών που πιθανώς εμφανίζονται στην επιχείρηση. Πιο συγκεκριμένα, βοηθούν τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων όπως λογιστές, μετόχους, αναλυτές, ιδιοκτήτες της οικονομικής οντότητας αλλά και πιθανούς αγοραστές να βγάλουν συμπεράσματα για την πορεία της επιχείρησης και την διαχείριση που πραγματοποιείται στο εσωτερικό και εξωτερικό της περιβάλλον από τους εμπλεκόμενους στα οικονομικά της.

3.2 Θεσμικό πλαίσιο

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις διέπονται από τις διατάξεις του ν. 4308/ΦΕΚ Α 24.11.2014 που αφορά νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια. Αρχικά ο νόμος καθορίζει το μέγεθος των νομικών οντοτήτων και έπειτα παρέχει διευκρινίσεις που αφορούν τον όρο χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ο νόμος διευκρινίζει τις οντότητες και καθορίζει βάσει μεγέθους την κατάταξη τους ως εξής:

Πολύ μικρές οντότητες είναι αυτές που κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

- α) Σύνολο ενεργητικού (περιουσιακών στοιχείων): 350.000 ευρώ.
- β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 700.000 ευρώ.
- γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 10 άτομα και με μόνη προϋπόθεση ότι ο κύκλος εργασιών τους δεν υπερβαίνει το ποσό του 1.500.000 ευρώ.

Μικρές οντότητες είναι οι οικονομικές οντότητες που κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

- α) Σύνολο ενεργητικού: 4.000.000 ευρώ.
- β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 8.000.000 ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 50 άτομα.

Μεσαίες οντότητες καθορίζονται οι οντότητες που κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 40.000.000 ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.

Μεγάλες οντότητες είναι αυτές που κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 40.000.000 ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.

Όταν η οντότητα υπερβαίνει ή παύει να υπερβαίνει τα όρια δύο από τα τρία κριτήρια των παραπάνω για δύο διαδοχικές περιόδους, για τους σκοπούς εφαρμογής των ρυθμίσεων του παρόντος νόμου η αλλαγή κατηγορίας μεγέθους ξεκινάει από την περίοδο που ακολουθεί των δύο προαναφερθέντων διαδοχικών περιόδων.

Στον ίδιο νόμο, άρθρο 3, γίνεται λόγος για το λογιστικό σύστημα και τα βασικά λογιστικά αρχεία που δύναται να τηρεί η επιχείρηση. Πιο συγκεκριμένα, στην πρώτη παράγραφο του συγκεκριμένου άρθρου αναφέρεται ότι κάθε οντότητα έχει την υποχρέωση να τηρεί ένα αρχείο της κάθε συναλλαγής και γεγονότος της περιόδου που νοείται ως λογιστική χρήση. Επίσης, επιβάλλεται να συλλέξει κάθε προκύπτον έσοδο, κέρδος, έξοδο, ζημία, αγορά και πώληση περιουσιακών στοιχείων, όπως και εκπτώσεων, επιστροφών, φόρων, τελών και των οποιασδήποτε μορφής εισφορών σε ασφαλιστικούς οργανισμούς,

Σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο του ίδιου άρθρου, το λογιστικό σύστημα της οντότητας είναι απαραίτητο να παρακολουθεί σε αρχείο κάθε στοιχείο του ισολογισμού,

καθώς και κάθε μεταβολή αυτού. Στην έκτη παράγραφο ο νομοθέτης δίνει τη δυνατότητα τήρησης λογιστικών βιβλίων είτε σε ηλεκτρονική είτε σε χειρόγραφη μορφή.

Ακολουθώντας την παράγραφο 10 του ίδιου άρθρου αναφέρεται πως όταν η οικονομική οντότητα, που χρησιμοποιεί διπλογραφικό σύστημα για την καταχώρηση των λογιστικών της γεγονότων, συντάσσει ισολογισμό, θα πρέπει να τηρεί:

- Αρχείο στο οποίο καταχωρείται αναλυτικά κάθε αγοραπωλησία και γεγονός (ημερολόγιο).
- Αρχείο που παρατηρούνται οι μεταβολές κάθε λογαριασμού (αναλυτικό καθολικό).
- Σύστημα συγκέντρωσης του συνόλου των αυξήσεων και μειώσεων (χρεώσεων και πιστώσεων), καθώς και το υπόλοιπο κάθε λογαριασμού (γνωστό ως ισοζύγιο).

3.2.1 Λογιστική διαχείριση ξενοδοχειακών μονάδων

Η λογιστική στο πεδίο του ξενοδοχειακού κλάδου σκοπεύει στον ορθό χειρισμό των οικονομικών συναλλαγών και των λογιστικών γεγονότων που πραγματοποιούνται εντός και εκτός της επιχείρησης, συλλέγοντας και μελετώντας τα οικονομικά στοιχεία και την συνάφεια αυτών για κάθε λογιστική χρήση.

Η λογιστική που τηρείται από τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις (ή ξενοδοχειακή λογιστική) βοηθά την εκάστοτε ξενοδοχειακή μονάδα να έχει μια πιο ξεκάθαρη εικόνα για τα έσοδα, τα έξοδα, τα περιουσιακά της στοιχεία αλλά και λεπτομερείς αναφορές σχετικά με τα οικονομικά αποτελέσματα που παράγονται στο κάθε τμήμα που δραστηριοποιείται ξεχωριστά.

Το main courante ή τήρηση λογαριασμών πελατών είναι ένα λογιστικό σύστημα που ακολουθούν οι περισσότερες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις αφού παρέχει τη δυνατότητα στο ξενοδοχείο να κρατάει συνεχώς ανοιχτούς τους λογαριασμούς των πελατών με χρονολογική σειρά πραγματοποίησης του κάθε λογαριασμού, αντί να χρειάζεται ο ξενοδοχοϋπάλληλος να υπολογίζει το συνολικό λογαριασμό του πελάτη, τη στιγμή της

που αυτός αφήνει το δωμάτιο. Εξάλλου, το main courante δίνει την δυνατότητα να παραμένει ενημερωμένο για τις κινήσεις του πελάτη σε όλη τη διάρκεια της διαμονής του στο ξενοδοχείο από τη στιγμή που θα κάνει την κράτηση έως και την αποχώρηση του. Για παράδειγμα, αν ο πελάτης επισκεφθεί το εστιατόριο του ξενοδοχείου για να δειπνήσει, τότε, το συνολικό ποσό του γεύματος του θα προστεθεί στην τελική τιμή του δωματίου και θα υπολογιστεί ένα συνολικό αποτέλεσμα προς πληρωμή κατά την ώρα που θα πάει στη “reception” για να κάνει το “check out” . Αυτό ισχύει και για τη χρήση του εστιατορίου, του τηλεφώνου αλλά και για οποιαδήποτε άλλη χρέωση μπορεί να προκύψει στη διάρκεια της διαμονής του.

Το main courante μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε χειρόγραφα(αφού ξεκίνησε η χρήση του πολύ πριν τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές) είτε ηλεκτρονικά. Τη χειρόγραφη τήρηση λογαριασμών πελατών τη χρησιμοποιούν κυρίως τα μικρότερα ξενοδοχεία, ενώ την ηλεκτρονική χρησιμοποιούν συνήθως τα μεσαία και μεγάλα ξενοδοχεία. Έτσι έχουν μια πιο ξεκάθαρη εικόνα και για τον πελάτη τους (αν είναι φερέγγυος κλπ.) αλλά το κυριότερο είναι ότι παρακολουθούν τα έσοδα τους ακόμη και αν αυτά προέρχονται από μια ημερίδα που οι πελάτες δεν είναι ονομαστικά καταχωρημένοι.

Πάντως, λόγω της ιδιαιτερότητας που έχει μια ξενοδοχειακή υπηρεσία, οι απαιτήσεις είναι αυξημένες και εξαιτίας της διαρκούς εξέλιξης του κλάδου δημιουργούνται ζητήματα λογιστικής επίλυσης, γι’ αυτό, η ξενοδοχειακή λογιστική ερευνάται και εφαρμόζεται σαν τμήμα της εφαρμοσμένης λογιστικής.

Με τη ψήφιση του νόμου 4308/2014 από την Ελληνική Βουλή τον Νοέμβριο του 2014 που σκοπό είχε την ενσωμάτωση των «Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων»(ΕΛΠ) με τα «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα»(ΔΛΠ) στο σύνολο των επιχειρησιακών κλάδων της χώρας, επηρεάστηκε και ο ξενοδοχειακός κλάδος. Με τον νόμο αυτό επήλθαν αξιόλογες μεταβολές στη μέθοδο λογιστικού χειρισμού όσον αφορά επιχειρήσεις του ξενοδοχειακού κλάδου.

3.2.1.1 Το αξιόπιστο λογιστικό σύστημα

Ο νόμος 4308/2014 στο άρθρο 5, αναφέρει, ότι το λογιστικό σύστημα που χρησιμοποιεί η οικονομική οντότητα θα πρέπει να είναι αξιόπιστο και γι' αυτή την αξιοπιστία ευθύνη έχει η διοίκηση της επιχείρησης. Επίσης, η διοίκηση φέρει ευθύνη για τα κατάλληλα λογιστικά αρχεία που έχουν ως αποτέλεσμα τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης που θα συμμορφώνονται με τον παρόντα νόμο ή τα Δ.Π.Χ.Α, κατά περίπτωση. Εξάλλου, το λογιστικό σύστημα και τα λογιστικά αρχεία διερευνώνται ως ενιαίο σύνολο και όχι ξεχωριστά τα επιμέρους στοιχεία τους, σε οτιδήποτε αφορά την αξιοπιστία και την καταλληλότητά τους.

Για την πραγματοποίηση των παραπάνω υποχρεώσεων, θα πρέπει τα λογιστικά αρχεία να ακολουθούν τα παρακάτω τρία σημεία:

- Να τηρούνται με τάξη, πληρότητα και ορθότητα όσον αφορά τον εντοπισμό, την καταγραφή και την επεξεργασία των λογιστικών δεδομένων που απορρέουν από τις συναλλαγές και τα γεγονότα της επιχείρησης.
- Να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις του ν. 4308/2014.
- Να είναι δυνατή η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ν. 4308/2014.

3.2.2 Κατάταξη των ξενοδοχείων σύμφωνα με το σύστημα αστέρων

Με βάση το «ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 43/2002 ΦΕΚ: Α 43 20020307» με τίτλο: «Κατάταξη των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε κατηγορίες με σύστημα αστέρων και τεχνικές προδιαγραφές αυτών» τα ξενοδοχεία ή κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα διαχωρίζονται σε:

- Ξενοδοχείο κλασικού τύπου

Είναι το ξενοδοχείο που περιλαμβάνει κοινόχρηστους χώρους υποδοχής παραμονής, εστίασης και αναψυχής πελατών, με ελάχιστο τα δέκα υπνοδωμάτια απλά ή με λουτρό και βοηθητικούς χώρους. Τα αστέρια που κατατάσσονται τα ξενοδοχεία κλασικού τύπου κυμαίνονται σε μια κλίμακα 5(πέντε) αστεριών έως και 1 (ενός) αστεριού.

- Ξενοδοχείο τύπου μοτέλ

Οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις αυτής της μορφής δεν είναι επιτρεπτό να βρίσκονται εντός κατοικημένων περιοχών. Το ξενοδοχείο τύπου μοτέλ, υποχρεωτικά διαθέτει χώρο για την στάθμευση αυτοκινήτων (με την προϋπόθεση ύπαρξης μίας θέσης αυτοκινήτου ανά δωμάτιο) και επί πλέον χώρο για τη στάθμευση τουριστικών λεωφορείων . Τα αστέρια που κατατάσσονται είναι είτε η κατηγορία 4 (τεσσάρων αστέρων) είτε η κατηγορία 3 (τριών αστεριών).

- Ξενοδοχείο τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων

Τα ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων κατατάσσονται σε πέντε (5) κατηγορίες αστέρων από 1 (ένα) έως και 5 (πέντε) αστέρων.

- Ξενοδοχείο κλασικού τύπου και επιπλωμένων διαμερισμάτων (Ξενοδοχείο μικτού τύπου).

Σ' αυτή τη μορφή ξενοδοχείου, μεγάλης σπουδαιότητας είναι το χαρακτηριστικό του ελάχιστου μεγέθους που δύναται να είναι οι τριακόσιες (300) κλίνες. Τα ξενοδοχεία μικτού τύπου κατατάσσονται στις κατηγορίες 5 (πέντε) και 4 (τεσσάρων) αστέρων.

3.2.3 Γενικές παραδεκτές λογιστικές αρχές

Είναι σκόπιμο να αναφερθούν οι βασικές αρχές της λογιστικής, που ισχύουν και εφαρμόζονται στην λογιστική που τηρείται από τις τουριστικές επιχειρήσεις του ξενοδοχειακού κλάδου και είναι οι ακόλουθες:

3.2.3.1. Η αρχή της συνέχειας της δραστηριότητας της οικονομικής οντότητας (Going concern concept)

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις συντάσσονται σύμφωνα με την αρχή ότι η επιχείρηση θα συνεχίσει τη λειτουργία της στο μέλλον σε αόριστο χρόνο. Επίσης, σύμφωνα με αυτή την αρχή εννοείται ότι η οικονομική οντότητα θα συνεχίσει να εφαρμόζει τις ίδιες λογιστικές μεθόδους που χρησιμοποιούσε τις προγενέστερες χρήσεις.

Ωστόσο, υπάρχουν και κάποιες εξαιρέσεις όπου η αρχή αυτή δεν τίθεται σε εφαρμογή. Για παράδειγμα όταν η οικονομική οντότητα τίθεται υπό εκκαθάριση, αναστέλλεται η λειτουργία της ή λύεται για ποικίλους λόγους που μπορεί να αφορούν συσσωρευμένες ζημιές, επιζήμιους χρηματοοικονομικούς δείκτες αλλά και δανεισμό ή οφειλές μεγάλης κλίμακας, τότε η αρχή της συνέχειας της οικονομικής οντότητας δεν υφίσταται.

3.2.3.2. Αρχή της αυτοτέλειας της λογιστικής μονάδας (Accounting entity principle)

Με την αρχή αυτή εννοείται ότι η λογιστική καταχωρεί, ενημερώνει και παρουσιάζει γεγονότα που έχουν συμβεί και έχουν άμεση σχέση με την επιχείρηση, όμως δεν έχει σχέση με τις διοικητικές ενέργειες ή αποφάσεις. Κάποιες από τις προηγούμενες ενέργειες μπορεί να είναι, για παράδειγμα, η απόκτηση πάγιου περιουσιακού στοιχείου από τον ιδιοκτήτη που αφορά αποκλειστικά ατομική χρήση και όχι για τις ανάγκες κάλυψης επιχειρησιακών λειτουργιών, αυτό το γεγονός δεν αφορά τη λογιστική. Επομένως, η επιχείρηση αναγνωρίζεται ως μια ξεχωριστή οντότητα, που είναι αυτοδύναμη, με περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην κυριότητα της.

Άρα οι λογιστικές πληροφορίες που καταχωρούνται στο σύστημα παρακολούθησης λογιστικών γεγονότων (που αφορούν συναλλαγές που πραγματοποιούνται για την επίτευξη των σκοπών της επιχείρησης) αλλά και οι λογιστικές καταστάσεις που καταρτίζονται, αναφέρονται στην επιχείρηση σαν λογιστική μονάδα. Οι μέτοχοι της επιχείρησης μπορεί βέβαια να ήταν ο λόγος που ξεκίνησε αυτή όμως όσον αφορά τη λογιστική θεωρούνται “τρίτοι”.

3.2.3.3. Αρχή της σταθερότητας της χρηματικής μονάδας (Stability of monetary unit assumption)

Η αρχή της σταθερότητας της χρηματικής μονάδας αναφέρεται στο γεγονός ότι η λογιστική παρουσιάζει στοιχεία για οικονομικά μεγέθη που εκφράζονται σε χρηματικές μονάδες και ότι η χρηματική μονάδα που χρησιμοποιείται έχει αμετάβλητη αγοραστική αξία. Βέβαια, όσον αφορά την αναφερόμενη σταθερότητα της οικονομικής μονάδας

τίθενται περιορισμοί λόγω έλλειψης περαιτέρω πληροφοριών όπως τα ποιοτικά αλλά και τα ποσοτικά χαρακτηριστικά που δεν μπορούν να εκφραστούν ως χρηματικές μονάδες (για παράδειγμα ο αριθμός των εργαζομένων σε μια επιχείρηση).

Οι χρηματικές μονάδες στην λογιστική είναι ο μοναδικός τρόπος έκφρασης των επιχειρησιακών αγοραπωλησιών και γεγονότων που συμβαίνουν μέσα στην οικονομική οντότητα. Η καταχώρηση των στοιχείων στα λογιστικά βιβλία πραγματοποιείται στη χρηματική μονάδα της χώρας όπου έχει αναπτύξει τις δραστηριότητες της η επιχείρηση και κατά συνέπεια είναι εγκατεστημένη. Σε περίπτωση που πραγματοποιηθούν συναλλαγές σε χρηματικές μονάδες άλλης χώρας, η καταχώρηση στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης θα γίνει αφού προηγουμένως προηγηθεί μετατροπή σε εγχώρια χρηματική μονάδα, βασιζόμενη στην αξία που έχει η ξένη χρηματική μονάδα τη στιγμή καταγραφής του λογιστικού γεγονότος.

3.2.3.4. Αρχή της Περιοδικότητας (Periodicity principle)

Με την αρχή της περιοδικότητας η λογιστική καθορίζει χρονικά διαστήματα (λογιστική ή διαχειριστική χρήση) μικρότερα από τη ζωή της οικονομικής μονάδας προκειμένου να προσδιορίσει την χρηματοοικονομική της κατάσταση και να υπολογίσει τα αποτελέσματα.¹¹

Για τις οικονομικές οντότητες που βάσει νόμου έχουν υποχρέωση καταρτίσεως χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η λογιστική περίοδος έχει διάρκεια 12 ημερολογιακούς μήνες. Συνεπώς, μία λογιστική χρήση ξεκινά 1 Ιανουαρίου και τελειώνει 31 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους (υπάρχει δυνατότητα οι οικονομικές οντότητες να ακολουθήσουν το δωδεκάμηνο από 1 Ιουλίου μέχρι 30 Ιουνίου του επόμενου έτους).

Από τη δωδεκάμηνη λογιστική χρήση μπορεί να εξαιρεθεί η πρώτη χρήση μιας οικονομικής οντότητας που τηρεί την διπλογραφική μέθοδο καταγραφής λογιστικών γεγονότων. Σε αυτή τη περίπτωση είναι εφικτό η λογιστική χρήση να έχει διάρκεια πέραν

---

¹¹ Γκίνολου, Δ, Ταχυνάκης, Π, Μωυσή, Σ. 2005(σελ. 74)

των δώδεκα μηνών αλλά να μην υπάρξει υπέρβαση των είκοσι τεσσάρων μηνών. Επίσης, δίνεται η δυνατότητα η τελευταία χρήση μιας επιχείρησης να είναι συντομότερη των δώδεκα μηνών.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί το γεγονός ότι υφίστανται και χρονικά διαστήματα κάτω των 12 μηνών όπως 3 ή 6 μήνες κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που καλούνται ενδιάμεσες λογιστικές καταστάσεις. Αυτές οι καταστάσεις συντάσσονται συνήθως για τις ανάγκες κάλυψης των πληροφοριακών αναγκών που έχει η διοίκηση της οικονομικής οντότητας και δεν δημοσιεύονται, απλώς, καλύπτουν την ενδοεπιχειρησιακή ανάγκη για πληροφόρηση που αφορά τη πορεία της επιχείρησης.

3.2.3.5.Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων (Accrual Concept)

Η αρχή αυτή σημαίνει ότι οποιοδήποτε έξοδο και έσοδο προέρχεται από συναλλαγές είναι αναγκαίο να καταχωρείται και να υπολογίζεται μέσα στην χρονική (ή διαχειριστική) περίοδο που έχει υλοποιηθεί. Αυτό γίνεται προκειμένου ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως να περιέχει μόνο τα έξοδα και τα έσοδα που προέρχονται από τα συμβάντα της οικονομικής δραστηριότητας.

3.2.3.6.Αρχή της συντηρητικότητας (Conservatism principle)

Η σημασία του όρου συντηρητικότητα αφορά στην ύπαρξη πολλών μεθόδων αποτίμησης των εσόδων. Αν συμβαίνει αυτό, η επιχείρηση πρέπει να επιλέξει τη μέθοδο εκείνη που παράγει τα μικρότερα αποτελέσματα, καθώς και τα έξοδα ή τις υποχρεώσεις που παράγει υψηλότερα αποτελέσματα. Επιπλέον, με την αρχή της συντηρητικότητας εννοείται ότι τα έξοδα ή οι ζημιές αναγνωρίζονται άμεσα παρόλο που μπορεί να μην έχουν πραγματοποιηθεί αλλά υφίσταται η πρόβλεψη γι' αυτά. Ωστόσο, τα κέρδη λαμβάνονται υπόψη υπολογίζονται μόνο εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί.

3.2.3.7.Αρχή του ιστορικού κόστους (The historical cost concept)

Η αρχή του ιστορικού κόστους είναι από τις παλαιότερες αρχές της Λογιστικής, σύμφωνα με την οποία, το κόστος κτήσεως είναι το πιο κατάλληλο οικονομικό μέγεθος για την

καταχώρηση και παρακολούθηση ενός περιουσιακού στοιχείου. Το κόστος κτήσεως είναι αυτό που είναι απαραίτητο να υπολογίζεται για την συνέχεια ακόμα και αν η αξία του έχει αλλάξει.

Η αρχή του ιστορικού κόστους περιλαμβάνεται σε κείμενα νόμου όπως για παράδειγμα στον νόμο 2190/20 που αναφέρεται στην λειτουργία των Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Ε) και στον νόμο 3190/55 που αφορά την λειτουργία των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε).

3.2.3.8. Αρχή της πραγματοποιήσεως του εσόδου (Revenue realization principle)

Σε αυτή τη λογιστική αρχή δόθηκε η ονομασία “Αρχή της πραγματοποιήσεως του εσόδου” για τον λόγο του ότι η καταχώρηση των εσόδων διεκπεραιώνεται μόνο όταν αυτά πραγματοποιηθούν και όχι όταν πρόκειται να πραγματοποιηθούν.

Η αναγνώριση των εσόδων πραγματοποιείται κατά:

1. τη διάρκεια της παραγωγής
2. την ολοκλήρωση της παραγωγής
3. το χρόνο της πώλησης
4. το χρόνο εισπράξεως

Ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ Π.Δ 186/92) ενστερνίζεται την γνώμη ότι το έσοδο μπορεί να αναγνωρίζεται κατά τον χρόνο εισπραξης για κάποια εισοδήματα ελεύθερων επαγγελματιών ενώ για τις πωλήσεις αγαθών αποδέχεται την άποψη ότι το έσοδο προκύπτει με την έκδοση του τιμολογίου πώλησης.

3.2.3.9. Αρχή της αντικειμενικότητας και της δυνατότητας επαληθεύσεως (Objectivity and verifiability concept)

Η αρχή αυτή αποδέχεται ότι οι διάφορες λογιστικές μετρήσεις που πραγματοποιούνται και τα αποτελέσματα που παράγονται από αυτές είναι σημαντικό να είναι αμερόληπτα και να μπορούν να αποδειχθούν. Όσον αφορά την αμεροληψία παρουσιάζονται μετρήσεις που δεν επηρεάζονται από προσωπικές εκτιμήσεις που σχετίζονται με εξωτερικά λογιστικά γεγονότα (για παράδειγμα αγορές ή πωλήσεις). Στην περίπτωση

της επαληθεύσεως ή οι μετρήσεις μπορούν να αποδειχθούν με αποδεικτικά στοιχεία όπως δικαιολογητικά έγγραφα. Σημαντικά αποδεικτικά στοιχεία είναι αυτά που προέρχονται από εξωτερικά λογιστικά γεγονότα (όπως τιμολόγια πώλησης) ή από εξωτερικές αντικειμενικές πηγές (όπως επιστολές πελατών για το ποσό του χρέους που έχουν απέναντι στην επιχείρηση).

3.2.3.10. Αρχή της συνέπειας στην εφαρμογή των λογιστικών μεθόδων (The consistency concept)

Οι μέθοδοι, οι διαδικασίες και οι κανόνες που εφαρμόζονται ανά λογιστική χρήση από μία επιχείρηση είναι απαραίτητο να είναι ίδιοι για μπορούν να συγκριθούν και να μην υπάρχουν αλλοιώσεις των λογιστικών μεγεθών από τις λογιστικές αλλαγές. Άρα αν ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο τη μία χρήση αποτιμηθεί σε τιμές κτήσης και την επερχόμενη χρήση η αποτίμηση πραγματοποιηθεί σε τρέχουσες τιμές το αποτέλεσμα θα είναι η αλλοίωση της περιουσιακής κατάστασης της οικονομικής οντότητας.

3.2.3.11. Αρχή του ουσιώδους των λογιστικών πληροφοριών (The materiality concept)

Η Αρχή του ουσιώδους των λογιστικών πληροφοριών ταυτίζεται με την άποψη ότι α) η λογιστική ασχολείται μόνο με την καταγραφή πληροφοριών και δεδομένων αριθμητικού χαρακτήρα που το κόστος αντισταθμίζεται με το όφελος που προκύπτει από αυτή τη πληροφορία και β) η σημαντικότητα της λεπτομέρειας και της αναλυτικότητας των πληροφοριών που σχετίζονται με τη λογιστική μειώνεται από την ευπάθεια που εμφανίζουν οι χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (για παράδειγμα οι μέτοχοι ή οι δυνητικοί επενδυτές) ώστε να καταλάβουν και να εκτιμήσουν την σημασία της.

3.2.3.12. Αρχή της πλήρους ή επαρκούς αποκάλυψης (Adequate or full disclosure principle)

Η συγκεκριμένη αρχή προϋποθέτει ότι οι πληροφορίες που θα παρέχονται για την δραστηριότητα της επιχείρησης είναι σημαντικό να είναι πλήρεις και επαρκείς. Οι πληροφορίες δύνανται να είναι είτε ποσοτικές είτε ποιοτικές και σε κάθε περίπτωση είναι αναγκαίο να προκύπτει πραγματική κατάσταση της επιχείρησης.

Κάποιες από αυτές τις πληροφορίες μπορεί να είναι:

- α) οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση της περιουσίας της οικονομικής οντότητας
- β) οι μέθοδοι αποσβέσεων που χρησιμοποιούνται
- γ) οι συμμετοχές σε άλλες επιχειρήσεις
- δ) οι δεσμεύσεις χρημάτων που αφορούν συμβάσεις ή εγγυήσεις και εμφανίζονται σε διαφορετικούς λογαριασμούς
- ε) πληροφορίες που προκύπτουν σε περίπτωση που η επιχείρηση συντάσσει ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις
- στ) μεγάλης σημασίας συμβάντα σχετικά την πορεία της οικονομικής οντότητας για τις δραστηριότητες της, την έρευνα και την ανάπτυξη,
- ζ) πληροφορίες που αφορούν άλλα μεγάλης σπουδαιότητας γεγονότα τα οποία επιδρούν στην οικονομική δραστηριότητα της οικονομικής οντότητας.

Οι προαναφερθείσες πληροφορίες δύνανται να παρέχονται με οποιοδήποτε μέσο στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων.

3.3 Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Σύμφωνα με τους Λαζαρίδης, Κοντέος, Σαριαννίδης (2013), οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις αποτελούν ένα συμφωνημένο τρόπο απεικόνισης των χρηματοοικονομικών και λογιστικών δεδομένων. Οι αξίες στους λογαριασμούς που καταγράφονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μπορεί να διαφέρουν σημαντικά από τις αντίστοιχες αξίες που η αγορά (προσφορά και ζήτηση) διαμορφώνει.¹²

---

12. Λαζαρίδης, Θ, Κοντέος, Γ, Σαριαννίδης, 2013 (σελ.35)

Η εκτίμηση για την μελλοντική πρόοδο της επιχείρησης είναι πολύ σημαντική, όπως σημαντική είναι και η μελέτη που αφορά τις προηγούμενες περιόδους καθώς δείχνουν την πορεία της οικονομικής οντότητας μέσα στα χρόνια λειτουργίας της. Όλα τα προηγούμενα δύνανται να πραγματοποιηθούν μέσα από την ανάλυση των στοιχείων που δίδονται στις οικονομικές καταστάσεις. Έτσι, βέβαια, αποκαλύπτονται τα δυνατά σημεία της επιχείρησης που της προσφέρουν οφέλη αλλά και τα αδύνατα που μπορεί να τα εντοπίσει λάθη και να προλάβει την εξάπλωση τους.

Τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς- ΔΠΧΑ (International Financial Reporting Standards – IFRS) γενικότερα είναι ένα σύνολο λογιστικών «κανόνων» που εκδίδονται από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών προτύπων (International Accounting Standards Board – IASB), εφαρμόζονται από εταιρείες που έχουν έδρα σε ένα αριθμό κρατών παγκοσμίως¹³. Ως χρηματοοικονομικές καταστάσεις, με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής αναφοράς, νοούνται:

- α) ο ισολογισμός ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Balance Sheet ή Statement or Financial Position)
- β) τα Αποτελέσματα Χρήσης ή Κατάσταση Εισοδήματος (Profit and Loss Account ή Income Statement)
- γ) η Κατάσταση χρηματοροών (Cash Flow)
- δ) η Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Changes in Equity)
- ε) τοΠροσάρτημαήοιΣημειώσεις (Notes to the Financial Statements)

3.3.1 Ισολογισμός ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Balance Sheet ή Statement or Financial Position)

Ο ισολογισμός είναι μια στιγμιαία απεικόνιση των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων μιας επιχείρησης, σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, εκφρασμένη σε ίδιες χρηματικές μονάδες. Η ημερομηνία του ισολογισμού κάθε επιχείρησης μπορεί να διαφέρει από χώρα σε χώρα και από επιχείρηση σε επιχείρηση. Στην Ελλάδα η υποχρέωση των επιχειρήσεων

13.Νεγκάκης Ι. Χρ. 2015. (σελ. 24)

να συντάσσουν και να δημοσιεύουν ισολογισμό είναι στις 31/12/XXXX ή στις 30/06/XXXX.¹⁴

Εξάλλου, ο ισολογισμός αποτελεί την επίσημη μορφή της συνολικής περιουσίας της οικονομικής οντότητας για όσους ενδιαφέρονται να την μελετήσουν, δηλαδή τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων.

Ο ισολογισμός μιας οικονομικής οντότητας απεικονίζει την περιουσία της σε δυο τμήματα αποτυπώνοντας τη σε ένα “Τ”, το Ενεργητικό (Ε) από τη μία πλευρά και το Παθητικό (Π) από την άλλη πλευρά.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Προμηθευτές	25.000
Εμπορεύματα	30.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	15.000
Γραμμάτια Εισπρακτέα	10.000	Υποχρ. από φόρους και τέλη	5.000
Ταμείο	4.000	Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	3.000
	<u>48.000</u>		<u>48.000</u>

Εικόνα 1: Υπόδειγμα ισολογισμού (πηγή: ebooks.edu.gr)

Το Ενεργητικό απαρτίζεται από τα οικονομικά αγαθά που κατέχει η οικονομική οντότητα αλλά και από τις απαιτήσεις της. Πιο συγκεκριμένα, ενεργεί και δρα (ο όρος Ενεργητικό προέκυψε από το ενεργεί+δρα).¹⁵ Το Παθητικό απαρτίζεται από το σύνολο των υποχρεώσεων της οικονομικής οντότητας προς τους φορείς της επιχείρησης (όπως για παράδειγμα μετόχους ή εταίρους) ή το σύνολο των υποχρεώσεων ως προς τρίτους (όπως για παράδειγμα τους δανειστές της). Οι υποχρεώσεις της επιχείρησης που αφορούν τους φορείς της αποτελούν την Καθαρή Περιουσία(ΚΠ) ή Καθαρή Θέση (ΚΘ) της, όπως φαίνεται παρακάτω:

$$\text{ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ} \Rightarrow \text{ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (Ε)} = \text{ΠΑΘΗΤΙΚΟ (Π)} + \text{ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ (ΚΘ)}$$

14. Λαζαρίδης, Θ, Κοντέος, Γ, Σαριαννίδης, 2013(σελ. 44)

15. Γκίνογλου, Δ, Ταχυνάκης, Π, Μωυσή, Σ. 2005 (σελ.90)

3.3.2 Αποτελέσματα Χρήσης ή Κατάσταση Εισοδήματος (Profit and Loss Account ή Income Statement)

Η κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης είναι μια έκθεση που περιέχει τα αποτελέσματα για έσοδα, κέρδη, έξοδα και ζημιές που πραγματοποιήθηκαν σε μια συγκεκριμένη λογιστική χρήση(από 01/01/XXXX μέχρι 31/12/XXXX). Το λογιστικό αποτέλεσμα είναι η διαφορά εσόδων και εξόδων που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια αυτής της λογιστικής χρήσης.

Ο πυρήνας της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης βρίσκεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος συναντώνται τα στοιχεία που αφορούν λογαριασμούς λειτουργικών εσόδων και εξόδων (αποτέλεσμα εκμετάλλευσης). Ενώ, στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι λογαριασμοί των έκτακτων (μη λειτουργικών) εσόδων και κερδών και των έκτακτων εξόδων και ζημιών.

Μέσα σε μια κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης περιλαμβάνονται τα παρακάτω:¹⁶

- Μικτό κέρδος ή μικτά αποτελέσματα που προκύπτει ως εξής: Μικτό κέρδος= Πωλήσεις – κόστος πωληθέντων
- Κέρδη προ Τόκων, Φόρων, Αποσβέσεων και Χρεολυσίων ΚΠΤΑΦΧ ή EBITDA (Earnings Before Interest Taxes Depreciation and Amortization) και προκύπτει ως εξής:

ΚΠΤΑΦΧ ή EBITDA = Μικτό κέρδος- λειτουργικά έξοδα(δηλαδή τα έξοδα διάθεσης και διοίκησης) + λοιπά λειτουργικά έσοδα

Επειδή το EBITDA δεν λαμβάνει υπόψη τις αποσβέσεις, τους τόκους, τους φόρους και τα χρεολύσια. Υπάρχει η πιθανότητα μια εταιρεία με χαμηλή κερδοφορία να εμφανιστεί οικονομικά εύρωστη και ισχυρή παραπλανώντας με τα αποτελέσματα της οικονομικής της ανάλυσης. Πραγματοποιώντας τη διαίρεση EBITDA/ ποσό πληρωμών χρέους λαμβάνουμε τον δείκτη κάλυψης χρέους(debt coverage ratio).

- Κέρδη προ τόκων & Φόρων (ΚΠΤΦ) ή EBIT (Earnings Before Interest and Taxes) ονομάζονται τα λειτουργικά κέρδη μιας επιχείρησης προτού πραγματοποιηθεί η εξόφληση των τόκων και των φόρων. Αν ωστόσο υπάρχουν

16.Σύμφωνα με τον Νούλα. Αθ. (2015)

έσοδα ή έξοδα από επενδύσεις ή και συμμετοχές είναι αναγκαίο, σε αυτό το στάδιο, είτε να προστεθούν είτε να αφαιρεθούν.

$KΠΤΦ = EBITDA + \text{έσοδα από επενδύσεις ή και συμμετοχές} - \text{αποσβεσμένα στοιχεία}$

- Κέρδη προ Φόρων (ΚΠΦ) = $KΠΤΦ - \text{Τόκοι}$ (εδώ είναι οι τόκοι που πληρώνει η επιχείρηση για τα ξένα κεφάλαια που εκμεταλλεύεται).
- Κέρδη μετά Φόρων (ΚΜΦ) ή Καθαρά Κέρδη είναι το χρηματικό ποσό που μένει στην επιχείρηση εφόσον πληρωθούν οι φόροι. Το ποσό αυτό δύναται να διανεμηθεί στους μετόχους της επιχείρησης ή να παρακρατηθεί προς επανεπένδυση.

$KΜΦ = KΠΦ - \text{αξία φόρου}$

- Φόρος εισοδήματος της περιόδου που αφορά τη δαπάνη του φόρου μέσω του αθροίσματος του τρέχοντος φόρου που πρέπει να πληρωθεί (και υπολογίζεται στο φορολογητέο κέρδος της λογιστικής χρήσης) και του αναβαλλόμενου φόρου.

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται με βάση τους εκάστοτε ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές. Ωστόσο, όσον αφορά τον αναβαλλόμενο φόρο είτε είναι περιουσιακό στοιχείο είτε υποχρέωση αναγνωρίζεται στην αρχή και προσδιορίζεται υστερόχρονα στο ποσό που εξάγεται από την εφαρμογή του ισχύοντος συντελεστή φορολογίας σε οποιαδήποτε προσωρινή διαφορά. Οι χρηματικές μεταβολές της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης ή υποχρέωσης του ισολογισμού, σύμφωνα με τον νόμο 4308/2014, που προκύπτουν ανά περίοδο, γνωρίζονται ως αύξηση ή μείωση του φόρου εισοδήματος στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

3.3.3 Κατάσταση χρηματοροών (Cash Flow)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν.4308/2014 ορίζονται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις τις οποίες είναι υποχρεωμένες να καταρτίζουν οι μεγάλες οντότητες του άρθρου 2 του ίδιου νόμου, μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται και η «Κατάσταση χρηματοροών» ή «κατάσταση ταμιακών ροών» (ΚΤΡ).

Η κατάσταση ταμιακών ροών είναι το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο (ΔΛΠ) 7 και αφορά στις μεταβολές που πραγματοποιούνται στα ταμιακά διαθέσιμα και τα ταμιακά ισοδύναμα τα οποία συνήθως προέρχονται από λειτουργικές, επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες της επιχείρησης κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου.¹⁷

Είναι σκόπιμο να αναφερθούν κάποιοι όροι όπως:¹⁸

Ταμιακά διαθέσιμα: αποτελούνται από μετρητά στο ταμείο της επιχείρησης και από τραπεζικές καταθέσεις, που δύνανται να αναληφθούν άμεσα.

Ταμιακά ισοδύναμα: είναι οι βραχυπρόθεσμες, υψηλής ρευστότητας επενδύσεις, που είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμιακών διαθεσίμων και οι οποίες υπόκεινται σε ασήμαντο κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους.

Ταμιακές ροές: είναι οι εισροές και οι εκροές των ταμιακών διαθεσίμων και των ταμιακών ισοδυνάμων.

Επιχειρηματικές δραστηριότητες: είναι οι κύριες δραστηριότητες δημιουργίας εσόδων της επιχείρησης και άλλες δραστηριότητες που δεν είναι επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές.

Επενδυτικές δραστηριότητες: είναι η απόκτηση και η διάθεση μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων και άλλων επενδύσεων, οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται στα ταμιακά ισοδύναμα.

Χρηματοοικονομικές δραστηριότητες: είναι οι δραστηριότητες που καταλήγουν σε μεταβολές στο μέγεθος και στη συγκρότηση του μετοχικού κεφαλαίου και του δανεισμού της επιχείρησης.

3.3.4 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Changes in Equity)

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων» προσδιορίζεται ο τρόπος που πρέπει να παρουσιάζονται οι οικονομικές καταστάσεις.

---

17. ΔΛΠ 7: Σκοπός

18. Όπως αναφέρονται στο ΔΛΠ 7.

Σημαντικό μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι η «Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων», η οποία απεικονίζει:

- Όλες τις μεταβολές που αφορούν τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης και
- Τις μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων, εξαιρουμένων εκείνων που προέρχονται από συναλλαγές κεφαλαίου με τους ιδιοκτήτες και από διανομές κέρδους στους ιδιοκτήτες της οικονομικής οντότητας

Ίδια Κεφάλαια= Ενεργητικό - Υποχρεώσεις

3.3.5 Προσάρτημα ή Σημειώσεις (Notes to the Financial Statements)

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 1 «Οι σημειώσεις παρέχουν αφηγηματικές περιγραφές ή αναλύσεις των στοιχείων που γνωστοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις και πληροφορίες για στοιχεία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για αναγνώριση σε αυτές τις καταστάσεις.»

Τα Δ.Π.Χ.Α. θέτουν το προσάρτημα ως βασική χρηματοοικονομική κατάσταση είτε η επιχείρηση είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών(Χ.Α.Α.) είτε όχι. Σύμφωνα με τον ν. 4308/2014 άρθρο 29 και παράγραφο 2 αναφέρονται κάποιες από τις πληροφορίες που παρέχουν οι σημειώσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αυτές είναι οι παρακάτω:

1. Η επωνυμία της οικονομικής οντότητας.
2. Η νομική μορφή της οντότητας.
3. Η περίοδος αναφοράς.
4. Η διεύθυνση που εδρεύει η οντότητα.
5. Το δημόσιο μητρώο που είναι εγγεγραμμένη η οικονομική οντότητα ή παρόμοιες πληροφορίες.
6. Εάν η οικονομική οντότητα συμμορφώνεται με την λογιστική αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.
7. Εάν η οικονομική οντότητα βρίσκεται υπό εκκαθάριση.
8. Η κατηγορία της οντότητας (δηλαδή αν είναι πολύ μικρή, μικρή, μεσαία, μεγάλη ή δημοσίου συμφέροντος).
9. Να δηλώσει ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σε συμφωνία με αυτόν τον νόμο.

Γενικότερα, το προσάρτημα (ή οι σημειώσεις) αποτελεί σημαντικό συμπληρωματικό στοιχείο των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Παρέχει πρόσθετες πληροφορίες (πέραν των όσων αναφέρονται στις προηγούμενες οικονομικές καταστάσεις) με σκοπό να μπορέσει ο αναγνώστης των οικονομικών καταστάσεων να κατανοήσει το περιεχόμενο τους.

Κεφάλαιο 4

Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων του ξενοδοχείου Holiday inn Thessaloniki

4.1 Εισαγωγή

Η εξέταση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι ένα σημαντικό εργαλείο που δίνει την δυνατότητα, σε αυτούς που διενεργούν την έρευνα, να παρατηρήσουν φαινόμενα που επηρεάζουν την επιχείρηση είτε θετικά είτε αρνητικά. Εξάλλου, τα αποτελέσματα που διεξάγονται συνήθως δεν είναι 100% ασφαλή, καθώς και άλλοι παράγοντες μπορεί να επηρεάζουν την επιχείρηση ώστε να διεξαχθούν αυτά τα αποτελέσματα. Ωστόσο, οι χρηματοοικονομικοί δείκτες είναι μια ένδειξη που φανερώνει ότι μπορεί να χρειάζεται περαιτέρω προσοχή σχετικά με τα οικονομικά μιας επιχείρησης.

Αναλύουμε τους χρηματοοικονομικούς δείκτες μιας ξενοδοχειακής επιχείρησης για να πάρουμε μια ένδειξη του κατά πόσο η χρηματοοικονομική κρίση επηρέασε επιχειρήσεις που υπάγονται στον κλάδο του τουρισμού.

4.2 Παρουσίαση του ξενοδοχείου

Η υπό μελέτη ξενοδοχειακή επιχείρηση είναι το ξενοδοχείο με την επωνυμία «Α.Ε ξενοδοχειακών επιχειρήσεων Κ. & Ι. Θωμόπουλου» και τον διακριτικό τίτλο «Holiday Inn Thessaloniki». Είναι ένα ξενοδοχείο 5 αστέρων¹⁹, μέλος της διεθνούς αλυσίδας «INTERCONTINENTAL HOTELS GROUP» που συνδέεται μέσω σύμβαση franchise. Επίσης, βρίσκεται στην οδό μοναστηρίου στην Θεσσαλονίκη και σε ένα δρόμο κεντρικό, καθώς απέχει 500 μέτρα από τον κεντρικό σιδηροδρομικό σταθμό της πόλης και ένα χιλιόμετρο από το λιμάνι και τα αξιοθέατα της Θεσσαλονίκης.

---

19. Όπως έχουν αναλυθεί στην παράγραφο 3.1.2. Κατάταξη των ξενοδοχείων σύμφωνα με το σύστημα αστέρων

Το ξενοδοχείο διαθέτει υπόγειο, ισόγειο και 8 ορόφους, ο αριθμός των δωματίων (176 δωμάτια και σουίτες συνολικά) μπορεί να καλύψει και τους πιο απαιτητικούς πελάτες που έχουν την αίσθηση του καλού γούστου. Στο ξενοδοχείο βρίσκονται 4 πολυτελείς σουίτες με επιφάνεια 80 τ.μ. έκαστη, αλλά και οχτώ πιο μικρές σουίτες. Τέλος, καθίσταται εύκολη η πρόσβαση ατόμων με ειδικές ανάγκες αφού υπάρχουν ειδικά διαμορφωμένα δωμάτια και για αυτή την κατηγορία πελατών.

Το ξενοδοχείο διαθέτει υπόγειο πάρκινγκ. Επίσης, προσφέρει στους επισκέπτες του 5 εξοπλισμένες αίθουσες συνεδριάσεων καθώς και μικρό γυμναστήριο. Εντός των εγκαταστάσεων του ξενοδοχείου βρίσκεται το “Aristotelis Restaurant” το οποίο σερβίρει ένα μπουφέ πρωινού μεγάλης ποικιλίας, όπως και μεσογειακή κουζίνα για μεσημεριανό γεύμα ή και δείπνο. Παράλληλα, το γεγονός ότι το ξενοδοχείο απέχει 16χλμ. από το Διεθνές Αεροδρόμιο Μακεδονία το καθιστά ιδανικό προορισμό για τους ταξιδιώτες που καταφθάνουν με αεροσκάφος.

4.3 Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ξενοδοχείου

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ξενοδοχείου αφορούν χρήσεις που έληξαν την 31η Δεκεμβρίου του κάθε αναφερόμενου έτους. Το ξενοδοχείο συντάσσει τις οικονομικές του καταστάσεις σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ε.Λ.Π.). Οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, πριν την εφαρμογή του ν. 4308/2014 είχαν συνταχθεί με βάση τις διατάξεις του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου σύμφωνα με το Π.Δ.1123/1980 και το Κ.Ν.2190/1920 έως και την χρονική περίοδο λήξης 31 Δεκεμβρίου 2014.

Η επιχείρηση αναφέρεται ως μεσαία οντότητα, βάσει των αναφερόμενων στοιχείων του άρθρου 2 που υπάγεται στον ν. 4308/2014, υποχρεούται να καταρτίζει ετησίως της χρηματοοικονομικές της καταστάσεις οι οποίες αναφέρονται ως εξής:

- Ισολογισμός
- Κατάσταση Αποτελεσμάτων
- Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης

- Κατάσταση Χρηματοροών
- Προσάρτημα- σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (ανά χρήση)

Μέσα στον ιστότοπο του Γενικού Επαγγελματικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ) βρίσκεται η ανακοίνωση ανάρτησης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του υπό μελέτη ξενοδοχείου που αφορούν τη χρήση 01/01/2016 έως 31/12/2016 και έχει τις παρακάτω επισημάνσεις:

- Όλα τα στοιχεία του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται με βάση την αρχή του δουλευμένου.
- Δεν έχουν γίνει συμψηφισμοί μεταξύ περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ή μεταξύ εσόδων και εξόδων.
- Δεν υπήρξε παρέκκλιση από την εφαρμογή διατάξεων του Ν.4308/2014 περί εύλογης παρουσίασης.
- Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους.
- Το νόμισμα μέτρησης και αναφοράς της Εταιρείας από ενάρξεως είναι το Ευρώ. Όλα τα υπόλοιπα στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις είναι εκφρασμένα σε Ευρώ εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά στις επιμέρους σημειώσεις.
- Οι περιπτώσεις περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που σχετίζονται με περισσότερα από ένα κονδύλια του ισολογισμού αναφέρονται στις Σημειώσεις που ακολουθούν.
- Η Εταιρεία δεν είναι υπό εκκαθάριση.

Αναφορικά με την ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης ξεκινάμε με στοιχεία του ισολογισμού της από το 2008 όπου η κρίση δεν είχε εισχωρήσει ακόμα στην Ελλάδα. Θα παρουσιαστούν κάποια στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων και θα αναλυθούν τα αριθμητικά αποτελέσματα. Οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις αφορούν δυο χρήσεις, την τρέχουσα κάθε φορά χρήση και την προηγούμενη χρήση.

4.4 Οι χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες

Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες

- α) Δείκτες Ρευστότητας: μετρούν τον κίνδυνο
- β) Δείκτες Δραστηριότητας: μετρούν τον κίνδυνο
- γ) Δείκτες Κερδοφορίας ή Αποδοτικότητας: μετρούν την απόδοση.

4.5 Δείκτες κερδοφορίας ή αποδοτικότητας

Η μέτρηση της αποδοτικότητας αφορά την ικανότητα της οικονομικής οντότητας να παράγει κέρδος. Πιο συγκεκριμένα, οι δείκτες κερδοφορίας ή αποδοτικότητας παρουσιάζουν το πόσο αποτελεσματικά διαχειρίζεται η επιχείρηση σαν σύνολο και σαν οντότητα τα περιουσιακά της στοιχεία.

Οι δείκτες κερδοφορίας ή αποδοτικότητας που θα μελετηθούν είναι οι εξής:

- Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους
- Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους
- Δείκτες αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων
- Δείκτης αποδοτικότητας παγίων περιουσιακών στοιχείων
- Δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού

4.5.1. Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους

Δίνεται από τον τύπο:

$$(Μικτό κέρδος / Πωλήσεις) * 100^{20}$$

Ο δείκτης αυτός εμφανίζει το μικτό κέρδος (έσοδα) σε ποσοστό πάνω στις καθαρές πωλήσεις που έλαβαν χώρα στη διάρκεια των χρήσεων που εξετάζονται. Όσον αφορά την επιχείρηση που εξετάζουμε ο δείκτης αυτός υπολογίστηκε ως εξής:

---

20. Κόστος πωληθέντων + μικτό κέρδος = πωλήσεις, Πωλήσεις – κόστος πωληθέντων= μικτό κέρδος, Πωλήσεις - δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους= κόστος πωληθέντων.

	2008	2009	2010	2011	2012
Δ.Μ.Π.Κ.	28,29%	13,03%	(-5,90%)	(-9,66%)	37,72%
	2013	2014	2015	2016	2017
Δ.Μ.Π.Κ.	(-9,71%)	(-6,05%)	2,51%	15,30%	16,69%

Πίνακας 1- Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους

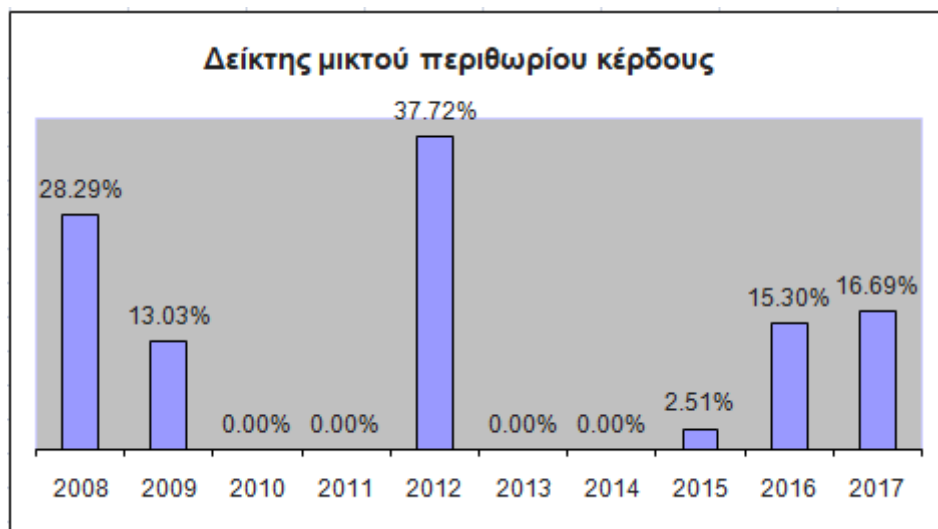
Παρακάτω αναφέρονται ενδεικτικά οι χρονιές 2015,2016 και 2017 για την κατανόηση αυτού του δείκτη:

$$2015=(51.811,73/2.064.734,31)*100= 2,51\%$$

$$2016=(400.686,60/2.618.970,06)*100=15,30\%$$

$$2017=(443.652,18/2.658.780,40)*100=16,69\%$$

Το 2,51% είναι ο δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους για το 2015 και το 97,49% είναι το κόστος πωληθέντων. Επομένως, στα 100 ευρώ που πούλησε, τα 2,51 είναι το μικτό κέρδος και τα 97,49 είναι το κόστος με το οποίο καλύπτει η επιχείρηση τους φόρους, τα έξοδα της καθώς και την αύξηση της περιουσίας των μετόχων της επιχείρησης. Ενώ, για τη χρήση 2015 ο συγκεκριμένος δείκτης, παρουσίασε μια μικρή μείωση σε σχέση με τη χρήση 2014 (που ήταν 3,65%), λόγω του γεγονότος ότι μειώθηκε το κόστος πωληθέντων αλλά και ο κύκλος εργασιών. Βλέπουμε ότι τις χρήσεις 2016 και 2017 αυξάνεται ο ποσοστιαίος δείκτης του μικτού περιθωρίου κέρδους στο 15,30% και 16,69% αντίστοιχα, και έτσι η επιχείρηση μπορεί να καλύψει τις δαπάνες που αφορούν την λειτουργία της. Άρα όσο πιο υψηλός είναι ο δείκτης τόσο το καλύτερο για την επιχείρηση καθώς δείχνει ότι έχει αποτελεσματικότητα. Τις χρήσεις 2010,2011, 2013 και 2014 που ο δείκτης είναι αρνητικός , σημαίνει ότι αυτά τα έτη η επιχείρηση δεν μπόρεσε να καλύψει τις δαπάνες λειτουργίας της και βγήκε ζημιωμένη.

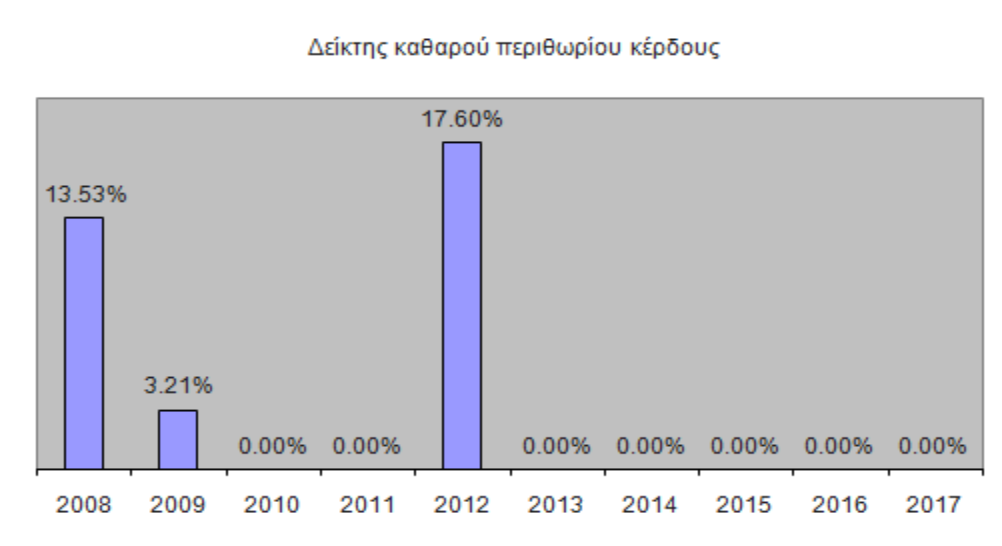
Διάγραμμα 1: Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους

4.5.2. Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους

$$\left(\frac{\text{Καθαρό κέρδος}}{\text{Πωλήσεις}} \right) * 100$$

Ως Καθαρό κέρδος νοείται το Κέρδος μετά Φόρων (ΚμΦ), δηλαδή λαμβάνουμε υπόψιν μας τα κέρδη προς διάθεση που βρίσκονται στον πίνακα Αποτελεσμάτων χρήσης. Από τον συγκεκριμένο δείκτη μπορούν να διεξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με την πολιτική τιμών της επιχείρησης. Είναι σημαντικό να είναι υψηλός ο δείκτης, καθώς μέσω του συγκεκριμένου δείκτη διαφαίνεται αν η επιχείρηση είναι επικερδής. Βέβαια, αυτό εξαρτάται από την επιχείρηση, τον κλάδο αλλά και το προς πώληση προϊόν ή υπηρεσία.

Όσον αφορά την υπό εξέταση επιχείρηση, το 2008 ο συγκεκριμένος δείκτης ήταν 13,53%, το 2009 ήταν 3,21%, ενώ, το 2012 ήταν ιδιαίτερα αυξημένος στο 17,60%. Άρα όσον αφορά τη χρήση 2012, ένας δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους 17,60% δείχνει ότι τα κέρδη της επιχείρησης μετά από φόρους ανέρχονται σε 17,60% επί των πωλήσεων ή ότι το καθαρό κέρδος της ανέρχεται σε €0,176 για κάθε 1 ευρώ πωλήσεων που πραγματοποιούνται. Επίσης, βλέπουμε ότι τις χρήσεις 2010, 2011 και 2013 έως 2017, δεν υπήρξαν κέρδη προς διάθεση, οπότε συμπεραίνουμε ότι τις συγκεκριμένες χρήσεις δεν υπήρξε κέρδος στην επιχείρηση ώστε να μπορέσει να διανείμει στους μετόχους της.

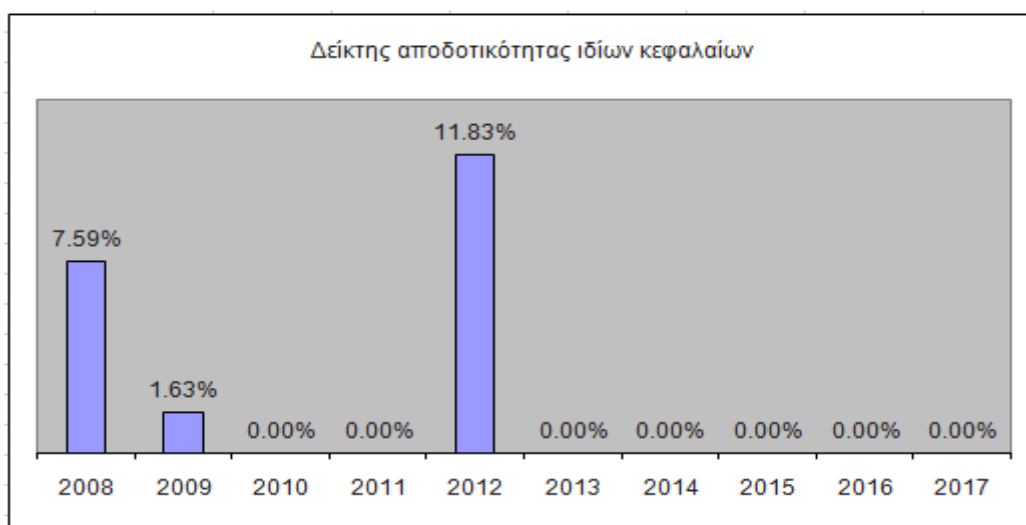

Διάγραμμα 2: Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους

4.5.4. Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων

(Καθαρά κέρδη/ Ίδια Κεφάλαια) *100

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, τα καθαρά κέρδη είναι τα κέρδη προς διάθεση και επειδή τις χρήσεις 2010, 2011 και 2013 έως 2017 δεν υπήρξαν κέρδη προς διάθεση στα αποτελέσματα χρήσεως, ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων υπολογίστηκε μόνο για τις χρήσεις 2008 (σε 7,59%), 2009 (σε 1,63%) και 2012 (σε 11,83%). Ένας δείκτης ίσος με 11,83% μας δείχνει ότι για κάθε €10 που επένδυσε η επιχείρηση, της επιστρέφονται €11,83 από αυτή την επένδυση.

Διάγραμμα 3: Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων

4.5.5. Δείκτης αποδοτικότητας παγίων περιουσιακών στοιχείων

$$(Καθαρά κέρδη / Πάγια) * 100$$

Ο δείκτης αυτός εκφράζεται σε ποσοστό και φανερώνει τον βαθμό αξιοποίησης των παγίων στοιχείων της επιχείρησης. Στην περίπτωση του Holiday Inn Thessaloniki, ο δείκτης αυτός υπολογίστηκε σε 10,04% για τη χρήση 2008, σε 2,15% για τη χρήση 2009 και σε 14,71% για τη χρήση 2012. Όσον αφορά τις χρήσεις 2008-2009, η μείωση από 10,04% σε 2,15%, φανερώνει ότι η επιχείρηση δεν αξιοποίησε τα πάγια περιουσιακά της στοιχεία αποτελεσματικά και άρα επήλθε μείωση του αριθμοδείκτη.

Διάγραμμα 4: Δείκτης αποδοτικότητας παγίων περιουσιακών στοιχείων

4.5.6. Δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού

$$(Καθαρά κέρδη / Σύνολο ενεργητικού) * 100$$

Παρατηρώντας αυτό το δείκτη ο χρήστης των οικονομικών καταστάσεων αντιλαμβάνεται τον βαθμό αποδοτικότητας των περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης. Όσον αφορά την οικονομική οντότητα που εξετάζεται, ο δείκτης αυτός υπολογίστηκε σε 6,97% για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2008, σε 1,53% για τη χρήση 2009, ενώ για τη χρήση 2012 υπολογίστηκε σε 10,63%. Επειδή τα στοιχεία δεν είναι σε συνεχόμενες χρονιές αλλά υπάρχουν διακυμάνσεις μέσα στην δεκαετία 2008-2017 με κάποιες χρήσεις να μην έχουν καθαρά κέρδη, συμπεραίνουμε ότι ο βαθμός

αξιοποίησης του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης δεν ήταν ικανοποιητικός, καθώς για παράδειγμα από το 2008 έως το 2009 επήλθε μείωση κατά 5,44%.

Διάγραμμα 5: Δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού

4.6. Δείκτες ρευστότητας

Ως ρευστότητα νοείται η ο ρυθμός με τον οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο μετατρέπεται σε χρηματικές μονάδες, χωρίς όμως να να υπάρξει διαφοροποίηση στην αξία του. Μέσω των δεικτών κυκλοφοριακής ρευστότητας, δίνεται η δυνατότητα κατανόησης(από τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων), της οικονομικής ευχέρειας της επιχείρησης να αποπληρώνει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Εξάλλου, μια οικονομική οντότητα που μπορεί και αποπληρώνει τους βραχυπρόθεσμους πιστωτές της, δείχνει ότι κατέχει μια αποτελεσματική χρηματοοικονομική θέση στην αγορά και είναι συνεπής απέναντι στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για την εύρεση της ρευστότητας μιας οικονομικής οντότητας είναι οι παρακάτω:

- I. Δείκτης γενικής ρευστότητας
- II. Δείκτης άμεσης ρευστότητας
- III. Καθαρό κεφάλαιο κίνησης

4.6.1. Δείκτης γενικής ρευστότητας

Ο δείκτης γενικής ρευστότητας δίνεται ως εξής από τον λόγο:

Κυκλοφορούν Ενεργητικό/ Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Ο δείκτης εκφράζεται σε φορές. Στον αριθμητή βρίσκονται τα στοιχεία που υπάγονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό και περιλαμβάνονται τα ταμειακά διαθέσιμα, οι απαιτήσεις από πελάτες και τα λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Στον παρανομαστή βρίσκονται οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις που περιλαμβάνουν τους προμηθευτές, τα γραμμάτια πληρωτέα και συναλλαγματικές, τους διάφορους πιστωτές, τα μερίσματα πληρωτέα, τις προκαταβολές των πελατών, τα βραχυπρόθεσμα δάνεια και τέλος τις υποχρεώσεις που αφορούν φόρους, τέλη και ασφαλιστικούς οργανισμούς.

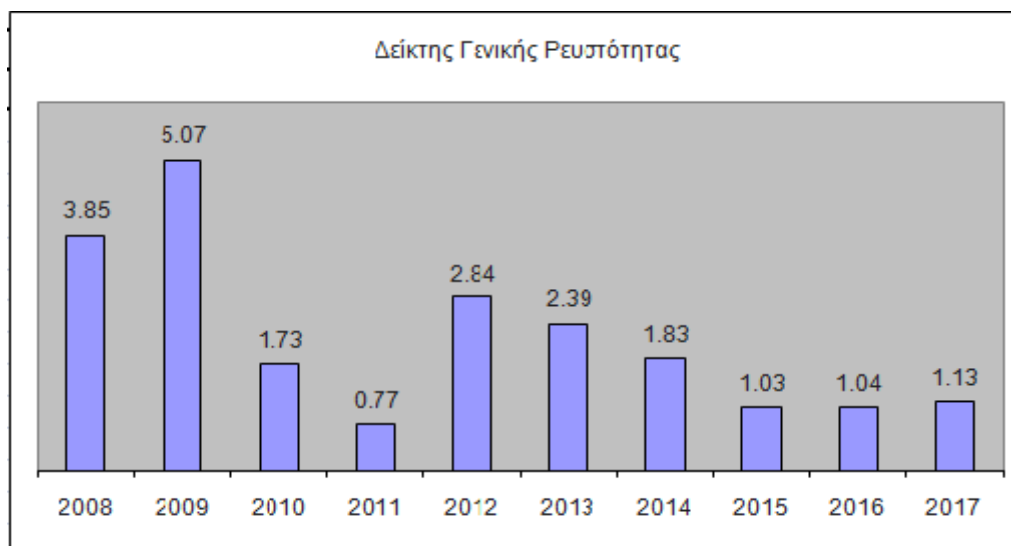
Στον πίνακα βλέπουμε πως υπολογίστηκε ο εν λόγω δείκτης για τα έτη 2008 έως 2017 που αφορά το υπό εξέταση ξενοδοχείο.

	2008	2009	2010	2011	2012
Δείκτης Γενικής Ρευστότητας	3,85	5,07	1,73	0,77	2,84
	2013	2014	2015	2016	2017
Δείκτης Γενικής Ρευστότητας	2,39	1,83	1,03	1,04	1,13

Πίνακας 2: Δείκτης γενικής ρευστότητας

Η ρευστότητα της επιχείρησης διαφαίνεται από τον δείκτη γενικής ρευστότητας, καθώς όσο πιο μεγάλος είναι ο συγκεκριμένος δείκτης, τόσο μεγαλύτερη είναι η ρευστότητα της επιχείρησης. Το έτος 2011 η επιχείρηση αντιμετώπισε προβλήματα ρευστότητας με τον δείκτη γενικής ρευστότητας να παίρνει τιμές κάτω από τη μονάδα (0,77). Τα έτη 2012 (με 2,84), 2013 (με 2,39) και 2014 (με 1,83) ο δείκτης είναι κοντά στο 2, αυτό σημαίνει ότι την συγκεκριμένη χρονιά δημιουργείται ένα πολύ καλό αποτέλεσμα και η επιχείρηση δεν αντιμετώπισε προβλήματα ρευστότητας. Το 2015 ο δείκτης γενικής ρευστότητας είναι κοντά στη μονάδα (1,03), μειώθηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος 2014, λόγω της αύξησης των εμπορικών υποχρεώσεων αλλά και της μείωσης των διαθεσίμων της, βέβαια, επειδή ο δείκτης είναι κοντά στη μονάδα, φαίνεται ότι η επιχείρηση είχε ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα όσον αφορά τη ρευστότητα της. Ωστόσο, όταν οι τιμές του

δείκτη γενικής ρευστότητας πολύ αυξημένες όπως τα έτη 2008 (με 3,85), 2009 (με 5,07), δεν θεωρούνται καλές καθώς υποδεικνύουν κάποιο πρόβλημα στην επιχείρηση, εξάλλου ήταν η χρονιά που εμφανίστηκε η χρηματοοικονομική κρίση και πιθανώς η επιχείρηση, λόγω μη ύπαρξης εμπιστοσύνης, να μην χρησιμοποίησε τις χρηματοδοτικές ευκαιρίες που προέκυψαν με αποτέλεσμα την αύξηση του δείκτη.

Διάγραμμα 6: Δείκτης γενικής ρευστότητας

4.6.2. Δείκτης άμεσης ρευστότητας

<i>Κυκλοφορούν Ενεργητικό - Αποθέματα</i>
<i>Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις</i>

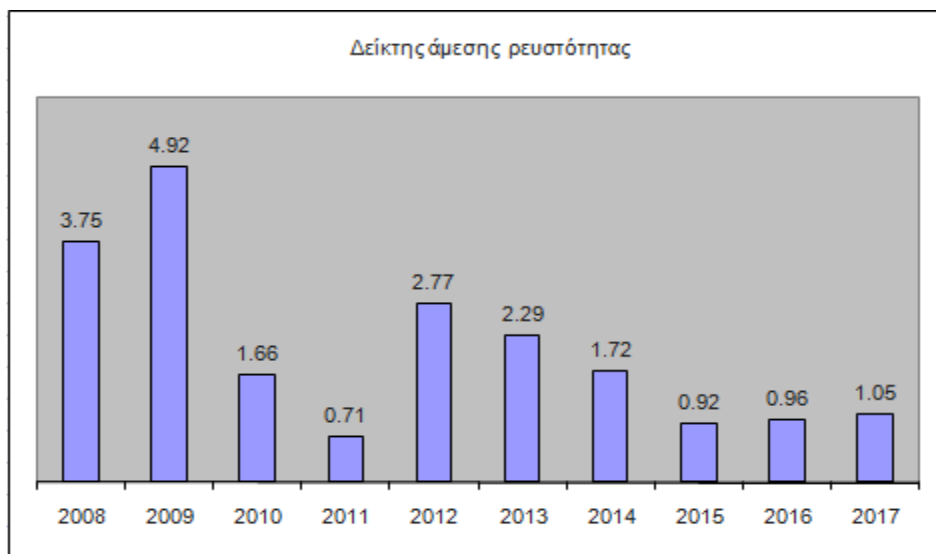
	2008	2009	2010	2011	2012
Δείκτης άμεσης ρευστότητας	3,75	4,92	1,66	0,71	2,77
	2013	2014	2015	2016	2017
Δείκτης άμεσης ρευστότητας	2,29	1,72	0,92	0,96	1,05

Πίνακας 3: Δείκτης άμεσης ρευστότητας

Σε ό,τι αφορά τον δείκτη άμεσης ρευστότητας, αφαιρούνται τα αποθέματα από το κυκλοφορούν ενεργητικό και το αποτέλεσμα διαιρείται με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Σε αυτό τον δείκτη συνυπολογίζονται μόνο τα στοιχεία που αφορούν το κυκλοφορούν ενεργητικό και μπορούν άμεσα να μετατραπούν σε μετρητά, τα αποθέματα

αφαιρούνται καθώς δε μπορούν να ακολουθήσουν αυτή τη λογική, γιατί, αν ρευστοποιηθούν σε μετρητά μπορεί να επέλθουν ζημιές στην επιχείρηση.

Ο Δείκτης άμεσης ρευστότητας για το 2008 είναι 3,75 αυτό σημαίνει ότι εφόσον ο δείκτης είναι μεγαλύτερος του 1,5 η επιχείρηση έχει δυνατότητα να εξυπηρετήσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της ρευστοποιώντας τα αποθέματα της. Όσον αφορά τις χρήσεις 2010 (με τον δείκτη άμεσης ρευστότητας να είναι 1,66) και 2014 (1,72) θεωρείται ότι ο Δ.Α.Ρ.²¹ είναι ένας πολύ καλός δείκτης καθώς είναι μεγαλύτερος του 1,5. Τις χρήσεις 2011 (0,71), 2015 (0,92) και 2016 (με δείκτη άμεσης ρευστότητας 0,96) ο δείκτης είναι μικρότερος του 1, αυτό δείχνει ότι αυτές τις χρήσεις ήταν αυξημένος ο κίνδυνος αδυναμίας της επιχείρησης να καταβάλει μια απαίτηση ποσού μετρητών που ενδεχομένως είχε χρειαστεί ξαφνικά.

Διάγραμμα 7: Δείκτης άμεσης ρευστότητας

4.6.3. Καθαρό κεφάλαιο κίνησης

Το καθαρό κεφάλαιο κίνησης υπολογίζεται ως εξής:

Κυκλοφορούν ενεργητικό – Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

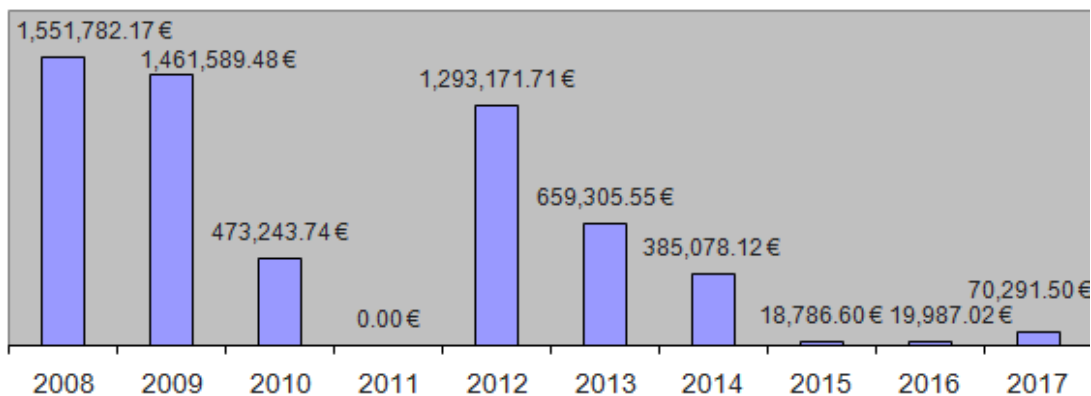
21. Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας

	2008	2009	2010	2011	2012
Καθ.Κεφ.Κιν.	1.551.782,17€	1.461.589,48€	473.243,74€	(-145.614,92)€	1.293.171,71€
	2013	2014	2015	2016	2017
Καθ.Κεφ.Κιν.	659.305,55€	385.078,12€	18.786,60€	19.987,02€	70.291,50€

Πίνακας 4:Καθαρό κεφάλαιο κίνησης

Το Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης σχετίζεται με το ύψος των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού της επιχείρησης που υπολείπεται εάν εξετάσουμε το ενδεχόμενο ότι θα ξεπληρωθούν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Θα πρέπει κατά την ρευστοποίηση των στοιχείων του κυκλοφοριακού ενεργητικού να μην υπάρχει κέρδος ή ζημία. Δηλαδή ο δείκτης φανερώνει πόσα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού της επιχείρησης θα μείνουν αν ξεπληρωνόντουσαν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Τη χρήση 2011 το αποτέλεσμα είναι μικρότερο του μηδέν (-145.614,92), και άρα δεν είναι καλή ένδειξη για την επιχείρηση καθώς φανερώνει ότι εκείνο το έτος υπήρξε πρόβλημα αποπληρωμής των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της. Τις υπόλοιπες εξεταζόμενες χρήσεις που ο δείκτης είναι μεγαλύτερος του μηδέν, το αποτέλεσμα είναι καλό για την επιχείρηση, αν και υπάρχουν μεγάλες διακυμάνσεις μεταξύ των χρήσεων.

Καθαρό κεφάλαιο κίνησης

Διάγραμμα 8: Καθαρό κεφάλαιο κίνησης

4.7 Δείκτες δραστηριότητας

Οι δείκτες δραστηριότητας βοηθούν την επιχείρηση στην εύρυθμη αντιμετώπιση και διαχείριση των περιουσιακών της στοιχείων που υπάγονται στο ενεργητικό και επομένως μετράται η παραγωγικότητα της. Αυτό που επιτυγχάνουν οι δείκτες δραστηριότητας είναι να παρουσιάζουν το πόσο γρήγορα τα περιουσιακά στοιχεία της οικονομικής οντότητας μετατρέπονται σε χρηματικές μονάδες ή σε πωλήσεις. Βέβαια, είναι σημαντικό το γεγονός ότι μέσω των αυτών των δεικτών φαίνεται η αποτελεσματικότητα με την οποία η οικονομική οντότητα διευθετεί και κατανέμει τα έσοδα από τους πόρους της.

Οι τιμές των δεικτών είναι αρνητικό για την επιχείρηση να είναι πολύ υψηλοί, καθώς αυτό υποδεικνύει αυξημένες δαπάνες και μειωμένα κέρδη. Ωστόσο, αν οι τιμές των δεικτών είναι χαμηλοί, συμπεραίνουμε ότι χάνεται ένα μεγάλο μέρος των εσόδων και κατ' επέκτασιν του κέρδους που προέρχεται από πωλήσεις.

Οι δείκτες δραστηριότητας που θα αναλυθούν είναι οι εξής:

- I. Μέση διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων
- II. Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων
- III. Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού

4.7.1 Μέση διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων

Δίνεται από τον τύπο:

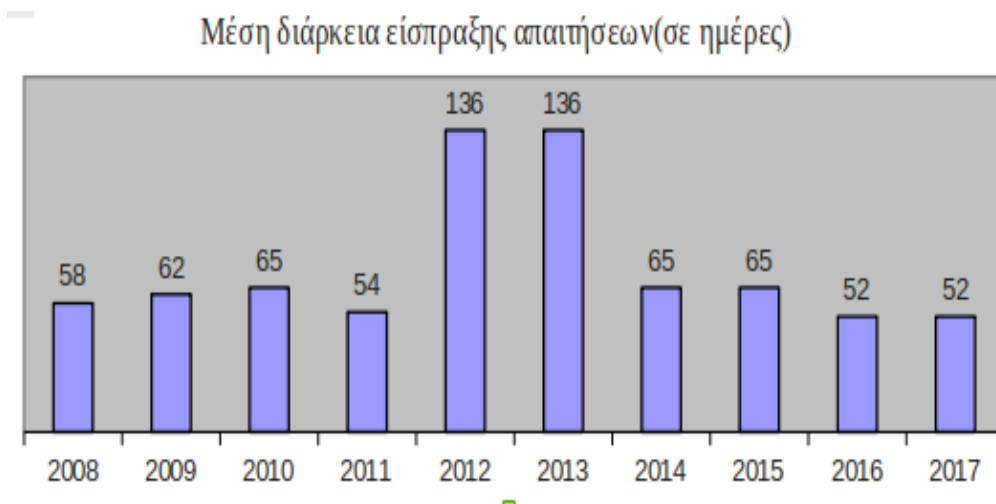
$$360 * (\text{Απαιτήσεις} / \text{Πωλήσεις})$$

Όσον αφορά την υπό μελέτη επιχείρηση, αυτός ο δείκτης υπολογίστηκε ως εξής:

	2008	2009	2010	2011	2012
Μέση διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων	58 ημέρες	62 ημέρες	65 ημέρες	54 ημέρες	136 ημέρες
	2013	2014	2015	2016	2017
Μέση διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων	136 ημέρες	65 ημέρες	65 ημέρες	52 ημέρες	52 ημέρες

Πίνακας 5: Μέση διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων

Ο δείκτης της μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων δείχνει τη χρονική περίοδο αναμονής(μέση διάρκεια ημερών) από πλευράς της επιχείρησης ώστε να λάβει τα χρήματα της (απαιτήσεις) μετά την υλοποίηση αγοροπωλησιών. Την χρήση 2008 η μέση χρονική περίοδος είσπραξης απαιτήσεων ήταν 58 ημέρες , το 2012 και το 2013 ήταν 136 ημέρες, ενώ το 2014 και το 2015 ήταν 65 ημέρες. Βέβαια, παράγοντες όπως ο τομέας αλλά και το οικονομικό περιβάλλον που δραστηριοποιείται η επιχείρηση, και φυσικά ο τρόπος διαχείρισης των απαιτήσεων της, συμβάλλουν στην ομαλή διεξαγωγή των εισπράξεων.

Διάγραμμα 9: Μέση διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων

4.7.2 Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων

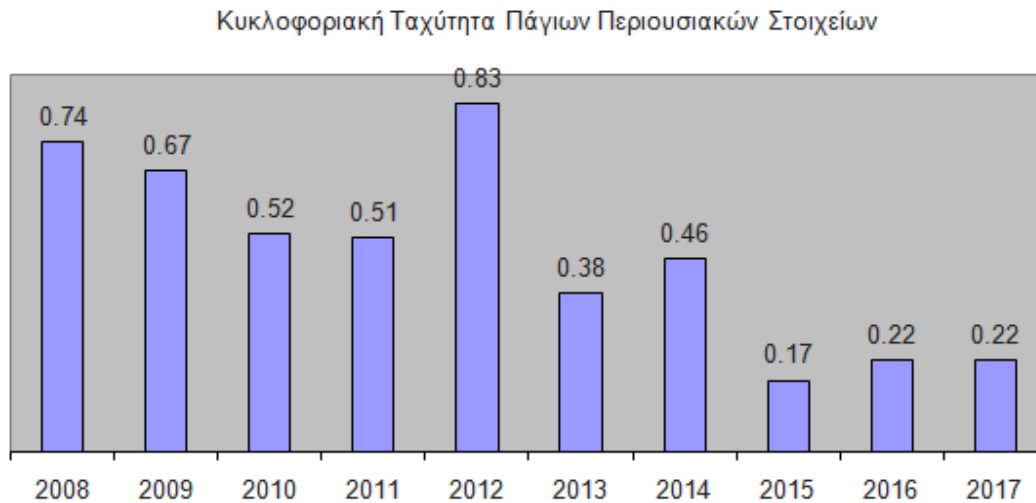
Δίνεται από τον τύπο:

Πωλήσεις/ Πάγια περιουσιακά στοιχεία

	2008	2009	2010	2011	2012
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων	0,74	0,67	0,52	0,51	0,83
	2013	2014	2015	2016	2017
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων	0,38	0,46	0,17	0,22	0,22

Πίνακας 6: Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων

Ο δείκτης αυτός παρουσιάζει το πώς η επιχείρηση χρησιμοποιεί τα πάγια περιουσιακά της στοιχεία σε σχέση με τις πωλήσεις. Μέσω αυτού του δείκτη φαίνεται αν η οικονομική οντότητα χρειάζεται να επενδύσει σε νέα πάγια περιουσιακά στοιχεία ή αν οι παρελθοντικές κινήσεις σχετικά με παρόμοιες επενδύσεις ήταν συνετές και κερδοφόρες. Εδώ βλέπουμε έναν χαμηλό δείκτη ανά χρήση <1 που υποδηλώνει ότι η επιχείρηση δεν χρησιμοποιεί τα πάγια της, όμως, κάνει υπερβολικές επενδύσεις σε πάγια στοιχεία.

Διάγραμμα 10: Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων

4.7.3 Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού

Δίνεται από τον τύπο:

Πωλήσεις/ Σύνολο ενεργητικού

Όσον αφορά την περίπτωση που εξετάζουμε, ο δείκτης αυτός έχει υπολογιστεί ως εξής:

	2008	2009	2010	2011	2012
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού	0,51	0,47	0,41	0,43	0,60
	2013	2014	2015	2016	2017
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού	0,30	0,39	0,16	0,21	0,21

Πίνακας 7: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού

Ο δείκτης φανερώνει το βαθμό χρησιμοποίησης του συνολικού ενεργητικού σχετικά με τις πωλήσεις. Επομένως, παρουσιάζει τα έσοδα που δημιουργεί κάθε επενδυμένη χρηματική μονάδα στο ενεργητικό της επιχείρησης. Ένας δείκτης μεγαλύτερος της μονάδας δείχνει ότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί συχνά τα περιουσιακά της στοιχεία με σκοπό να πραγματοποιηθούν πωλήσεις, όμως, στην περίπτωση που εξετάζεται, για κάθε χρήση, η τιμή του δείκτη είναι μικρή, αυτό υποδεικνύει ότι δε χρησιμοποιήθηκαν αποτελεσματικά τα στοιχεία του ενεργητικού σε σχέση με τις πωλήσεις, επίσης, υποδηλώνει ότι η επιχείρηση επένδυσε υπερβολικά σε κεφάλαια συγκριτικά με τις πωλήσεις που πραγματοποίησε. Φυσικά, οι τιμές του αριθμοδείκτη διαφέρουν από κλάδο σε κλάδο και από επιχείρηση σε επιχείρηση γι' αυτό και πρέπει να συγκρίνεται με αντίστοιχους για να μην υπάρχουν διαφοροποιήσεις.

Διάγραμμα 11: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού

4.8 Μεταβολή του κύκλου εργασιών

Τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2009, ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε €3.019.196,70 ενώ την προηγούμενη χρήση 2008, ανήλθε σε 3.570.666,99, υπήρξε μια μείωση της τάξεως του (-18,26%).

Την χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2010, ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε € 2.282.737,51 έναντι των € 3.019.196,70 που ανήλθε την προηγούμενη χρήση 2009, με μία μείωση της τάξεως του (-24,39)%. Εξάλλου, το 2010 ήταν μια πιο συντηρητική χρονιά για τον ελληνικό τουρισμό καθώς ο λαός είχε αρχίσει να βλέπει τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης, και βέβαια, η μείωση του κύκλου εργασιών κατά 24,39% είναι ένα σεβαστό ποσοστό που επέφερε δυσκολίες στην επιχείρηση εκείνη την χρονιά.

Όσον αφορά την χρήση που έληξε το 2012, ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε € 4.397.608,11, ενώ το 2011 ανήλθε σε € 2.086.067,39. Πιο συγκεκριμένα, αυτή την χρήση σημειώθηκε αύξηση του κύκλου εργασιών(των πωλήσεων δηλαδή) κατά 52,56%, ένα πολύ σημαντικά αυξημένο ποσοστό σε σχέση με τις προηγούμενες χρήσεις. Όμως τη χρήση 2013 επήλθε μια σημαντική μείωση της τάξεως του (-130,47%) καθώς ο κύκλος εργασιών του 2013 ανήλθε σε €1.908.078,59, έναντι 4.397.608,11 που ήταν το 2012.

Την λογιστική χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2015, ο κύκλος εργασιών της οικονομικής οντότητας ήταν € 2.064.734,31 αντί € 2.309.825,44 της προηγούμενης χρήσης 2014 με μια μικρή μείωση του (-10,61)%. Η επιχείρηση αναφέρει ότι ο λόγος του μειωμένου κύκλου εργασιών της σε σύγκριση με τη χρήση 2014 οφείλεται στις δύσκολες οικονομικές συνθήκες αλλά και στον περιορισμό διακίνησης κεφαλαίων (capital controls) που επιβλήθηκε στις 29 Ιουνίου του ίδιου έτους.

Την χρήση 2017 ο κύκλος εργασιών ανήλθε στο ποσό των € 2.658.780,40 έναντι της προηγούμενης χρήσης 2016, που το ποσό του κύκλου εργασιών ανήλθε στα €2.618.970,16 δηλαδή έλαβε χώρα μια μικρή ποσοστιαία αυξητική μεταβολή της τάξεως του 1,52%. Γενικότερα, διακρίνουμε ότι υπάρχουν διακυμάνσεις στον κύκλο εργασιών και τις πωλήσεις της επιχείρησης ανά χρήση, ίσως αυτό να οφείλετε στην ύπαρξη εποχικότητας της ξενοδοχειακής υπηρεσίας.

4.9 Συμπεράσματα έρευνας, περιορισμοί και προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Όσον αφορά την υπό εξέταση επιχείρηση του τουριστικού κλάδου αναλύθηκαν (μέσω αριθμοδεικτών) οι ισολογισμοί αλλά και τα στοιχεία του πίνακα αποτελεσμάτων χρήσης για να βγάλουμε ένα συμπέρασμα σχετικά με τον επηρεασμό της επιχείρησης από την οικονομική κρίση της τελευταίας δεκαετίας (μελετήθηκαν τα έτη 2008-2017) αλλά και για να εξετάσουμε αν υπήρξε εξέλιξη στην επιχείρηση παρά τις δυσχερείς οικονομικές συνθήκες στον τουριστικό κλάδο.

Σαφώς, η επιχείρηση επηρεάστηκε από τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες της χώρας, καθώς, διαφαίνεται ότι τα έτη 2008, 2009 και 2012 ήταν τα πιο επικερδή έτη της δεκαετίας. Τα υπόλοιπα έτη 2010, 2011 και 2013 έως 2017 δεν είχαν την αναμενόμενη ανάπτυξη που θα επιζητούσε μια οικονομική οντότητα. Βλέπουμε μειωμένο τζίρο και χρηματοοικονομικούς δείκτες που δεν είναι ικανοποιητικοί, όπως για παράδειγμα ο δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους, που είναι σημαντικός δείκτης εξέτασης της κερδοφορίας μιας επιχείρησης. Η χρηματοοικονομική κρίση φαίνεται να επηρέασε την επιχείρηση που επίκειται στον τουριστικό κλάδο, όπως επηρεάστηκαν σχεδόν όλοι οι κλάδοι που δραστηριοποιούνται στη χώρα.

Ωστόσο το Οικονομικό εξωτερικό περιβάλλον από το οποίο περιβάλλεται το ξενοδοχείο αποτελεί μια ιδιαίτερη περίπτωση, καθώς στην Θεσσαλονίκη τα τελευταία χρόνια γίνονται εργασίες για το μετρό, έργα που έχουν κρύψει την κεντρική είσοδο του ξενοδοχείου και βεβαίως συμβάλουν σε πτώση του τζίρου του. Εξάλλου, είναι γεγονός ότι πολλές επιχειρήσεις του κέντρου της Θεσσαλονίκης, βρίσκονται πίσω από το συρματόπλεγμα των έργων του μετρό καθώς αυτό λαμβάνει χώρα σχεδόν την τελευταία δεκαετία, δηλαδή διαρκεί τόσα έτη όσα και τα έτη της οικονομικής κρίσης, ίσως αυτό αποτελούσε θέμα για μελλοντική έρευνα.

Επίσης, μια πρόταση για μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να είναι η συγκριτική ανάλυση ξενοδοχειακών επιχειρήσεων σε κάποιο νησί καθώς δε θέλουμε να υπάρχει ο περιορισμός λόγω των έργων του μετρό που γίνονται στη Θεσσαλονίκη.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης έρευνας δημιουργήθηκαν δυσκολίες στη εξεύρεση οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων που αφορούν στον τουριστικό κλάδο, πιο συγκεκριμένα, η αναζήτηση έγινε μέσω διαδικτύου και δεν ήταν εύκολο να βρεθεί επιχείρηση που είχε αναρτημένα τα οικονομικά της στοιχεία στον ιστότοπο της λόγω περιορισμού των δεδομένων μέσω διαδικτύου. Εξάλλου, είναι γνωστό ότι από 01/01/2015 η δημοσιοποίηση των πράξεων και των ανακοινώσεων που προβαίνει μια επιχείρηση πραγματοποιείται μόνο μέσω του διαδικτυακού τόπου του Γ.Ε.ΜΗ. Αυτό σημαίνει ότι τα στοιχεία που κάποιος αναζητά δύνανται να είναι στοχευμένα αφού θα πρέπει να γνωρίζει την ακριβή επωνυμία της επιχείρησης ή τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου της κ.ά.

Κεφάλαιο 5 - Συμπεράσματα

Αρχικά, αναφέρονται κάποια στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον επηρεασμό του τουριστικού κλάδου εν μέσω οικονομικής κρίσης στους παρακάτω πίνακες.

Εισερχόμενος Τουρισμός, 2017				
	Αφίξεις	%	Έσοδα (€)	%
Ιαν	520.436	2%	163.129.400	1%
Φεβ	444.404	2%	143.123.000	1%
Μαρ	627.577	2%	193.468.000	1%
Απρ	1.009.699	4%	456.541.640	3%
Μαι	1.982.124	7%	1.035.619.000	7%
Ιουν	3.356.288	12%	1.976.755.000	14%
Ιούλ	5.141.621	19%	2.840.325.000	20%
Αυγ	5.813.441	21%	3.450.330.172	24%
Σεπ	4.639.734	17%	2.404.511.353	17%
Οκτ	2.355.849	9%	1.115.131.000	8%
Νοε	740.535	3%	208.082.000	1%
Δεκ	562.475	2%	179.857.525	1%
Σύνολο	27.194.183	100%	14.202.462.079	100%
Αεροπορικώς	17.946.012	66%		
Οδικώς	8.267.454	30%		
Σιδηρ/μικώς	11.227	0%		
Θαλασσίως	969.490	4%		

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ-Επεξεργασία SETE Intelligence
Τα στοιχεία εσόδων για το 2017 υπόκεινται σε αλλαγή.

Πίνακας 8: Εισερχόμενος τουρισμός 2017 (πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ, άντληση στοιχείων από INSETE).

Οι αφίξεις των επισκεπτών στη χώρα δείχνουν εύλογα την εξάρτηση της χώρας από τον τουρισμό, καθώς αυτός είναι αν όχι το μοναδικό προϊόν που μπορούμε ως χώρα να προσφέρουμε, τότε είναι το κυρίαρχο.

Οι μήνες με την υψηλότερη κίνηση αφίξεων είναι ο Απρίλιος που ξεκινάει η καλοκαιρινή περίοδος έως τον Σεπτέμβριο που τελειώνει. Το 2017 την Ελλάδα επισκέφθηκαν περίπου 27,2 εκ. τουρίστες, και η χώρα εισέπραξε περίπου € 14,2 δισ.

Το μεγαλύτερο ποσοστό τουριστών που κατέφθασαν στην χώρα (66%) χρησιμοποίησε αεροπλάνο ως μεταφορικό μέσο, τη δεύτερη θέση καταλαμβάνει το αυτοκίνητο με ποσοστό 30%, το σιδηροδρομικό δίκτυο δε καταλαμβάνει κάποιο ποσοστό καθώς τα άτομα που χρησιμοποίησαν τρένο για να έρθουν στη χώρα είναι ελάχιστα. Βέβαια, για αυτό ευθύνεται το όχι τόσο διευρυμένο σιδηροδρομικό δίκτυο της χώρας. Τέλος, η θαλάσσια συγκοινωνία χρησιμοποιήθηκε σε ποσοστό 4%.

Διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ, κατά μήνα

ΕΤΟΣ 2009

Μήνας	Διανυκτερεύσεις ημεδαπών			Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών			Διανυκτερεύσεις - Σύνολο		
	Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	Τουριστικά κάμπινγκ	Σύνολο	Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	Τουριστικά κάμπινγκ	Σύνολο	Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	Τουριστικά κάμπινγκ	Σύνολο
Σύνολο	18.366.858	978.425	19.345.283	45.925.585	751.402	46.676.987	64.292.443	1.729.827	66.022.270
Ιανουάριος	829.378	1.049	830.427	251.904	396	252.300	1.081.282	1.445	1.082.727
Φεβρουάριος	841.599	994	842.593	289.273	316	289.589	1.130.872	1.310	1.132.182
Μάρτιος	976.344	1.127	977.471	486.064	437	486.501	1.462.408	1.564	1.463.972
Απρίλιος	1.286.126	3.577	1.289.703	1.401.706	9.328	1.411.034	2.687.832	12.905	2.700.737
Μάιος	1.219.235	38.229	1.257.464	5.203.798	50.989	5.254.787	6.423.033	89.218	6.512.251
Ιούνιος	1.680.182	120.664	1.800.846	7.759.943	88.621	7.848.564	9.440.125	209.285	9.649.410
Ιούλιος	2.972.537	312.759	3.285.296	9.297.120	254.549	9.551.669	12.269.657	567.308	12.836.965
Αύγουστος	3.806.663	428.477	4.235.140	9.760.848	267.378	10.028.226	13.567.511	695.855	14.263.366
Σεπτέμβριος	1.760.560	68.254	1.828.814	7.635.429	66.312	7.701.741	9.395.989	134.566	9.530.555
Οκτώβριος	1.097.373	2.564	1.099.937	3.176.846	11.001	3.187.847	4.274.219	13.565	4.287.784
Νοέμβριος	901.040	600	901.640	391.194	1.265	392.459	1.292.234	1.865	1.294.099
Δεκέμβριος	995.821	131	995.952	271.460	810	272.270	1.267.281	941	1.268.222

Πίνακας 9 : Διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ, κατά μήνα, αφορά το έτος 2009. (Πηγή:ΙΝΣΕΤΕ)

Ο συγκεκριμένος πίνακας αντικατοπτρίζει το σύνολο των ημεδαπών και αλλοδαπών τουριστών που διανυκτέρευσαν στην χώρα σε κάποιο ξενοδοχειακό κατάλυμα ή κάμπινγκ το έτος 2009, το οποίο ήταν ένα κομβικό έτος για την ελληνική οικονομία. Βλέπουμε ότι οι μήνες με τον μικρότερο αριθμό διανυκτερεύσεων είναι οι χειμερινοί μήνες, αυτό σημαίνει ότι παρόλο που η Ελλάδα είναι μια χώρα που έχει χειμερινούς προορισμούς, οι τουρίστες την προτιμούν περισσότερο το καλοκαίρι είτε είναι ημεδαποί είτε αλλοδαποί. Γενικότερα, βλέπουμε ότι οι τουρίστες προτιμούν το ξενοδοχείο στο σύνολο των διανυκτερεύσεων (περίπου 64,3 εκ. άτομα), αν και υπάρχει μια μερίδα ατόμων που υποστηρίζει το κάμπινγκ ως τον τόπο διαμονής στις διακοπές του (περίπου 1,73 εκ. τουρίστες).

Διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ, κατά μήνα

ΕΤΟΣ 2012

Μήνας	Διανυκτερεύσεις ημεδαπών			Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών			Διανυκτερεύσεις - Σύνολο		
	Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	Τουριστικά κάμπινγκ	Σύνολο	Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	Τουριστικά κάμπινγκ	Σύνολο	Ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα	Τουριστικά κάμπινγκ	Σύνολο
Σύνολο	12.515.232	794.296	13.309.528	50.539.507	557.772	51.097.279	63.054.739	1.352.068	64.406.807
Ιανουάριος	688.531	2.824	691.355	281.701	792	282.493	970.232	3.616	973.848
Φεβρουάριος	641.389	2.684	644.073	284.633	725	285.358	926.022	3.409	929.431
Μάρτιος	859.683	3.043	862.726	448.096	915	449.011	1.307.779	3.958	1.311.737
Απρίλιος	878.905	3.280	882.185	1.381.620	5.950	1.387.570	2.260.525	9.230	2.269.755
Μάιος	737.586	33.086	770.672	5.155.845	30.841	5.186.686	5.893.431	63.927	5.957.358
Ιούνιος	1.088.378	80.979	1.169.357	8.677.089	63.962	8.741.051	9.765.467	144.941	9.910.408
Ιούλιος	1.835.228	261.386	2.096.614	10.864.627	167.246	11.031.873	12.699.855	428.632	13.128.487
Αύγουστος	2.512.235	341.288	2.853.523	11.183.385	217.620	11.401.005	13.695.620	558.908	14.254.528
Σεπτέμβριος	1.181.043	56.983	1.238.026	8.479.970	60.297	8.540.267	9.661.013	117.280	9.778.293
Οκτώβριος	748.922	3.257	752.179	3.173.351	7.450	3.180.801	3.922.273	10.707	3.932.980
Νοέμβριος	619.540	2.679	622.219	349.679	1.082	350.761	969.219	3.761	972.980
Δεκέμβριος	723.792	2.807	726.599	259.511	892	260.403	983.303	3.699	987.002

Πίνακας 10: Διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ, κατά μήνα, αφορά το έτος 2012. (Πηγή: ΙΝΣΕΤΕ)

Συγκρίνοντας με το έτος που 2009, το 2012 βλέπουμε ότι παρόλο που η χώρα ήταν εν μέσω οικονομικής ύφεσης και χρηματοοικονομικής κρίσης, δεν μειώθηκε αισθητά ο αριθμός των ατόμων που διανυκτέρευσαν στην χώρα με τις διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών να μην ξεπερνούν τα 63,1 εκ για καταλύματα τύπου ξενοδοχείου και 1,35 εκ για τα τουριστικά κάμπινγκ. Βέβαια, φαίνεται να υπήρξε μείωση των ατόμων που προτιμούν το κάμπινγκ ως μέρος διαμονής σε σχέση με το 2009.

Οι οικονομικές οντότητες προσπαθούν να ξεπεράσουν τα προβλήματα που μπορεί να ανακύπτουν, είτε αυτά βρίσκονται στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό τους περιβάλλον. Επίσης, προσπαθούν να επιτύχουν τον σκοπό για τον οποίο συστάθηκαν και τους στόχους που έχουν θέσει. Για να πάρουν σίγουρα αποτελέσματα αλλά και μια εκτίμηση της κατάστασης που βρίσκονται χρησιμοποιούν τους χρηματοοικονομικούς αριθμοδείκτες, έτσι εξετάζουν τα σημεία που υστερούν και προσπαθούν να βελτιωθούν στα ίδια σημεία.

Ωστόσο, διερευνώντας το επίκαιρο ζήτημα της χρηματοοικονομικής κρίσης, δημιουργείται το ερώτημα: Μήπως αν η χώρα δεν ήταν στο ευρώ και την Ευρωπαϊκή Ένωση θα ήταν καλύτερο το παρόν και το μέλλον του τόπου; Ωστόσο, αν δεν ήταν η χώρα στην ευρωζώνη και δεν είχε το ευρώ, δεν θα είχε ούτε τη δραχμή όπως ήταν πριν το έτος 2000. Οι διεθνείς συνθήκες είναι διαμορφωμένες έτσι, ώστε η δραχμή θα είχε υποτιμηθεί με ραγδαίο ρυθμό και η ελληνική οικονομία θα είχε καταστραφεί ολοσχερώς και αμετακλήτως, καθώς τα δάνεια που είναι ήδη σε ευρώ, ο ελληνικός λαός δε θα είχε τη δυνατότητα να τα αποπληρώσει λόγω της ισοτιμίας (ένα ευρώ κατά πάσα πιθανότητα θα αντιστοιχούσε σε χίλιες δραχμές). Θα ήταν σχεδόν ακατόρθωτο να δοθούν δανεικά στη χώρα με αποτέλεσμα να αναγκαστεί να διανύσει τη διαδρομή που χάραξε η Ισλανδία, η οποία, ήταν μια χώρα που επέλεξε να χρεοκοπήσουν οι τράπεζες της λόγω οικονομικής κρίσης παρόλο που κράτησε το εθνικό της νόμισμα και δεν ασπάστηκε το ευρώ.

Το συμπέρασμα που καταλήγουμε όσον αφορά το παραπάνω ερώτημα είναι ότι η μοναδική εγγύηση που διασφαλίζει τη χώρα μας σήμερα, είναι η παραμονή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ευρωζώνη. Παρόλο που η οικονομία έχει δεν έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ανάπτυξης, ωστόσο, οι επιχειρηματίες ελπίζουν ότι θα υπάρξει βελτίωση και οι ίδιοι κλάδοι (συμπεριλαμβανομένου του τουριστικού κλάδου) που τα διανύονται έτη κατατρέχονται από την κρίση θα είναι αυτοί που θα απολάβουν μεγαλύτερες ωφέλειες όταν επανέλθει η εμπιστοσύνη και η σιγουριά στις αγορές και ξεκινήσει πάλι η οικονομική ανάπτυξη και εξέλιξη.

Ωστόσο, υπάρχουν προβλήματα που είναι δύσκολο να ξεπεραστούν αλλά όχι ακατόρθωτο. Κάποια από αυτά τα προβλήματα είναι αρχικά, ένα νομικό πλαίσιο που είναι δύσκολο συνήθως να κατανοηθεί από τους πολίτες λόγω της πολυπλοκότητας του καθώς δεν είναι εύκολο να προσδιοριστούν με ακρίβεια τα δικαιώματα και τα καθήκοντα των επιχειρηματιών (αλλά και των τουριστών όσον αφορά τον τουριστικό κλάδο). Έπειτα, επέρχεται η γραφειοκρατία που συνήθως αποτελεί εμπόδιο στις επενδυτικές σκέψεις. Τέλος, είναι σημαντικό το γεγονός ότι η χώρα περιβάλλεται από ένα οικονομικά

ευμετάβλητο και πολιτικά εύθραυστο τοπίο, με την αδυναμία για μια σύγκαιρη συστηματοποίηση των διαδικασιών και τη προσάρτηση των ευρωπαϊκών οδηγιών. Ο σκοπός της ελληνικής συνείδησης και τα κίνητρα της πολιτείας στο επιχειρηματικό μέρος του τουρισμού, σε συνάρτηση με έναν ασαφή φορολογικό κώδικα και έλλειψη ρευστότητας, αφήνει να εννοηθεί ότι το ισοζύγιο της τουριστικής οικονομίας επιβαρύνεται ιδιαίτερα.

Εξάλλου, είναι γενικά γνωστή η έκφραση «ο τουρισμός είναι ατμομηχανή της ελληνικής οικονομίας», παρόλα αυτά, για να συνεχίσει ο τουρισμός να αυξάνει την ελληνική οικονομία δίνοντας θέσεις εργασίας αλλά και ανάπτυξη στην χώρα, είναι σημαντικό η κυβέρνηση να δώσει προτεραιότητα στον κλάδο του τουρισμού (αλλά και σε άλλους επικερδής κλάδους όπως η βιομηχανία). Θα μπορούσαν να ληφθούν μέτρα ελάφρυνσης της φορολογίας στα νησιά και να λάβει χώρα η καινοτομία. Δίνοντας την ευκαιρία σε άτομα που έχουν επιχειρηματικές ιδέες που ξεφεύγουν από τις συνηθισμένες, οι επιχειρήσεις μπορούν να υιοθετήσουν πρωτοπόρες ιδέες και να επέλθει ανάπτυξη, όμως, και πάλι, η κατάσταση είναι ακανθώδης.

Βιβλιογραφία

Ελληνική βιβλιογραφία

- Βαρβαρέσος, Στ. 1999. *ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ έννοιες, μεγέθη, δομές- η ελληνική πραγματικότητα*. Αθήνα: εκδόσεις Προπομπός, Α΄ έκδοση
- Βαρβαρέσος, Στ. 2000. *ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ έννοιες, μεγέθη, δομές*. Αθήνα: εκδόσεις Προπομπός, Β΄ έκδοση
- Βαρβαρέσος Στ. 2000. *Τουρισμός: οικονομικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: εκδόσεις Προπομπός, Β΄ έκδοση
- Γρηγοράκος,Γ, Θ. 2004. *Ανάλυση – Ερμηνεία του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου*. Αθήνα: εκδόσεις Σάκκουλα
- Γκίνογλου, Δ, Ταχυνάκης, Π, Μωυσή, Σ. 2005. *Γενική Χρηματοοικονομική Λογιστική*. Γέρακας: εκδοτικός οίκος Rosili, Α΄ έκδοση
- Ηγουμενάκης, Ν. Γ. 2013. *ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ*. Αθήνα: εκδόσεις Φαίδιμος
- Θωμαδάκης, Β. Στ. 2011. *Κράτος και ανάπτυξη στην Ελλάδα: Ένα εξελικτικό δίδυμο*. Αθήνα: εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Α΄ έκδοση
- Ίκκος, Α και Κουτσός, Σ. 2018. Η συμβολή του τουρισμού στην ελληνική οικονομία το 2017. SETE Intelligence(INΣΕΤΕ), 1^η εκτίμηση.
- Καπίκη- Πιβεροπούλου Τ. 2004. *Τήρηση λογαριασμών πελατών (main courante ξενοδοχείων)*. Αθήνα: εκδόσεις Κριτική
- Καπόπουλος Π. και Σ. Λαζαρέτου, 1997, *Νομισματικές Σχέσεις Διεθνούς Τραπεζικής και Χρηματοδότηση*, Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση,
- Κολτσιδόπουλος, Γ. 2000. *Τουρισμός: Θεωρητική προσέγγιση*. Αθήνα: εκδόσεις Έλλην
- Λαζαρίδης, Θ, Κοντέος, Γ, Σαριαννίδης. 2013. *Σύγχρονη χρηματοοικονομική ανάλυση*, ISBN: 978-960-93-5138-6. έκδοση Α΄
- Lewis, R, Chambers, R, Chacko, H. 2003. *Ξενοδοχειακό Μάρκετινγκ*. Επιμ. Πάττυ Λούπα. Αθήνα: εκδόσεις ΕΛΛΗΝ.
- Νεγκάκης Ι. Χρ. 2015. *Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και Εφαρμογές*. Θεσσαλονίκη. εκδόσεις: Αειφόρος Λογιστική

- Νούλας, Γ, Αθ. 2015. *Χρηματοοικονομική Διοίκηση: επενδυτικές και χρηματοδοτικές αποφάσεις*, Θεσσαλονίκη. ISBN:978-960-91487-5-7. Α΄ έκδοση
- Παντελίδης, Π. 2016: σημειώσεις μαθήματος *Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων*. ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας(Σέρρες)
- Παπαδοπούλου Μ, Παπαδόπουλος, Σ. 2018-2019: σημειώσεις μαθήματος *χρηματοοικονομική εταιρειών*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας(Θεσσαλονίκη)
- Πασχαλούδης, Δ. 2009. *Μάρκετινγκ: Όσα πρέπει να γνωρίζετε και δεν έχετε ρωτήσει*. Αθήνα: εκδόσεις Κριτική
- Πάσχος, Γ. – Γιοβάνης, Ν. 2012. *ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ*. εκδόσεις ΕΧΕΔΩΡΟΣ. Β΄ έκδοση
- Πατρινός, Δ, Αναστασίου, Α. 2007. *Διεθνές Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ*. Αθήνα: εκδόσεις ΕΛΛΗΝ
- Παυλίδης, Π. 1999. *Ξενοδοχειακό Μάρκετινγκ*. Αθήνα: εκδόσεις Καλαμάς. Δ΄ έκδοση
- Πρωτοπαπαδάκης, Ι. 2003. *Τουριστικό μάρκετινγκ*. Αθήνα: εκδόσεις ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ
- Σημίτης, Κ. 2008. *Η κρίση*. Αθήνα: εκδόσεις ΠΟΛΙΣ
- Τσουλφίδης, Λ. 2015. *ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ. Δ΄ έκδοση
- Υφαντίδου Γ., Κώστα Γ., Μιχαλοπούλου Μ. & Τσίτσαρη Ε. 2010. *Τουριστική τυπολογία: εφαρμογή στην Ελλάδα. Άθληση και κοινωνία*, 50, σελ. 68-75.

Ξένη βιβλιογραφία

- Davies H. 2010. *The financial crisis: Who is to Blame?* Cambridge: published by Polity Press
- Feninger C. 2006. *Sang Froid: Keeping my cool in the International Hotel Business*. United States of America: Xlibris Corporation
- Karyotis G and Gerodimos R. 2015. *The politics of extreme austerity: Greece in the eurozone crisis*. New York: published by Palgare Macmillan, 1st edition
- Nanto, Dick K. April 7,2009. *The Global Financial Crisis: Foreign and Trade Policy Effects*, Congressional Research Service.

- Sharpley R. 2018. *Tourism, tourists and society*. New York: Published by Routledge, 5th edition
- Boin A. 2009. *The New World of Crises and Crisis Management: Implications for Policymaking and Research*. Review of Policy Research, Published by The Policy Studies Organization. Vol. 26, Number 4

Νομοθεσία

- ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ Αρ. Φύλλου 251 ν. 4308/ΦΕΚ Α 24.11.2014: Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις
- ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 43/2002 ΦΕΚ: Α 43 20020307» με τίτλο: «Κατάταξη των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε κατηγορίες με σύστημα αστερών και τεχνικές προδιαγραφές αυτών»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4308 ΦΕΚ Α' 251/24.11.2014 : Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις
- Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων ν. 4172/23.07.2013 (ΦΕΚ Α' 167/23.07.2013)
- Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ν. 4587/18.12.2018 (ΦΕΚ. Α' 218/24.12.2018)

Διαδικτυακές πηγές

- <https://www.euretirio.com/katastasi-apotelesmaton-xrasis>
- https://el.wikipedia.org/wiki/Lehman_Brothers
- <https://www.dailyeconomics.gr>
- <https://www.bankofgreece.gr>
- <https://www.taxheaven.gr>
- <https://www.istorikathemata.com>
- https://el.wikipedia.org/wiki/Ελληνική_οικονομική_κρίση
- <https://www.spglobal.com>
- <http://www.grhotels.gr>
- <https://www.booking.com/hotel/gr/holiday-inn-thessaloniki.el.html>

- <https://www.kathimerini.gr>
- <https://www.huffingtonpost.gr>
- <https://www.newsit.gr>
- <http://ebooks.edu.gr>
- <https://books.google.gr/books?>
- <https://www.researchgate.net>
- www.logistis.gr › files › DLP › dlp7
- <http://www.greekeconomistsforreform.com/>
- www.world-tourism.org
- www.tovima.gr
- www.kathimerini.gr
- www.tornosnews.gr
- <http://www.et.gr/index.php/anazitiseis>
- www.et.gr
- www.grhotels.gr
- www.sete.gr
- www.insete.gr

Παράρτηματα

Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΔΡΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΑΡ. Μ.Α.Ε.: 8301/62/Β/86/136
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009 - 43^η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2009 - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2009			Ποσό προηγούμενης χρήσεως 2008			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2009	Ποσό προηγούμενης χρήσεως 2008
	Δεία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβ. αξία	Δεία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβ. αξία			
Β.ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ							ΑΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
4 Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	26.485,00	23.327,47	3.157,53	34.197,00	26.384,82	7.812,18	I.Μετοχικό Κεφάλαιο		
	26.485,00	23.327,47	3.157,53	34.197,00	26.384,82	7.812,18	(138.250 μετοχές των 30 ευρώ)	4.147.500,00	4.147.500,00
Γ.ΠΛΗΡΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							1 Καταβλημένο	4.147.500,00	4.147.500,00
I.Απόσπαστες ακινητοποιήσεις							III.Διαφορές αναπροσαρμογής - Επιχορηγήσεις Επενδύσεων		
2 Παραχωρήσεις & δικαιώματα βιομηχ.δικαιοσύνης	62.191,21	62.191,20	0,01	62.191,21	62.191,20	0,01	2 Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων	1.241.867,28	1.241.867,28
	62.191,21	62.191,20	0,01	62.191,21	62.191,20	0,01	3 Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγια ενεργητικού	275.816,76	324.599,89
II.Ενσώματες ακινητοποιήσεις								1.517.684,04	1.566.467,16
1 Γήπεδα - Οικόπεδα	3.091.021,09	0,00	3.091.021,09	3.091.021,09	0,00	3.091.021,09	IV.Αποθεματικά Κεφάλαια		
3 Κτίρια & τεχνικά έργα	4.619.129,39	3.316.798,24	1.302.331,15	4.619.129,39	3.089.325,41	1.529.803,98	1 Τακτικό αποθεματικό	199.228,09	199.228,09
4 Μηχαν. -τεχνικές εγκαταστ. & λοιπ. μηχανικός εξοπλ.	927.161,26	872.918,31	54.242,95	926.583,55	856.876,28	69.707,27	5 Αφρολόγιο αποθεματικά ειδικών διατάξ. νόμων	2.281,42	2.281,42
5 Μεταφορικά μέσα	40.951,69	32.558,92	8.392,77	40.951,69	28.362,52	12.589,17		201.509,51	201.509,51
6 Έπιπλα & λοιπ. εξοπλισμός	2.900.874,47	2.840.640,06	60.234,41	2.886.738,56	2.777.980,88	108.757,68			
	11.579.137,90	7.062.915,53	4.516.222,37	11.564.424,28	6.752.545,09	4.811.879,19			
Σύνολο ακινητοποιήσεων (Γ+Π)	11.641.329,11	7.125.106,73	4.516.222,38	11.626.615,49	6.814.736,29	4.811.879,20	V.Αποτρίλιμα εις νέο		
III.Συμμετοχές & άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομ. απαιτήσεις							Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο	97.026,72	448.336,57
7 Λοιπές μακροπρόθεσμ. απαιτήσεις			1.600,00			1.600,00		97.026,72	448.336,57
Σύνολο πάγια ενεργητικά (Γ+Π+III)		4.517.822,38			4.813.479,20				
Δ.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							Σύνολο ιδίων κεφαλαίων(ΔΙ+ΔΙΙ+ΔΙΥ+ΔΙΥ)	5.963.720,27	6.363.813,24
I.Αποθέματα							II.ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΕΚΤΑΚΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ		
1 Εμπορεύματα		1.032,78			790,00		1 Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	897,73	897,73
4 Α' & Β' ύλης-Αναλώσιμα υλικά-Ανταλ. & είδη συσκ.		42.357,07			45.655,28			897,73	897,73
5 Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων		11.014,47			8.971,19				
		54.404,32			55.416,47				
II.Απαιτήσεις							Γ.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
1 Πελάτες		392.269,98			409.757,30		II.Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
3 Γραμμάτια σε καθυστέρηση		5.575,94			5.575,94		1 Προμηθευτές	81.125,97	160.499,43
3α Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)		111.679,43			103.544,20		2α Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονώντες)	46.607,00	123.994,38
3β Επιταγές σε καθυστέρηση (σφραγισμένες)		2.934,70			2.934,70		3 Τράπεζες πληρωτέες (μεταχρονώντες)	0,00	0,00
10 Επισφαλείς-Επιδοκ. πελάτες και χρεώστες	5.886,97			14.880,67			4 Προκαταβολές Πελατών	26.767,47	21.733,00
Μείον: Προβλέψεις	0,00	5.886,97		13.499,82			5 Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	11.306,78	81.711,34
11 Χρεώστες διάφοροι		1.285,08			51.685,00		6 Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	107.398,12	107.657,17
12 Λογισμίοι διαχειρία. προκαταβολών & πιστώσεων		12,87			20,37		10 Μέρηματα πληρωτέα	0,00	30.415,00
		519.644,97			574.898,36		11 Πιστωτές διάφοροι	85.964,22	18.207,27
IV.Διαθέσιμα								359.169,56	544.217,59
1 Ταμείο		561.303,33			574.296,37		Σύνολο υποχρεώσεων (ΓΠ)	359.169,56	544.217,59
3 Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας		685.406,52			891.388,56				
		1.246.710,25			1.465.684,93				
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔΙ+ΔΙΙ+ΔΙΥ)		1.820.759,54			2.095.999,78				
Ε.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ							Δ.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
1 Έξοδα επόμενων χρήσεων		3.564,70			11.911,31		2 Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	21.540,73	22.240,76
2 Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα		24,14			1.968,87			21.540,73	22.240,76
		3.588,84			13.878,18				
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)		6.345.328,29			6.931.169,32		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	6.345.328,29	6.931.169,32
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ							ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ		
1 Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία		7,00			5,00		1 Δικαιούχοι αλλότριων περιουσιακών στοιχείων	7,00	5,00
2 Χρεωστικοί λογαοί εγγυήσεων & εμπράγματων ασφαλειών		62.696,78			57.923,99		2 Πιστωτικ. λογαοί εγγυήσ. & εμπράγμ.ασφαλ.	62.696,78	57.923,99
4 Λοιποί λογαριασμοί τόξεως		15.617,27			10.857,46		4 Λοιποί λογαριασμοί τόξεως	15.617,27	10.857,46
		78.320,05			68.786,45			78.320,05	68.786,45

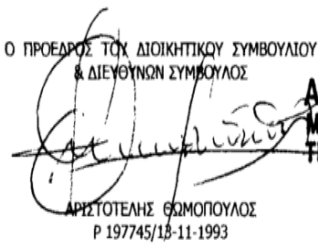
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1. Στη χρήση 2008 έγινε αναπροσαρμογή στις αξίες των ακινήτων συμφώνως προς τις διατάξεις του Ν.2085/1992.
2. Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά έως και τη διαχειριστική χρήση 2006.
3. Δεν υφίστανται εκκρεμείς αγωγές, αιτήσεις ή προσφυγές ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν ουσιωδώς την οικονομική κατάσταση της εταιρείας.
4. Η Εταιρεία απασχόλησε κατά μέσο όρο 82 άτομα στη χρήση 2008

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2009		Ποσά προηγ. χρήσεως 2008			Ποσά κλειόμεν. χρήσ. 2009		Ποσά προηγ. Χρήσ. 2008	
I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως									
Κόστος εργασιών (πωλήσεις)		3.019.196,70		3.570.666,99	Καθάρ. αποτελέσματα (Ζημίες χρήσεως)		-305.331,20		184.452,76
Μείον : Κόστος πωλήσεων		<u>2.625.727,55</u>		<u>2.560.703,12</u>	+ Υπόλ. αποτελεσμ. κερδών προηγ. χρήσ.		448.336,57		403.409,30
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως		393.469,15		1.009.963,87	- Διαφορές φορολογικ. ελέγχου προηγ. χρήσ.		<u>-42.072,08</u>		0,00
Πλέον : Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως		7.805,77		14.310,37	Σύνολο		100.933,29		587.862,06
Σύνολο		401.274,92		1.024.274,24	ΜΕΙΟΝ: 1. Φόρος εισοδήματος		0,00		56.669,35
ΜΕΙΟΝ:					2. Λοιπ. μη ενσωμ. στο λειτουργ. κόστ. φόροι	3.906,57	3.906,57	47.920,17	104.589,52
1 Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	331.898,76		330.703,38		Κέρδη προς διάθεση		97.026,72		483.272,54
3 Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	<u>427.405,14</u>	<u>759.303,90</u>	<u>525.888,53</u>	<u>856.591,91</u>	<i>Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:</i>				
Μερικά αποτελέσματα (ζημίες) εκμεταλλεύσεως		-358.028,98		167.682,33	1 Τακτικό αποθεματικό		0,00		4.520,97
ΠΛΕΟΝ (ή μείον)					2 Πρώτο μέρος		0,00		30.415,00
4 Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	883,24		13.142,00		8 Υπόλοιπο κερδών εις νέο		97.026,72		448.336,57
Μείον:							97.026,72		483.272,54
3 Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	<u>1.334,76</u>	<u>-451,52</u>	<u>1.431,43</u>	<u>11.710,57</u>					
Ολικά αποτελέσματα (ζημίες) εκμεταλλεύσεως		-358.480,50		179.392,90					
II. ΠΛΕΟΝ (ή μείον) : Έκτακτα αποτελέσματα									
1 Έκτακτα & ανόργανα έσοδα	42.647,42		34.298,59						
3 Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	16.217,84		18.705,97						
4 Έσοδα από προβλέψεις προηγ.μ. χρήσεως	<u>0,00</u>	<u>58.865,28</u>	<u>0,00</u>	<u>53.004,56</u>					
Μείον:									
1 Έκτακτα & ανόργανα έξοδα	271,37		37.534,72						
3 Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	4.985,07		251,54						
4 Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	<u>459,52</u>	<u>5.715,96</u>	<u>10.158,44</u>	<u>47.944,70</u>					
Οργανικά & έκτακτα αποτελέσματα (ζημίες)		-305.331,20		184.452,76					
ΜΕΙΟΝ:									
Σύνολο απορρίψεων πάγιων στοιχείων	315.024,96		372.613,95						
Μείον : Οι από αυτές ενσωματες στο λειτουργικό κόστος	<u>315.024,96</u>	<u>0,00</u>	<u>372.613,95</u>	<u>0,00</u>					
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΖΗΜΙΕΣ) ΧΡΗΣΕΩΣ		<u>-305.331,20</u>		<u>184.452,76</u>					

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
& ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ
P 197745/13-11-1993

Α.Ε.Ξ.Ε. Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
Μοναστηρίου 8, 54629 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ: 2310 563100 - FAX: 2310 563101
Α.Φ.Μ.: 094023142
Δ.Ο.Υ.: ΦΑΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Α.Μ.Α.Ε. 8301/62/Β/86/136

Εν Θεσσαλονίκη 30 Απριλίου 2010
Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
& ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΙΣΜΙΝΗ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
Σ 774359/9-7-1998

Η ΛΟΓΙΣΤΡΙΑ

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΜΟΡΦΑΚΙΔΟΥ
Α.Μ.Α. 0020236 Α' ΤΑΞΗΣ

Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΔΡΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΑΡ. Μ.Α.Ε.: 6301/62/Β/86/136
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011 - 45^η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2011 - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2011			Ποσό προηγούμενης χρήσεως 2010			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2011	Ποσό προηγούμενης χρήσεως 2010
	Δ/ο κτίσιμες	Αποθέματα	Αναπόσβεστα	Δ/ο κτίσιμες	Αποθέματα	Αναπόσβεστα			
Β.ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ							Ι.Μετοχικό Κεφάλαιο		
4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	41.096,89	17.602,49	23.494,20	28.318,22	10.885,62	17.432,60	(179.645 μετατρέψ των 30 ευρώ)		
	41.096,89	17.602,49	23.494,20	28.318,22	10.885,62	17.432,60	1. Καταβλητέο	5.389.350,00	5.389.350,00
Γ.ΠΑΘΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							ΙΙ.Διαφορές αναπροσαρμογής - Επιχορηγήσεις Επενδύσεων		
Ι.Διαφορές απομνημοσύνης							2. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας		
2. Παραχωρήσεις & δικαιώματα βιομηχ. δικαιώσεως	62.191,21	62.191,20	0,01	62.191,21	62.191,20	0,01	Λοιπών περιουσιακών στοιχείων	17,28	17,28
	62.191,21	62.191,20	0,01	62.191,21	62.191,20	0,01	3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγου ενεργητικού	192.466,36	229.343,65
ΙΙ.Ενομήματα ανενητοποίησε								192.463,64	229.360,93
1. Γήπεδα - Οικόπεδα	3.091.021,09	0,00	3.091.021,09	3.091.021,09	0,00	3.091.021,09	ΙV.Αποθεματικά Κεφάλαια		
3. Κτίρια & τεχνικά έργα	4.718.618,27	3.754.053,55	964.562,72	4.718.618,27	3.540.726,57	1.177.889,70	1. Τακτικά αποθεματικά	199.228,09	199.228,09
4. Μηχαν-τεχνικές εγκαταστ.& λοιπ.μηχ/κός εξοπλ.	928.881,59	905.567,22	23.314,37	927.891,90	888.913,28	38.778,64	5. Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών δικαστ. νόμων	2.281,42	2.281,42
5. Μεταφορικά μέσα	29.937,27	29.937,22	0,05	40.951,69	36.755,32	4.196,37		201.509,51	201.509,51
6. Έπιπλα & λοιπ. εξοπλισμός	3.088.362,78	3.045.523,06	22.839,72	3.072.915,37	3.032.769,40	40.145,97	Ν.Αποτέλεσμα εις νέο		
	11.630.818,00	7.735.081,05	4.101.737,95	11.651.196,32	7.499.184,55	4.352.031,77	Υπόλοιπο ζημιών χρήσεως εις νέο	-775.522,25	0,00
Σύνολο ακινητοποιήσεων (Γ+ΓII)	11.899.010,21	7.797.272,25	4.101.737,96	11.913.387,53	7.581.355,75	4.352.031,78	Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενης χρήσεως	-940.062,49	-940.062,49
ΙΙ.Συμμετοχές & άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομ. απαιτήσεις							Σύνολο ιδίων κεφαλαίων(Α+ΑII+ΑIV+ΑV)	4.067.758,41	4.880.157,95
7. Λοιπές μακροπρόθεσμ. απαιτήσεις			6.500,00			0,00	Β.ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΕΚΤΑΚΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ		
Σύνολο πάγου ενεργητικού (Γ+ΓII+ΓIII)		4.108.237,96				4.352.031,78	1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	897,73	897,73
Δ.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								897,73	897,73
Ι.Αποθέματα			728,33			699,77	Γ.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
1. Εμπορεύματα			728,33			699,77	Ι.Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
4. Α' & Β' ύλες-Αναλώσιμα-Ανταλ. & είδη συσκ.			32.317,96			36.341,07	1. Προμήθειες	194.671,52	153.337,43
5. Προκαταβολές για αγοράς αποθεμάτων			13.919,59			12.825,29	2α. Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονικές)	74.688,35	127.213,70
			46.965,88			49.866,13	3. Τράπεζες/Άβραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	0,00	0,00
ΙΙ.Απαιτήσεις							4. Προκαταβολές Πελατών	17.140,88	49.488,19
1. Πελάτες			245.781,12			327.325,28	5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	29.150,56	188.774,83
3. Γραμμάτια σε καθυστέρηση			5.575,94			5.575,94	6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	204.514,96	123.524,35
3α. Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)			54.555,04			21.607,06	10. Μέρηματα πληρωτέα	0,00	0,00
3β. Επιταγές σε καθυστέρηση (οφραγομμένες)			2.934,70			2.934,70	11. Πιστώτες διάφοροι	141.237,81	20.386,22
10. Επιταγές-Επιτόκιο πελάτες και χρεώστες	5.886,97			5.886,97		5.886,97		662.704,82	642.704,82
Μειών: Προβλέψεις	0,00		5.886,97	0,00		5.886,97	Σύνολο υποχρεώσεων (ΓII)	661.404,08	642.704,82
11. Χρεώστες διάφοροι			342,02			47.396,62			
12. Λογισμικοί διαχειρίσι προκαταβολών & πιστώσεων			78,33			12,87			
			315.154,12			410.739,84			
ΙV.Διαθέσιμα									
1. Ταμείο			85.534,32			562.886,33			
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			66.134,84			92.456,46			
			153.669,16			655.342,79			
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔI+ΔII+ΔIIV)			515.789,16			1.115.948,56			
Ε.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ							Δ.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
1. Έξοδα επόμενης χρήσεως			6.120,36			4.287,73	2. Έξοδα χρήσεως διωλεμμένα	36.107,57	10.564,35
2. Έσοδα χρήσεως εκπραχτεία			112.528,11			44.624,18		18.864,35	
			118.648,47			48.911,91			
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)			4.766.167,79			5.534.324,85	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	4.766.167,79	5.534.324,85
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΣΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ							ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ		
1. Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία			133.980,00			109.440,00	1. Δικαιούχοι αλλότριων περιουσιακών στοιχείων	133.980,00	109.440,00
2. Χρεωστικοί λογαρ. εγγυήσεων & εμπράγματων ασφαλειών			112.240,06			79.107,57	2. Πιστωτικ. λογαρ. εγγυήσε. & εμπράγματ. ασφαλ.	112.240,06	79.107,57
3. Απαιτήσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις			90.857,88			112.363,54	3. Υποχρεώσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις	90.857,88	112.363,54
4. Λοιποί λογαριασμοί τόξεως			381.628,41			244.717,62	4. Λοιποί λογαριασμοί τόξεως	381.628,41	244.717,62
			718.706,35			545.628,73		718.706,35	

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1. Στη χρήση 2008 έγινε αναστροφή στην αξία των απήχτων συμφόρων προς τις διατάξεις του Ν.2045/1992.
 2. Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά έως και τη διαγραφή της χρήσης 2004.
 3. Δεν υπάρχουν εκκρεμίες αγώνες, απίστευς ή προφυγές ενόπλιον οποιουδήποτε δικαστηρίου, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν ουσιαστικά την οικονομική κατάσταση της εταιρείας.
 4. Η Εταιρεία αποσφραγίστηκε κατά μέρος από 73 άτομα στη χρήση 2011

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
 31^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	Ποσό κλειδιάτους 2011		Ποσό προαν. χρήσεως 2010		Καθαρά αποτελέσματα (Ζημιές χρήσεως) + Υπόλοιπα αποτελέσμα Ζημιών προηγ. χρήσ. - Διαφορές φορολογική έλεγχου προηγ. χρήσ. Σύνολο	Ποσό κλειδιάτους 2011	Ποσό προαν. χρήσ. 2010
I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως							
Κόστος εργασιών (πωλήσεων)		2.086.067,39		2.282.737,51	-748.867,68		-1.033.182,84
Μείων: Κόστος πωλήσεων		2.282.690,17		2.417.526,79	-940.062,49		97.026,72
Μικτά αποτελέσματα (Ζημιές) εκμεταλλεύσεως		-201.622,78		-134.792,19	0,00		0,00
Π.Μ.Β.: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως		82.579,14		9.587,01	-1.888.730,17		-936.155,92
Σύνολο		-119.043,64		-129.205,18			
ΜΕΘΩΝ:						0,00	0,00
1. Έσοδα διοικητικής λειτουργίας	304.203,86		355.513,48			28.854,57	3.806,57
3. Έσοδα λειτουργίας διαφόρων	353.375,04	957.579,40	400.445,53	755.958,89		-1.715.584,74	-940.062,49
Μερίδα αποτελέσματα (Ζημιές) εκμεταλλεύσεως		-776.623,04		-884.164,17			
Π.Λ.Ε.Ω.Π. (ή μείων):							
4. Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	109,81		140,27				
Μείων:							
3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έσοδα	1.380,48	-1.270,87	2.343,75	-2.203,48			
Οσκά αποτελέσματα (Ζημιές) εκμεταλλεύσεως		777.893,71		-886.367,65			
II. Π.Λ.Ε.Ω.Π. (ή μείων): Έκτακτα αποτελέσματα							
1. Έκτακτα & ανόργανα έσοδα	31.764,87		30.537,21				
2. Έκτακτα κέρδη	2.276,40		2.772,71				
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	24.875,48		15.945,24				
4. Έσοδα από προβλέψεις προηγ. χρήσεως	0,00	58.916,78	0,00	49.255,18			
Μείων:							
1. Έκτακτα & ανόργανα έσοδα	1.631,72		3.037,78				
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	28.059,01		193.032,37				
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	0,00	29.690,73	0,00	199.070,15			
Οργανικά & έκτακτα αποτελέσματα (Ζημιές)		-748.667,68		-1.033.162,64			
ΜΕΘΩΝ:							
Σύνολο αποσβέσεων πόνων σταθμών	280.013,77		447.378,82				
Μείων: Οι από αυτές εκπίπτουν στο λειτουργικό κόστος	280.013,77	0,00	447.378,82	0,00			
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΖΗΜΙΕΣ) ΧΡΗΣΕΩΣ		-748.667,68		-1.033.162,64			

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
 & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Εν Θεσσαλονίκη 30 Απριλίου 2012
 Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η ΛΟΓΙΣΤΡΙΑ

Αριστοτέλης Θεοδοπούλου

Α.Ε.Ε.Ε. Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
 Μουσταφιού 8, 546 29 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
 ΤΗΛ.: 2310 563100 - FAX: 2310 568101
 Α.Φ.Μ.: 094023142
 Δ.Ο.Υ.: Φ.Α.Ε. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
 Α.Μ.Α.Ε. 8301/62/Β/86/136

Μαργαρίτα Κωνσταντία Βασιλειάδου

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
 ΑΙ 749862/03-11-2011

Νικόλετα Μορφάκου

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΜΟΡΦΑΚΟΥ
 Α.Μ.Α. 0020236 Α' ΤΑΞΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ
 Ρ 197745/13-11-1993

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ»

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων Ελέγξαμε τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ», που αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2011, την κατάσταση αποτελεσμάτων και τον πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και το σχετικό προσάρτημα. Ενόνη της Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κάλυψη και εύλογη παρουσίαση αυτών των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και τις διατάξεις των άρθρων 42^ο έως και 43^ο του κωδ.Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κάλυψη οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιαστική ανακριβεία, που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Ενόνη του Ελεγκτή Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνώμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιαστική ανακριβεία. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγμένες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιαστικής ανακριβείας των οικονομικών καταστάσεων, που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κάλυψη και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης. **Θέση για Γνώμη με Εμφύλευση** Από τον έλεγχο προέκυψε τα εξής: Α) Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών που προβλέπονται από την Ελληνική Νομοθεσία (κωδ. Ν. 2190/1920 και ΕΓΛΣ) δεν σχηματίζεται πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011, το συνολικό ύψος της μη σχηματισθείσας πρόβλεψης ανέρχεται σε 202.923,51 ευρώ με συνέπεια οι προβλέψεις να εμφανίζονται μειωμένες κατά 202.923,51 ευρώ, τα Ίδια Καφάλαια να εμφανίζονται αυξημένα κατά ευρώ 202.923,51 Β) Δεν έχει σχηματιστεί πρόβλεψη για πρόσθετους φόρους και προσουζήσεις σε σχέση με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις 2007 έως 2010. Γνώμη με Εμφύλευση Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις επιπτώσεις των θεμάτων που μνημονεύονται στην παράγραφο Βάση για Γνώμη με Εμφύλευση, οι ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιαστική άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας «Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ» κατά την 31 Δεκεμβρίου 2011, και τη χρηματοοικονομική της επίδοση για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και τις διατάξεις των άρθρων 42^ο έως και 43^ο του κωδ.Ν. 2190/1920. **Άλλο Θέμα** Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ» για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2010 είχαν ελεγχθεί από άλλον Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή, ο οποίος εξέφρασε γνώμη με εμφύλευση την 31 Μαΐου 2011 επί των οικονομικών καταστάσεων της προηγούμενης χρήσεως, εξαιτίας του μη σχηματισμού πρόβλεψης για 1) αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία και 2) για πρόσθετους φόρους και προσουζήσεις για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις. **Αναφορά επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων** Επισημασίσαμε τη συμφωνία και την αντιστοιχία του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43^ο και 37 του Κ.Ν. 2190/1920.

DELTA Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
 Αραλλεύς 8 & Α.Κασιώνη, 17674 Καλλιθέα
 Α.Μ. ΣΟΕΛ 153

Η Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Μαργαρίτα Κωνσταντία Βασιλειάδου

Μαργαρίτα - Κωνσταντία Βασιλειάδου
 Α.Μ. ΣΟΕΛ 12861

A.E. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΔΡΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Αρ. Μ.Α.Ε.: 8301/62/Β/86/136, Αρ. Γ.Ε.ΜΗ.: 12155999000
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012 - 46^η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2012 - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2012			Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2011		
	Αξία κτήσεως	Αποβέσεις	Αναπόσβεστη αξία	Αξία κτήσεως	Αποβέσεις	Αναπόσβεστη αξία
Β.ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ						
1. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεων	31.237,69	16.628,98	14.608,71	41.096,69	17.602,49	23.494,20
	31.237,69	16.628,98	14.608,71	41.096,69	17.602,49	23.494,20
Γ.ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Ι.Ασώματες ακινητοποιήσεις						
2. Παραχωρήσεις & δικαιώματα βιομηχ. ιδιοκτησίας	62.191,21	62.191,20	0,01	62.191,21	62.191,20	0,01
	62.191,21	62.191,20	0,01	62.191,21	62.191,20	0,01
ΙΙ.Ενομήσιμες ακινητοποιήσεις						
1. Γηπέδα - Οικόπεδα	4.327.429,85	0,00	4.327.429,85	3.091.021,09	0,00	3.091.021,09
3. Κτίρια & τεχνικά έργα	5.684.725,20	4.782.817,53	901.907,67	4.718.616,27	3.754.053,55	964.562,72
4. Μηχων - τεχνικές εγκαταστ. & λοιπ.μηχ.κός εξοπλ.	935.614,92	922.102,05	13.512,87	928.981,59	905.567,22	23.314,37
5. Μεταφορικά μέσα	30.303,12	30.303,06	0,06	29.937,27	29.937,22	0,05
6. Έπιπλα & λοιπ. εξοπλισμός	3.099.986,20	3.078.312,42	12.673,78	3.068.962,78	3.045.523,06	22.839,72
	14.069.059,29	8.813.535,06	5.255.524,23	11.836.819,00	7.735.081,05	4.101.737,95
Σύνολο ακινητοποιήσεων (Γ+Ι+ΙΙ)	14.131.250,50	8.875.726,26	5.255.524,24	11.899.010,21	7.797.272,25	4.101.737,96
ΙΙΙ.Συμμετοχές & άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομ.απατήσεις						
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απατήσεις			6.500,00			6.500,00
			6.500,00			6.500,00
Σύνολο πάγιου ενεργητικού (Γ+Ι+Ι+ΙΙΙ)			5.262.024,24			4.108.237,96

Α.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Ι.Αποθέματα						
1. Εμπορεύματα		564,93			728,33	
4. Α' & Β' ύλες-Αναλώσιμα-Ανταλ. & είδη συσκ.		30.938,76			32.317,96	
5. Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων		16.087,29			13.919,59	
		47.590,98			46.965,88	
ΙΙ.Απατήσεις						
1. Πελάτες			1.237.951,09		245.781,12	
2. Γραμμάτια εισπρακτικά χαρτοφυλακίου			35.876,50		0,00	
3α. Γραμμάτια σε καθυστέρηση			11.445,94		5.575,94	
3β. Επιταγές εισπρακτικές (μεταχρονολογημένες)			304.126,31		54.555,04	
3γ. Επιταγές σε καθυστέρηση (ασημένγιες)			2.934,70		2.934,70	
4. Επισφαλείς Επιστόμια πελάτες και χρεώσιτες	5.886,97			5.886,97		
Μείον: Προβλ.υμενες	0,00		5.886,97	0,00	5.886,97	
11. Χρεώσιτες διάφοροι			67.958,37		342,02	
12. Λοιμοί/οι διαχειριστ. προκαταβολών & πιστώσεων			962,88		78,33	
			1.667.142,76		315.154,12	

ΙΙΙ.Διαθέσιμα						
1. Ταμείο			48.041,24		85.534,32	
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			233.294,13		68.134,84	
			281.335,37		153.669,16	
Σύνολο κυκλοφορούντων ενεργητικού (Δ+Ι+ΙΙ+ΙΙΙ)			1.996.069,11		515.789,16	

Ε.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

1. Έξοδα επόμενων χρήσεων	6.044,35		6.120,36
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτικά	250,01		112.526,11
	6.294,36		118.646,47
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)	7.278.996,42		4.766.167,79

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ

1. Αμόλητρα περιουσιακά στοιχεία	133.981,00		133.980,00
2. Χρεωστικοί λόγοι εγγυημένων & εμπράγματων ασφαλείων	111.493,21		112.240,06
3. Απατήσεις από αμοτεροβαρείς συμβάσεις	42.997,27		90.857,88
4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	655.082,72		381.628,41
	943.554,20		718.706,35

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Στη χρήση 2012 έγινε αναπροσαρμογή στις αξίες των ακινήτων σύμφωνα προς τις διατάξεις του Ν.2065/1992, ύψους 1.380.151,85 ευρώ.
2. Η Εταιρεία δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά για τις χρήσεις 2007, 2008, 2009 και 2010.
3. Δεν υφίστανται εκκρεμείς αγωγές, αιτήσεις ή προσφυγές ενόψει οποιασδήποτε δικαστηρίου, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν ουσιωδώς την οικονομική κατάσταση της εταιρείας.
4. Η Εταιρεία αποσχολάρεται κατά μέσο όρο 77 άτομα στη χρήση 2012

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012)

	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2012		Ποσά προηγ. χρήσεως 2011	
	2012	2011	2011	2010
I. Αποτέλεσματα εκμεταλλεύσεως				
Κόστος εργασιών (πωλητέων)	4.397.608,11		2.086.067,39	
Μείον : Κόστος πωλητέων	2.738.995,36		2.287.690,17	
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές) εκμεταλλεύσεως	1.658.612,75		-201.622,78	
Πλέον : Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	115.949,89		82.579,14	
Σύνολο	1.774.562,63		-119.043,64	
ΜΕΙΟΝ:				
1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	322.024,00	304.203,86		
3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσιμων	320.532,47	642.556,47	353.375,54	657.579,40
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές) εκμεταλλεύσεως	1.132.006,16			-776.623,04
ΠΛΕΟΝ (ή μείον)				
4. Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	481,44		109,81	
Μείον:				
3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	10.520,90	-10.039,46	1.380,48	-1.270,67
Ολοκά αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές) εκμεταλλεύσεως	1.121.966,70			-777.893,71
ΙΙ. ΠΛΕΟΝ (ή μείον) : Έκτακτα αποτελέσματα				
1. Έκτακτα & ανάσφατα έσοδα	37.380,14		31.764,87	
2. Έκτακτα κέρδη	97,52		2.276,40	
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	19.164,93		24.875,49	
4. Έσοδα από προβλ.υμενες προηγ.υμ.χρήσεως	0,00	56.642,59	0,00	58.916,76
Μείον:				
1. Έκτακτα & ανάσφατα έξοδα	24.054,43		1.631,72	
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	41.287,68		28.059,01	
4. Προβλ.υμενες για εκτακτους κινδύνους	0,00	65.342,11	0,00	29.690,73
Οργανικά & έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές)				-748.667,68
ΜΕΙΟΝ:				
Σύνολο αποβέσεων πηγών στοιχείων	301.512,43		280.013,77	
Μείον : Οι από αυτές ενισχύσεις στο λειτουργικό κόστος	301.512,43	0,00	280.013,77	0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ) ΧΡΗΣΕΩΣ	1.113.267,18		-748.667,68	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2012		Ποσά προηγ. χρήσεως 2011	
	2012	2011	2011	2010
Καθάρ. αποτελέσματα (Κέρδη/ζημιές χρήσεως)	1.113.267,18			-748.667,68
+ Υπόλ. αποτελεσμ.ζημιών προηγ.χρήσ.	-335.432,89			-940.062,49
- Διασφαρ. φορολογ.ελέγχου προηγ. χρήσ.	0,00			0,00
Σύνολο	777.834,29			-1.688.730,17
ΜΕΙΟΝ:				
1. Φόρος εισοδήματος	0,00	0,00		
2. Λοιπ. μη ενσφμ.στο Λειτουργ.κόστ.φόροι	3.906,57	3.906,57	26.854,57	26.854,57
Κέρδη προς διάθεση	773.927,72			
Ζημιές εις νέο				-1.715.584,74
Η διαθέσιμ. των κερδών γίνεται ως εξής:				
1. Τακτικά αποθεματικά	30.957,11			0,00
2. Πρώτο μέρος	0,00			0,00
3. Πρόσθετο μέρος	0,00			0,00
6. Αφορολόγητο αποθεματικά	0,00			0,00
8. Υπόλοιπο κερδών εις νέο	742.970,61			-1.715.584,74
	773.927,72			-1.715.584,74

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
& ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ
P 197745/13-11-1993

Εν Θεσσαλονίκη 30 Απριλίου 2013
Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΙ 749862/03-11-2011

Η ΛΟΓΙΣΤΡΙΑ
ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΜΟΡΦΑΚΙΔΟΥ
Α.Μ.Α. 0020236 Α' ΤΑΞΗΣ

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΩΜΟΠΟΥΛΟΥ»

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων Ελέγξαμε τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΩΜΟΠΟΥΛΟΥ», που αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2012, την κατάσταση αποτελεσμάτων και τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και το σχετικό πρόσθετο Έμφαν της Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδραγματοποιούνται από το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σύστημα και τις διατάξεις των άρθρων 42^{ης} έως και 43^{ης} του κωδ.Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις ειδικότερες διπλοκές που η Διοίκηση καθόρισε ως απαραίτητες ώστε να καθιστάται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια. Ο Ελέγχος περιλαμβάνει τη διερεύνηση των διαδικασιών, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιωδών ανακρίβειών των οικονομικών καταστάσεων, που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διερεύνηση αυτών των εκτιμημένων κινδύνων, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές διπλοκές που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών καταλληλών για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών διπλοκών της εταιρείας. Ο Ελέγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων. Πιθανό είναι ότι ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης. Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις επιπτώσεις των θεμάτων που μνημονεύονται στην παράγραφο 2 βάσει για Γνώμη με Επιφύλαξη, οι ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας «Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΩΜΟΠΟΥΛΟΥ» κατά την 31 Δεκεμβρίου 2012, και τη χρηματοοικονομική της επίθεση για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδραγματοποιούνται από το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σύστημα και τις διατάξεις των άρθρων 42^{ης} έως και 43^{ης} του κωδ.Ν. 2190/1920. Ανεπαρκές επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων α) Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την ανταπόκριση του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43^{ης} και 37 του Κ.Ν. 2190/1920. β) Η προτεινόμενη μη διανομή μερισμάτων για την χρήση 2012 τέλει υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας, με την ειδικότερη απάρτι και πλειοψηφία που προβλέπεται από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920.

BDO Ελλάς Ορκωτού Ελεγκτές Λογιστές Ανώνυμη Εταιρεία
Ακχιλλεύς 8 & Α. Σααΐνη, 17674 Καλλιθέα
Α.Μ. ΣΟΕΛ 153

Αθήνα, 07 Ιουνίου 2013
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Βρασίας Δημητρίκος
Α.Μ. ΣΟΕΛ 22791

Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΔΡΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Αρ. Μ.Α.Ε.: 8301/62/Β/86/136, Αρ. Γ.Ε.ΜΗ.: 121559904000
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013 - 47^η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2013 - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013)

	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2013			Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2012				Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2013	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2012
	Άξια κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη αξία	Άξια κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη αξία			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
Β.ΕΞΟΔΑ ΕΚΓΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ									
1. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	31.751,41	23.066,29	8.685,12	31.237,69	16.628,98	14.608,71		5.389.350,00	5.389.350,00
	31.751,41	23.066,29	8.685,12	31.237,69	16.628,98	14.608,71		5.389.350,00	5.389.350,00
Γ.ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
Ι.Στοιμικές ακινητοποιήσεις									
2. Παραχωρήσεις & δικαιώματα βιομηχ. ιδιοκτησίας	62.191,21	62.191,20	0,01	62.191,21	62.191,20	0,01			
	62.191,21	62.191,20	0,01	62.191,21	62.191,20	0,01			
ΙΙ.Ενδοιαστικές ακινητοποιήσεις									
1. Γήρινα & οικοπέδα	4.327.429,85	0,00	4.327.429,85	4.327.429,85	0,00	4.327.429,85			
3. Κτίρια & τεχνικά έργα	5.684.725,20	4.942.584,01	742.141,19	5.684.725,20	4.782.817,53	901.907,67			
4. Μηχαν.-τεχνικές εγκαταστ. & λοιπ. μηχανός. εξοπλ.	954.473,38	935.786,92	18.686,46	935.614,92	922.102,05	13.512,87			
5. Μεταφορικά μέσα	30.303,12	30.303,06	0,06	30.303,12	30.303,06	0,06		230.185,20	230.185,20
6. Έπιπλα & λοιπ. εξοπλισμός	3.116.660,94	3.106.513,99	10.146,95	3.090.986,20	3.078.312,42	12.673,78		2.281,42	2.281,42
	14.113.592,49	9.015.187,98	5.098.404,51	14.069.059,29	8.813.935,06	5.255.524,23		232.466,62	232.466,62
Σύνολο ακινητοποιήσεων (Γ+ΙΙ)	14.175.783,70	9.077.379,18	5.098.404,52	14.131.250,50	8.875.726,26	5.255.524,24			
ΙΙΙ.Συμμετοχές & άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομ. απαιτήσεις									
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	6.500,00			6.500,00					
Σύνολο πάγιοι ενεργητικοί (Γ+Γ+ΙΙΙ)	5.104.904,52			5.262.024,24				-16.263,36	742.970,61
Δ.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ									
Α.Αποθέματα									
1. Εμπορεύματα	546,49			564,93					
4. Α & Β' ύλης:Ανάσφα.υλικά-Ανασφα. & είδη συσκ.	31.434,42			30.938,76					
5. Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων	18.308,41			16.087,29					
	48.289,32			47.590,98				897,73	897,73
Β.Απαιτήσεις									
1. Πελάτες	354.924,10			1.237.951,09					
2. Γραμμάτια εισπρακτέα χαρτοφυλακίου	287.028,00			35.876,50					
3. Γραμμάτια σε καθυστέρηση	11.445,94			11.445,94					
3α. Επταετής εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)	10.070,00			304.126,31					
3β. Επταετής σε καθυστέρηση (οργανωμένες)	14.934,70			2.934,70					
4. Επασφαλλές.Επίδοκα τελέστα & χρεώστας	5.966,97			5.886,97				167.023,81	378.791,40
Μείον: Προβλέψεις	0,00			0,00				25.391,56	51.676,21
11. Χρεώστας διάφοροι	36.235,38			67.958,37				0,00	0,00
12. Λογισμίο διαχείριση, προκαταβολών & πιστώσεων	12,87			962,88				35.625,42	52.481,45
	720.617,96			1.667.142,76				153.685,86	133.671,15
IV.Διαθέσιμα									
1. Ταμείο	147.298,64			48.041,24				0,00	0,00
3. Καταθέσεις όψεως & προθεσμίας	218.182,74			233.294,13				83.545,95	67.447,51
	365.481,38			281.335,37				475.083,11	702.897,40
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (Δ+Α+Β+IV)	1.134.388,66			1.986.069,11				475.083,11	702.897,40
Ε.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΙ									
1. Έξοδα επόψεων χρήσεων	4.654,98			6.044,35					
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	1.067,01			250,01				34.951,38	35.636,21
	5.721,99			6.294,36				34.951,38	35.636,21
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (Β+Γ+Δ+Ε)	6.253.700,29			7.278.996,42				6.253.700,29	7.278.996,42
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΣΤΙΚΟΙ									
1. Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία	412,00			133.981,00					412,00
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί ενγυθισών & εμπράγματων ασφαλείας	109.852,73			111.493,21					109.852,73
3. Απαιτήσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις	0,00			42.997,27					0,00
4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	818.672,10			655.082,72					818.672,10
	928.936,83			943.554,20				928.936,83	943.554,20

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: 1. Η Εταιρεία δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά για τις χρήσεις 2007, 2008, 2009 και 2010.
2. Δεν υφίστανται εκκρεμείς αγωγές, αιτήσεις ή προσαγωγές ενώπιον οποιαδήποτε δικαστηρίου, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν ουσιωδώς την οικονομική κατάσταση της εταιρείας.
3. Η Εταιρεία απασχολεί κατά μέσο όρο 74 άτομα στη χρήση 2013

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013)

Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2013			Ποσά προηγ. χρήσεως 2012			Ποσά κλειόμεν. χρήσ. 2013			Ποσά προηγ. χρήσ. 2012			
Ι. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως												
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	1.908.078,59			4.397.608,11			-754.327,40			1.113.267,18		
Μείον: Κόστος πωληθέντων	2.093.442,42			2.738.995,38			0,00			-335.432,89		
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές) εκμεταλλεύσεως	-185.363,83			1.658.612,73			742.970,61			0,00		
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	4.438,00			115.949,88			0,00			0,00		
Σύνολο	-180.925,83			1.774.562,63			742.970,61			777.834,29		
ΜΕΙΟΝ:												
1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	309.653,78			322.024,00			1.000,00			0,00		
3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	314.383,96			320.532,47			3.906,57			3.906,57		
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές) εκμεταλλεύσεως	-804.963,57			1.132.006,16			-16.263,36			773.927,72		
ΠΑΕΩΝ (ή μείον)												
4. Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	14.993,86			481,44			0,00			30.957,11		
Μείον:												
3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	1.819,62			10.520,90			0,00			0,00		
Ολικά αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές) εκμεταλλεύσεως	-791.789,33			1.121.966,70			0,00			0,00		
II. ΠΑΕΩΝ (ή μείον) : Έκτακτα αποτελέσματα												
1. Έκτακτα & ανόργανα έσοδα	24.829,96			37.380,14			0,00			742.970,61		
2. Έκτακτα κέρδη	0,00			97,52			0,00			0,00		
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	13.661,66			19.164,93			0,00			0,00		
4. Έσοδα από προβλέψεις προηγ. χρήσεως	0,00			56.642,59			0,00			0,00		
Μείον:												
1. Έκτακτα & ανόργανα έξοδα	0,00			24.054,43			0,00			742.970,61		
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	1.029,69			41.287,68			0,00			0,00		
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	0,00			0,00			0,00			0,00		
Οργανικά & έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές)	-754.327,40			1.113.267,18			-16.263,36			773.927,72		
ΜΕΙΟΝ:												
Σύνολο αποσβέσεων πάγιων στοιχείων	211.255,68			301.512,43			0,00			0,00		
Μείον : Οι από αυτές ενσωματώσεις στο λειτουργικό κόστος	211.255,68			301.512,43			0,00			0,00		
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ) ΧΡΗΣΕΩΣ	-754.327,40			1.113.267,18			0,00			0,00		

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Εν Θεσσαλονίκη 30 Απριλίου 2014
 Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η ΛΟΓΙΣΤΡΙΑ

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΜΟΡΦΑΚΙΔΟΥ
 Α.Μ.Α. 0020236 Α' ΤΑΞΗΣ

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
 ΑΥ 749862/03-11-2011

Έκθεση Ελέγχου Ανξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
 Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ»

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων Ελέγχσαμε τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ», που αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2013, την κατάσταση αποτελεσμάτων και τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και το σχετικό πρόσρροφημα. Ευνόνη της Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδρανόνται από τη Ελληνική Γενική Λογιστική Σύμβαση και τις διατάξεις του άρθρου 42^{ου} έως και 43^{ου} του Κ.Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες της εσωτερικής δικής που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθιστάται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που φέρτεται είτε σε απτή είτε σε λάθος. Ευνόνη του Ελεγκτή Η δική μας εύλογη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνώμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχό με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι τα ηλεκτρονικά τεκμήρια που έχουμε χρησιμοποιήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης. Έσση για Γνώμη με Επιφύλαξη Από τον έλεγχό μας προέκυψε τα εξής: 1) Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών που προδρανόνται από την Ελληνική Νομοθεσία (Κ.Ν. 2190/1920, Αναφορά επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων. Επισημειώσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των ορίζόμενων από τα άρθρα 43^{ου} και 37 του Κ.Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 03 Ιουνίου 2014

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

BDO Ελλάς Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής Ανώνυμη Εταιρεία
 Ακαδημίας & Α.Κατωήν, 17674 Καλλιθέα
 Α.Μ. ΣΟΕΑ 153

Βρασιέας Δαμλάγκας
 Α.Μ. ΣΟΕΑ 22791

Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις κατά Ε.Λ.Π.
για τη χρήση από 1^η Ιανουαρίου 2016 έως 31^η Δεκεμβρίου 2016
(Τα ποσά είναι εκπεφρασμένα σε Ευρώ, εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

Ισολογισμός

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Σημείωση	31/12/2016	31/12/2015
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματα πάγια			
Ακίνητα	4.1	11.129.468,36	11.250.000,50
Μηχανολογικός εξοπλισμός	4.1	243.423,79	261.675,77
Λοιπός εξοπλισμός	4.1	591.834,49	630.317,14
Σύνολο		11.964.726,64	12.141.993,41
Άυλα πάγια στοιχεία			
Λοιπά άυλα	4.2	29.089,84	30.482,94
Σύνολο		29.089,84	30.482,94
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία			
Δάνεια και απαιτήσεις	5.1	10.500,00	6.500,00
Σύνολο		10.500,00	6.500,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων		12.004.316,48	12.178.976,35
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα			
Εμπορεύματα	6	725,49	718,12
Πρώτες ύλες και διάφορα υλικά	6	31.322,83	32.646,89
Προκαταβολές για αποθέματα	6	7.249,00	4.100,55
Σύνολο		39.297,32	37.465,56
Χρηματοοικονομικά στοιχεία και προκαταβολές			
Εμπορικές απαιτήσεις	7.1	359.432,99	355.808,71
Λοιπές απαιτήσεις	7.2	5.530,90	6.593,16
Προπληρωμένα έξοδα	7.3	4.707,90	5.887,55
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7.4	136.977,93	149.245,36
Σύνολο		506.649,72	517.534,78
Σύνολο κυκλοφορούντων		545.947,04	555.000,34
Σύνολο Ενεργητικού		12.550.263,52	12.733.976,69

Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις κατά Ε.Λ.Π.
για τη χρήση από 1^η Ιανουαρίου 2016 έως 31^η Δεκεμβρίου 2016
(Τα ποσά είναι εκπεφρασμένα σε Ευρώ, εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Σημείωση	31/12/2016	31/12/2015
Καθαρή θέση			
Καταβλημένα κεφάλαια			
Κεφάλαιο	8.1	5.389.350,00	5.389.350,00
Σύνολο		5.389.350,00	5.389.350,00
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο			
Αποθεματικά νόμων ή καταστατικού	8.2	230.202,48	230.202,48
Αφορολόγητα αποθεματικά	8.2	2.281,42	2.281,42
Αποτελέσματα εις νέο		3.812.889,43	3.919.225,78
Σύνολο		4.045.373,33	4.151.709,68
Σύνολο καθαρής θέσης		9.434.723,33	9.541.059,68
Προβλέψεις			
Προβλέψεις για παροχές σε εργαζομένους	9	168.754,18	161.823,87
Σύνολο		168.754,18	161.823,87
Υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Κρατικές επιχορηγήσεις	10.1	531.078,23	545.840,99
Αναβαλλόμενοι φόροι	11.2	1.889.747,76	1.922.038,41
Σύνολο		2.420.825,99	2.467.879,40
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Εμπορικές υποχρεώσεις	11.1	229.198,66	266.250,29
Φόρος εισοδήματος	11.2	0,00	0,00
Λοιποί φόροι και τέλη	11.3	45.801,77	47.266,52
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	11.4	77.214,60	73.477,21
Λοιπές υποχρεώσεις	11.5	132.269,31	146.312,47
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	11.6	41.475,68	29.907,25
Σύνολο		525.960,02	563.213,74
Σύνολο υποχρεώσεων		3.115.540,19	3.192.917,01
Σύνολο καθαρής θέσης, προβλέψεων και υποχρεώσεων		12.550.263,52	12.733.976,69

Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
 Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις κατά Ε.Λ.Π.
 για τη χρήση από 1^η Ιανουαρίου 2016 έως 31^η Δεκεμβρίου 2016
 (Τα ποσά είναι εκπεφρασμένα σε Ευρώ, εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Σημείωση	01/01/2016 - 31/12/2016	01/01/2015 - 31/12/2015
Κύκλος εργασιών	12.1	2.618.970,06	2.064.734,31
Κόστος πωλήσεων	12.2	-2.218.283,46	-2.012.922,58
Μικτό αποτέλεσμα		400.686,60	51.811,73
Λοιπά συνήθη έσοδα	12.3	40.100,55	17.162,76
		440.787,15	68.974,49
Έξοδα διοίκησης	12.2	-258.131,16	-289.345,81
Έξοδα διάθεσης	12.2	-318.146,49	-338.691,96
Λοιπά έξοδα και ζημιές	12.4	-1.944,04	-1.574,69
Λοιπά έσοδα και κέρδη	12.5	385,72	0,00
Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων		-137.048,82	-560.637,97
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	12.6	19,36	149,63
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	12.7	-1.597,54	-1.358,81
Αποτέλεσμα προ φόρων		-138.627,00	-561.847,15
Φόροι εισοδήματος	11.2	32.290,65	-156.610,45
Αποτέλεσμα περιόδου μετά από φόρους		-106.336,35	-718.457,60

Ισολογισμός

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Σημείωση	31/12/2017	31/12/2016
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ενσώματα πάγια			
Ακίνητα	4.1	11.008.343,55	11.129.468,36
Μηχανολογικός εξοπλισμός	4.1	224.559,80	243.423,79
Λοιπός εξοπλισμός	4.1	619.199,22	591.834,49
Σύνολο		<u>11.852.102,57</u>	<u>11.964.726,64</u>
Άυλα πάγια στοιχεία			
Λοιπά άυλα	4.2	27.061,11	29.089,84
Σύνολο		<u>27.061,11</u>	<u>29.089,84</u>
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία			
Δάνεια και απαιτήσεις	5.1	10.500,00	10.500,00
Σύνολο		<u>10.500,00</u>	<u>10.500,00</u>
Σύνολο μη κυκλοφορούντων		<u>11.889.663,68</u>	<u>12.004.316,48</u>
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Αποθέματα			
Εμπορεύματα	6	741,16	725,49
Πρώτες ύλες και διάφορα υλικά	6	37.772,52	31.322,83
Προκαταβολές για αποθέματα	6	6.320,99	7.249,00
Σύνολο		<u>44.834,67</u>	<u>39.297,32</u>
Χρηματοοικονομικά στοιχεία και προκαταβολές			
Εμπορικές απαιτήσεις	7.1	367.897,50	359.432,99
Δουλεωμένα έσοδα περιόδου	7.2	20,66	0,00
Λοιπές απαιτήσεις	7.3	3.351,35	5.530,90
Προπληρωμένα έξοδα	7.4	5.017,12	4.707,90
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7.5	181.616,06	136.977,93
Σύνολο		<u>557.902,69</u>	<u>506.649,72</u>
Σύνολο κυκλοφορούντων		<u>602.737,36</u>	<u>545.947,04</u>
Σύνολο Ενεργητικού		<u>12.492.401,04</u>	<u>12.550.263,52</u>

Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις κατά Ε.Λ.Π.
για τη χρήση από 1^η Ιανουαρίου 2017 έως 31^η Δεκεμβρίου 2017
(Τα ποσά είναι εκπεφρασμένα σε Ευρώ, εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Σημείωση	31/12/2017	31/12/2016
Καθαρή θέση			
Καταβλημένα κεφάλαια			
Κεφάλαιο	8.1	5.389.350,00	5.389.350,00
Σύνολο		<u>5.389.350,00</u>	<u>5.389.350,00</u>
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο			
Αποθεματικά νόμων ή καταστατικού	8.2	230.202,48	230.202,48
Αφορολόγητα αποθεματικά	8.2	2.281,42	2.281,42
Αποτελέσματα εις νέο		3.718.030,88	3.812.889,43
Σύνολο		<u>3.950.514,78</u>	<u>4.045.373,33</u>
Σύνολο καθαρής θέσης		<u>9.339.864,78</u>	<u>9.434.723,33</u>
Προβλέψεις			
Προβλέψεις για παροχές σε εργαζομένους	9	200.766,59	168.754,18
Σύνολο		<u>200.766,59</u>	<u>168.754,18</u>
Υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια	10.1	40.229,58	0,00
Κρατικές επιχορηγήσεις	10.2	516.315,47	531.078,23
Αναβαλλόμενοι φόροι	11.2	1.862.778,76	1.889.747,76
Σύνολο		<u>2.419.323,81</u>	<u>2.420.825,99</u>
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπροθέσμων δανείων	10.1	24.625,58	0,00
Εμπορικές υποχρεώσεις	11.1	205.002,53	229.198,66
Φόρος εισοδήματος	11.2	0,00	0,00
Λοιποί φόροι και τέλη	11.3	44.566,68	45.801,77
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	11.4	78.362,20	77.214,60
Λοιπές υποχρεώσεις	11.5	145.815,24	132.269,31
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	11.6	34.073,63	41.475,68
Σύνολο		<u>532.445,86</u>	<u>525.960,02</u>
Σύνολο υποχρεώσεων		<u>3.152.536,26</u>	<u>3.115.540,19</u>
Σύνολο καθαρής θέσης, προβλέψεων και υποχρεώσεων		<u>12.492.401,04</u>	<u>12.550.263,52</u>

Α.Ε. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ. & Ι. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ
 Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις κατά Ε.Λ.Π.
 για τη χρήση από 1^η Ιανουαρίου 2017 έως 31^η Δεκεμβρίου 2017
 (Τα ποσά είναι εκπεφρασμένα σε Ευρώ, εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Σημείωση	01/01/2017 - 31/12/2017	01/01/2016 - 31/12/2016
Κύκλος εργασιών	12.1	2.658.780,40	2.618.970,06
Κόστος πωλήσεων	12.2	-2.215.128,22	-2.218.283,46
Μικτό αποτέλεσμα		443.652,18	400.686,60
Λοιπά συνήθη έσοδα	12.3	20.031,76	40.100,55
		463.683,94	440.787,15
Έξοδα διοίκησης	12.2	-267.281,74	-258.131,16
Έξοδα διάθεσης	12.2	-320.156,84	-318.146,49
Λοιπά έξοδα και ζημιές	12.4	-640,74	-1.944,04
Λοιπά έσοδα και κέρδη	12.5	6.594,76	385,72
Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων		-117.800,62	-137.048,82
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	12.6	57,94	19,36
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	12.7	-4.084,87	-1.597,54
Αποτέλεσμα προ φόρων		-121.827,55	-138.627,00
Φόροι εισοδήματος	11.2	26.969,00	32.290,65
Αποτέλεσμα περιόδου μετά από φόρους		-94.858,55	-106.336,35